

Suomen Kuntaliiton valtuuskunnan varsinaisille jäsenille,
hallituksen jäsenille ja varajäsenille sekä
neuvottelukuntien puheenjohtajille

Suomen Kuntaliiton valtuuskunta kutsutaan kevätkokoukseen.

Aika: Keskiviikko 22.5.2019 klo 14.00–18.00
Torstai 23.5.2019 klo 9.00–16.00

Paikka: Kuntatalo, Toinen linja 14, Helsinki

Asiat

- 1 Kokouksen avaus
- 2 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
- 3 Pöytäkirjan tarkastajien valinta
- 4 Esityslistan hyväksyminen
- 5 Ajankohtaiskatsaus
- 6 Suomen Kuntaliiton ja Kuntaliitto-konsernin tilinpäätös vuodelta 2018
- 7 Suomen Kuntaliiton vuosikertomus 2018
- 8 Neuvottelukuntien toimintakertomukset 2018
- 9 Muutokset Suomen Kuntaliitto ry:n sääntöihin sekä valtuuskunnan
vaalijärjestykseen ja työjärjestykseen
- 10 KL-Kuntahankinnat Oy:n ja Hansel Oy:n yhdistyminen
- 11 Seuraava kokous
- 12 Muut asiat
- 13 Kokouksen päättäminen

Esityslista liitteineen on julkaistu Microsoft Teams -ohjelman Kuntaliiton
valtuuskunta -työtilassa sekä Kuntaliitto.fi -palvelussa.

Kokouksen tarkempi ohjelma on merkitty esityslistaan.

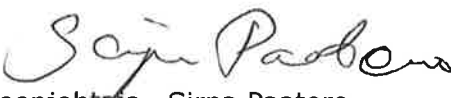
Esteestä pyydetään ilmoittamaan Kuntaliittoon hallintoasiantuntija Nina
Erikssonille sähköpostilla nina.eriksson@kuntaliitto.fi tai p. 050 569
5301 (ei koske esteestä aikaisemmin ilmoittaneita).

Valtuuskunnan työjärjestys 14 §: Varajäsenen kutsuminen

*Valtuuskunnan jäsenen, joka ei pääse kokoukseen tai on esteellinen käsittelemään esitys-
listalla olevaa asiaa, on viipymättä ilmoitettava esteestä tai esteellisyydestä valtuuskunnan
sihteerille tai kokoushenkilökunnalle.*

*Saatuun luotettavasti tiedon esteestä tai esteellisyydestä valtuuskunnan jäsenen sijaan on
kutsuttava yhdistyksen sääntöjen mukainen varajäsen.*

SUOMEN KUNTALIITTO - FINLANDS KOMMUNFÖRBUND

puheenjohtaja Sirpa Paatero

Tiedoksi

www.kunnat.net
www.kommunerna.net

valtuuskunnan varajäsenet

Suomen Kuntaliitto
Toinen linja 14, 00530 Helsinki
PL 200, 00101 Helsinki
Puh. 09 7711, faksi 09 771 2291
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbundet
Andra linjen 14, 00530 Helsingfors
PB 200, 00101 Helsingfors
Tfn 09 7711, fax 09 771 2291
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi

Valtuuskunta 22.-23.5.2019

Kokoustiedot

Aika Keskiviikko 22.5.2019 klo 14.00–18.00
Torstai 23.5.2019 klo 9.00–16.00

Paikka Kuntatalo, luentosali ja neuvotteluhuoneet
Toinen linja 14, Helsinki

Kokousohjelma

Keskiviikko 22.5.2019

Klo

13.00-14.00	Svensk träff (tilaisuuteen on lähetetty erillinen kutsu)	Torget, 4. krs
13.30-	Ilmoittautuminen ja tulokahvi	luentosalin aula
14.00	Kokouksen avaus <i>valtuuskunnan puheenjohtaja Mauri Pekkarinen</i>	luentosali

Kokousasioiden 1 § – 4 § käsittely

Kuntaliiton valtuuskunnan seminaari: Erilaistuvat kunnat ja Kuntaliitto

- Seminaarin puheenjohtajana toimitusjohtaja Minna Karhunen.
- Puheenvuorot ovat n. 20 minuuttia pitkiä, joiden jälkeen on 10 minuuttia aikaa kysymyksille ja keskustelulle.
- Lopussa on Kuntaliiton strategian päivittämiseen liittyvä osuus, joka sisältää strategiatori-työskentelyn, jossa valtuuskunnan jäsenet voivat kommentoida Kuntaliiton strategian päivittämistä.

14.15	Hallitusneuvottelut ja Kuntaliiton hallitusohjelmatavoitteiden edunvalvonta Minna Karhunen, toimitusjohtaja
-------	---

14.45	Kuntatalouden tila ja tulevaisuus Timo Reina, varatoimitusjohtaja
-------	---

15.15	Ajankohtaista sote-tilanteesta ja Kuntaliiton sote-linjaukset Hanna Tainio, varatoimitusjohtaja
-------	---

15.45	Tauko
-------	-------

16.00	Erilaistuvan kuntakentän tilannekuva ja muutosilmiöiden ennakointi Jarkko Majava, kehityspäällikkö ja Tuula Jäppinen, innovaatioasiantuntija
-------	--

16.40	Kuntaliiton strategian päivittäminen ja strategiadialogin tulokset tähän mennessä Markus Pauni, strategia- ja kehitysjohtaja
-------	--

Strategiatori-työskentely luentosalissa

17.30-18.00	Seminaarin päätös
-------------	-------------------

Välittömästi seminaarin päätyttyä n. klo 18.00 Kuntaliiton vastaanotto (buffetruokailu) Kuntatalon aulassa.

Valtuuskunta 22.-23.5.2019

Torstai 23.5.2019

9.00	Päivän avaus <i>valtuuskunnan puheenjohtaja Mauri Pekkarinen</i>	luentosali
	Kokousasioiden käsittely jatkuu, 5 §	
10.00	Valtuustoryhmien kokoukset	Kuntatalon kokoushuoneet
	Kok.	B 3.6 3. kerros
	SDP	B 3.1 3. kerros
	Kesk.	B 3.8 3. kerros
	Vihr.	B 3.2 3. kerros
	Vas.	B 3.3 3. kerros
	PS	B 1.1 1. kerros
	RKP	B 1.2 1. kerros
	KD	B 1.3 1. kerros
	Ahvenanmaa	B 1.4 1. kerros
12.00	Ryhmiä puheenjohtajien välinen neuvottelu	Kokoushuone B 3.4, 3. kerros
11.00 - 12.30	Lounas tarjolla	Kuntatalon ravintola
12.30	Kokous jatkuu <i>valtuuskunnan puheenjohtaja Mauri Pekkarinen</i>	
	Kokousasioiden käsittely jatkuu, 6 § - 13 §	luentosali
	Kokouksen päättäminen	

Valtuuskunta 22.-23.5.2019

Osanottajaluettelo

Varsinaiset jäsenet

Helsingin vaalipiiri

Asko-Seljavaara Sirpa
Kaleva Atte
Urho Ulla Marja
Jalovaara Ville
Kivekäs Otso
Diarra Fatim
Harjanne Atte
Malin Petra
Borgarsdóttir Sandelin Silja

Uudenmaan vaalipiiri

Markkula Markku
Perttu Helinä
Vestman Heikki
Patinen Jussi
Kiljunen Kimmo
Pahlman Irma
Räsänen Joonas
Havula Tapio
Aura Anssi
Raunu Päivi
Liimatainen Tiina
Andersson Otto

Varsinais-Suomen vaalipiiri

Kattelus Lauri
Mikkola Mari
Pokki Pertti
Ruottu Annina
Sarlund Katri
Rinne Pirjo

Satakunnan vaalipiiri

Laitinen-Pesola Jaana
Jokinen-Anttila Leena
Jalonen Vesa
Saarinen Pauli

Ahvenanmaan maakunnan vaalipiiri

Eriksson Tage

Varajäsenet sijaantulojärjestyksessä

Saxberg Mirita	Kok.
Niskanen Dani-Joakim	Kok.
Apter Ted	Kok.
Heinäluoma Eveliina	SDP
Vanhanen Reetta	Vihr.
Vesikansa Sanna	Vihr.
Ohisalo Maria	Vihr.
Arhinmäki Paavo	Vas.
Rantala Marcus	RKP

Laiho Mia	Kok.
Lehmuskallio Paula	Kok.
Tamminen Sami	Kok.
Koroma-Hintikka Maria	Kok.
Sistonen Markku	SDP
Korpi Marianne	SDP
Kähärä Sirkka-Liisa	SDP
Metsäkivi Sari	Kesk.
Lintula Tiia	Vihr.
Nieminen Eeva-Liisa	Vihr.
Lehto Timo	Vas.
Walls Anders	RKP

Forsblom Toni	Kok.
Ruohonen Sini	Kok.
Koivusalo Mari-Eliina	SDP
Santalahti Samuli	Kesk.
Lindberg Marko	Vihr.
Rand Jorma	Vas.

Marttinen Matias	Kok.
Viitala Juha	SDP
Vuorela Sari	Kesk.
Rantanen Jani	PS

Karlsson Bo-Yngve	Åland
-------------------	-------

Valtuuskunta 22.-23.5.2019

Varsinaiset jäsenet

Hämeen vaalipiiri

Vahter Merja
Bitter Riku
Nahkuri Miia
Lehtimäki Kirsi-Maarit
Häggman Johanna
Ronkainen Jari
Falk Sonja

Varajäsenet sijaantulojärjestyksessä

Lähteenkorva Jaana Kok.
Karjalainen Riitta Kok.
Laatikainen Anne SDP
Hyytiä Kari SDP
Talja Martti Kesk.
Nieminen Mira PS
Portin Ismo KD

Pirkanmaan vaalipiiri

Parhankangas Kirsi
Andersson Jari
Jokinen Jenni
Ala-Herttuala Marika
Kuisma Juha
Koto Sonja

Kostiainen Leena Kok.
Taina Anneli Kok.
Järvinen Pekka SDP
Lounasranta Marko SDP
Sarvijärvi Minna Kesk.
Friman Väinö Vihr.

Kaakkois-Suomen vaalipiiri

Kirjavainen Marika
Salmisaari Timo
Taavitsainen Satu
Pakkanen Markku
Kuikka Seija
Lehto Raul

Leppänen Jouko Kok.
Lumitsalo Miika SDP
Harjumaaskola Jarkko SDP
Helminen Kristiina Kesk.
Tynkkynen Jone Kesk.
Aksels Tuulikki PS

Savo-Karjalan vaalipiiri

Berg-Väänänen Nelli
Suhonen Timo
Ojalammi Mari
Kauppinen Markku
Markkanen Sallamaarit

Törmälä Anssi Kok.
Lahtela Esa SDP
Sokka Irja SDP
Saastamoinen Kari Kesk.
Musikka Sinikka Kesk.

Vaasan vaalipiiri

Koski Susanna
Berg Kim
Lehtimäki Esko
Kerola Mari
Stenman Ulf
Nummensalo Kati

Heinonen Kimmo Kok.
Isotalus Tiina SDP
Rintamäki Merja Kesk.
Ojaniemi Kati Kesk.
Björklund Mikaela RKP
Rantanen Kimmo KD

Keski-Suomen vaalipiiri

Heikkinen Maarit
Puro Markku
Pekkarinen Mauri
Mäkinen Tuija

Selin Jaakko Kok.
Kalmari Leena SDP
Honkonen Petri Kesk.
Kuorelahti-Juntunen Pulmu Vihr.

Valtuuskunta 22.-23.5.2019

Varsinaiset jäsenet

Oulun vaalipiiri

Heikkinen Janne
Hietala Heli
Vehkaperä Mirja
Mulari Keijo
Hänninen Tuomo
Paasimaa Veli
Moilanen Ahti

Varajäsenet sijaantulojärjestyksessä

Heinonen Niilo Kok.
Laine Sanna SDP
Mattila Hanna-Leena Kesk.
Karjalainen Esa Kesk.
Uusitalo Anna-Kaarina Kesk.
Räisänen Aki Vas.
Aavakare Eila PS

Lapin vaalipiiri

Salmijärvi Petteri
Ponkala Markku
Keränen Pertti

- Kesk.
- Kesk.
Ahlakorpi Anni Vas.

Kuntaliiton hallitus

Varsinaiset jäsenet

Paatero Sirpa, pj
Rautio Sari, I vpj.
Tapani Tölli, II vpj.
Kankaanniemi Toimi
Kokko Annika
Korhonen Martti
Lehtonen Harri
Lehtosalo-Lönnberg Eevakaisa
Lumela Meri
Lyly Lauri
Nylander Mikaela
Rantanen Tuomas
Rautava Risto
Sankelo Janne
Taponen Merja

SDP
Kok.
Kesk.
PS
Kok.
Vas.
SDP
Kesk.
Vihr.
SDP
RKP
Vihr.
Kok.
Kok.
Kesk.

Varajäsenet

Autto Heikki
Blomqvist Thomas
Hertell Sirpa
Honkasalo Veronika
Karjalainen Mira
Korhonen Ari
Kostiainen Leena
Lepola Kaisa
Mäkinen Tapani
Pelttari Pekka
Reijonen Minna
Röppänen Neeta
Saario Mari
Seppälä Topi
Talvitie Mari-Leena

Kok.
RKP
Vihr.
Vas.
Kesk.
SDP
Kok.
SDP
Kok.
Kesk.
PS
SDP
Vihr.
Kesk.
Kok.

Valtuuskunta 22.-23.5.2019

Muut läsnäolijat

Karhunen Minna
Reina Timo
Tainio Hanna
Sulin Ida
Kettunen Maira
Myllymäki Riitta

toimitusjohtaja
varatoimitusjohtaja
varatoimitusjohtaja
johtaja, ruotsinkieliset ja kansainväliset asiat
viestintäjohtaja
kokouksen sihteeri

Valtuuskunta 22.-23.5.2019

Asiat

- 1 Kokouksen avaus
- 2 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
- 3 Pöytäkirjan tarkastajien valinta
- 4 Esityslistan hyväksyminen
- 5 Ajankohtaiskatsaus
- 6 Suomen Kuntaliiton ja Kuntaliitto-konsernin tilinpäätös vuodelta 2018
- 7 Suomen Kuntaliiton vuosikertomus 2018
- 8 Neuvottelukuntien toimintakertomukset 2018
- 9 Muutokset Suomen Kuntaliitto ry:n sääntöihin sekä valtuuskunnan vaalijärjestykseen ja työjärjestykseen
- 10 KL-Kuntahankinnat Oy:n ja Hansel Oy:n yhdistyminen
- 11 Seuraava kokous
- 12 Muut asiat
- 13 Kokouksen päättäminen

Valtuuskunta 22.-23.5.2019

1
Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avaa valtuuskunnan kokouksen.

Ehdotus Todetaan.

Päätös

Valtuuskunta 22.-23.5.2019

2

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Kuntaliiton sääntöjen 18 §:n mukaan valtuuskunta kokoontuu varsinaiseen kokoukseensa kahdesti vuodessa, kevätkokoukseen maalis-heinäkuussa ja syyskokoukseen syys-joulukuussa hallituksen määräämänä aikana ja paikassa.

Kuntaliiton hallitus on vuoden 2019 kokousaikataulun hyväksyessään päättänyt, että valtuuskunnan kevätkokous pidetään 22.-23.5.2019.

Kuntaliiton hallitus on 25.4.2019 kokouksessaan edellä olevan nojalla kutsunut valtuuskunnan koolle kokoukseen mainittuna aikana Kuntatalolle, Toinen linja 14, Helsinki.

Kutsu valtuuskunnan kokoukseen on toimitettava kullekin jäsenelle tämän ilmoittamaan osoitteeseen lähetetyllä kirjeellä tai sähköisesti vähintään kymmenen päivää ennen kokousta. Kutsuun on mahdollisuuksien mukaan liitettävä esityslista.

Kutsu lähetetään 10.5.2019.

Edelleen mainitun sääntökohdan nojalla valtuuskunta on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet sen jäsenistä on läsnä.

Ehdotus

Todetaan, että tähän valtuuskunnan kokoukseen osallistuvat valtuuskunnan jäsenet ja varajäsenet sekä muut läsnäolijat allekirjoitetun osanottajalistan mukaisesti.

Samalla todetaan, että kokous on kutsuttu koolle laillisesti ja että se on päätösvaltainen.

Päätös

Valtuuskunta 22.-23.5.2019

3
Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Valtuuskunnan työjärjestyksen 16 §:ssä todetaan, että valtuuskunnan pöytäkirjan allekirjoittavat puheenjohtaja ja sihteeri. Pöytäkirjan tarkastaa kaksi kokouksessa valittua valtuuskunnan jäsentä.

Pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan kaksi jäsentä aakkosjärjestyksen mukaisesti, kuitenkin siten, että pöytäkirjan tarkastajat eivät edusta samaa puoluetta.

Ehdotus

Valtuuskunta päättää, että pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan valtuuskunnan jäsenet Otto Andersson, RKP ja Sirpa Asko-Seljavaara, Kok.

Päätös

Valtuuskunta 22.-23.5.2019

4
Esityslistan hyväksyminen

Ehdotus Valtuuskunta hyväksyy kokouksen esityslistan.

Päätös

Lisätietoja Minna Karhunen, p. 050 380 5907
Riitta Myllymäki, p. 050 349 5460

Valtuuskunta 22.-23.5.2019

6

Suomen Kuntaliiton ja Kuntaliitto-konsernin tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2018

Liite 1, 6 § Kuntaliiton tilinpäätös ja toimintakertomus 2018 sekä tilintarkastuskertomus

Kuntaliiton sääntöjen mukaan yhdistyksen tilit päätetään kalenterivuosittain. Niiden samoin kuin muiden yhdistyksen hallintoa ja taloudenpitoa koskevien asiakirjojen on oltava valmiina tilintarkastajan tarkistettavaksi huhtikuun 20. päivään mennessä.

Edelleen sääntöjen mukaan valtuuskunnan tehtävänä on kevätkokouksessaan hyväksyä hallituksen kertomus yhdistyksen toiminnasta edellisenä vuonna samoin kuin vahvistaa yhdistyksen tilinpäätös saatuaan asiasta tilintarkastajan lausunnon. Kunnallisen työmarkkinalaitoksen tulojen ja menojen tilitys sisältyy liiton tilinpäätökseen.

Kuntaliitto-konsernin 2018 ylijäämä on 6.139.101 euroa ja Kuntaliiton (emoyhdistys) alijäämä 3.816.553,57 euroa. Konsernitaseen loppusumma on 136.588.180 euroa ja Kuntaliiton (emoyhdistys) taseen loppusumma on 107.438.773,40 euroa.

Liitteenä olevan Suomen Kuntaliiton (emoyhdistys) vuoden 2018 tilinpäätöksen keskeisiä lukuja ovat:

1000 euroa	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2018	Tilinpäätös 2017
Varsinainen toiminnan kulujäämä	- 20.294	- 20.369	- 19.040
Varainhankinta	18.949	18.945	18.949
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	- 2.471	1.600	17.243
Tilikauden tulos	- 3.817	177	17.153

Luvut ovat tilintarkastettuja.

Esityslistan liitteenä on ehdotus Suomen Kuntaliiton ja Kuntaliitto-konsernin tilinpäätökseksi ja toimintakertomukseksi vuodelta 2018.

Ehdotus

Valtuuskunta päättää

1. merkitä tiedoksi tilintarkastuskertomuksen.
2. hyväksyä Suomen Kuntaliiton ja Kuntaliitto-konsernin tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vuodelta 2018 esityslistan liitteen mukaisena.
3. että Suomen Kuntaliiton vuoden 2018 tilikauden alijäämä 3.816.553,57 euroa vähennetään liiton omasta pääomasta
4. vastuuvapauden myöntämisestä vuodelta 2018 liiton hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle.

Päätös

Valtuuskunta 22.-23.5.2019

Lisätietoja

Minna Karhunen, p. 050 380 5907
Arto Kortelainen, p. 050 598 7272

Valtuuskunta 22.-23.5.2019

7

Suomen Kuntaliiton vuosikertomus 2018

Liite 1, 7 § Suomen Kuntaliiton vuosikertomus 2018

Vuosikertomuksessa on esitelty liiton toimintaa ja toiminnan tuloksia vuonna 2018.

Ehdotus Merkitään tiedoksi.

Päätös

Lisätietoja Minna Karhunen, p. 050 380 5907
Markus Pauni, p. 050 439 5612

Valtuuskunta 22.-23.5.2019

8 Neuvottelukuntien toimintakertomukset 2018

Liite 1, 8 § Pienten kuntien neuvottelukunnan toimintakertomus 2018
Liite 2, 8 § Ruotsinkielisen neuvottelukunnan toimintakertomus 2018

Hallituksen hyväksymän neuvottelukuntien toimisäännön mukaan neuvottelukunnan on laadittava vuosittain toimintakertomus.

Valtuuskunta on asettanut seuraavat neuvottelukunnat:

- Pienten kuntien neuvottelukunta
- Ruotsinkielinen neuvottelukunta

Neuvottelukuntien toimintakertomukset vuodelta 2018 ovat tämän esityslistan liitteinä.

Ehdotus Merkitään tiedoksi.

Päätös

Lisätietoja Minna Karhunen, p. 050 380 5907
Taina Väre, p. 050 462 7279
Ida Sulin, p. 050 563 3023

Valtuuskunta 22.-23.5.2019

9

Muutokset Suomen Kuntaliitto ry:n sääntöihin sekä valtuuskunnan vaalijärjestykseen ja työjärjestykseen

Liite 1, 9 § Voimassa olevat säännöt ja muutosehdotukset sääntöihin
Liite 2, 9 § Voimassa olevat vaalijärjestys ja työjärjestys ja muutosehdotukset vaalijärjestykseen ja työjärjestykseen

Kuntaliiton valtuuskunta valittiin syksyllä 2017 ensimmäisen kerran vaalilla. Aiemmin Kuntaliiton valtuusto valittiin yhdistyksen kokouksessa. Valtuuskunnassa edustettuina olevien puolueiden kunnallissihteerien kanssa on arvioitu uuden valintamenettelyn toimivuutta. Johdtopäätöksinä todettiin mm. että vaalijärjestyksen määräyksiä koskien ehdokaslistojen käsittelyä vaalilautakunnassa, vaalipiirikohtaisia kuntapäiviä sekä Ahvenanmaan maakuntaa edustavan jäsenen ja varajäsenen valintaa olisi syytä täsmentää. Kunnallissihteerit linjasivat valmistelua myös siten, että valtakunnalliselle sitoutumattomien rekisteröidylle yhdistykselle tulee antaa mahdollisuus valmistella ehdokaslista vaalipiirin kuntapäivien käsittelyyn.

Valmisteluryhmä (Riitta Myllymäki, Nina Eriksson ja asianajaja Oili Kela) on käynyt läpi säännöt ja vaalijärjestyksen. Suurimmat muutostarpeet ovat vaalijärjestyksessä. Samalla valmisteluryhmä kävi läpi myös valtuuskunnan työjärjestyksen. Muutosehdotukset on käsitelty kunnallissihteerien kanssa 5.2.2019 ja hallituksen työvaliokunnassa 4.4.2019. Muutosehdotukset on merkitty liitteiden rinnakkaistekstiin punaisella.

Patentti- ja rekisterihallitus on ennakkotarkastanut säännöt ja 27.3.2019 antamallaan päätöksellä hyväksynyt säännöt.

Keskeisimmät muutosehdotukset **yhdistyksen sääntöihin**:

7 § Yhdistyksestä eroaminen

- Uusi määräys tarkoittaisi käytännössä vain sitä, että jos jäsenkunta on jättänyt eroilmoituksen, mutta ero ei ole vielä tullut voimaan, jäsenkunta ei voisi osallistua vaalipiirin kuntapäiville eikä valtuuskunnan vaaliin.

14 § Valtuuskunnan kokoonpano ja toimikausi:

- Uusien varajäsenten määrääminen on sääntöasia (14.7 §), nykyisin ko. määräys on vaalijärjestyksessä.

16 § Vaalipiirikohtaiset kuntapäivät

- Uusi määräys (16.1 §) antaisi vaalilautakunnalle mahdollisuuden päättää kunnan edustajien sähköisestä osallistumisesta vaalipiirikohteisille kuntapäiville.

17 § Valtuuskunnan tehtävät

- Uusi määräys (17.1 §) olisi valtuuskunnan toimivaltaan liittyvä varmistus, jotta ei voisi tulla tilannetta, jossa päätöksen tekemiseen tarvittaisiin yhdistyksen kokous.

Keskeisimmät muutosehdotukset **valtuuskunnan vaalijärjestykseen**:

12 § Vaalilautakunta

13 § Valmistavat toimenpiteet

- Vaalilautakunnan kokoonpanoa, päätöksentekomenettelyä ja tehtäviä on täsmennetty.

Valtuuskunta 22.-23.5.2019

14 § Ehdokasasettelu

- Uusi määräys sitoutumattomien valtakunnallisen rekisteröidyn yhdistyksen oikeudesta valmistella ehdokaslista (14.6 §).
- Jokaisessa vaalipiirissä voidaan asettaa vähintään kuusi ehdokasta ehdokaslistalle, tästä poiketen Ahvenanmaan vaalipiirissä voidaan asettaa enintään kolmen ehdokkaan ehdokaslista.
- Lisäksi määräyksiä on täsmennetty mm. koskien ehdokaslistassa mainittavia tietoja, ehdokaslistan yhteyshenkilön antamia vakuutuksia ja ehdokaslistojen kieltä.

15 § Ehdokaslistojen tarkastaminen

- täsmennetty, että vaalilautakunta tarkastaa ehdokaslistat ennen kuntapäiviä
- määriteltä mitä tarkastetaan ja mistä asioista vaalilautakunta voi antaa huomautuksen
- määriteltä perusteet ehdokkaan poistamiselle, uuden ehdokkaan nimeämiselle poistetun tilalle ja ehdokaslistan hylkäämiselle

16 § Vaalipiirikohtaiset kuntapäivät

- voidaan järjestää myös vaalipiirin ulkopuolella
- määräykset toimivallasta

19 § Vaalin toimittaminen

- 19.3 §:n määräyksen nojalla Ahvenanmaan vaalipiirissä ei tarvitsisi järjestää vaalia, mikäli vaalilautakunnalle saapuu vain yksi ehdokaslista Ahvenanmaan vaalipiiristä. Ehdokaslistasta voitaisiin yksimielisesti päättää Ahvenanmaan maakunnan kuntien kokouksessa.

21 § Tasauspaikat

- kuvattu miten tasauspaikat määräytyvät kahdessa vaiheessa

Valtuuskunnan työjärjestykseen ehdotetaan tarkempia määräyksiä äänestyksestä, vaalista ja varajäsenten kutsumisesta sekä eräitä täsmennyksiä.

Ehdotus

Valtuuskunta hyväksyy liitteiden 1, 9 § ja 2, 9 § mukaiset muutokset Suomen Kuntaliitto ry:n sääntöihin sekä valtuuskunnan vaalijärjestykseen ja työjärjestykseen.

Päätös

Lisätietoja

Minna Karhunen, p. 050 380 5907
Riitta Myllymäki, p. 050 349 5460

Valtuuskunta 22.-23.5.2019

10

KL-Kuntahankinnat Oy:n ja Hansel Oy:n yhdistyminen

Liite 1, 10 § Järjestelyn päävaiheet ja dokumentaatio

Liite 2, 10 § Järjestelysopimus

Liite 3, 10 § Osakekauppakirja

Liite 4, 10 § Osakassopimus

KL-Kuntahankinnat Oy (yritys- ja yhteisötunnus 2159215-6) ("Kuntahankinnat") ja Hansel Oy (yritys- ja yhteisötunnus 0988084-1) ("Hansel") ovat syksyllä 2017 aloittaneet keskustelut miten Kuntahankinnat ja Hansel voisivat yhdessä tehostaa koko julkisen sektorin hankintatoimintaa tarjoamalla yhteishankintatoiminnan rinnalla asiakaskunnalleen uusia palveluita, lisäämällä digitalisaatiota, kehittämällä innovatiivista hankintaa ja muita moderneja menettelyitä. Käytyjen keskustelujen ja valmistelun perusteella yhtiöiden tahtotilana on ollut, että Kuntahankintojen ja Hanselin toiminnot yhdistettäisiin yritysjärjestelyllä ("Järjestely").

Kuntahankinnat on Suomen Kuntaliitto ry:n ("Kuntaliitto") kokonaan omistama osakeyhtiö. Kuntahankinnat toimii julkisia hankintoja koskevassa lainsäädännössä tarkoitettuna yhteishankintayksikkönä Kuntaliiton jäsenenä oleville kunnille.

Hansel on Suomen valtion kokonaan omistama osakeyhtiö, joka toimii Hansel-laissa (1096/2008) säädetyllä tavalla ja julkisia hankintoja koskevassa lainsäädännössä tarkoitettuna yhteishankintayksikkönä Hansel-laissa säädetylle asiakaskunnalle.

Yhtiöt ovat 22.5.2018 allekirjoittaneet Järjestelyä koskevan yhdistymissopimuksen ("Yhdistymissopimus") ja sulautumissuunnitelman osakeyhtiölain mukaisesta sulautumisesta ("Sulautuminen"). Kuntaliiton valtuuskunta hyväksyi Sulautumisen ja Hanselia koskevan osakassopimuksen ("Osakassopimus") 24.5.2018.

Loppuvuodesta 2018 käytyjen neuvottelujen perusteella yhtiöt allekirjoittivat 21.12.2018 Yhdistymissopimuksen muutossopimuksen ("Muutossopimus"), jonka nojalla Yhdistymissopimuksen voimassaoloa (joka oli päättymässä 31.12.2018) jatkettiin 31.12.2019 saakka. Sulautumissuunnitelma raukesi 31.12.2018.

Järjestelyn edellyttämä Hansel-lain muutos (HE 147/2018 vp) on tullut voimaan 1.1.2019, minkä johdosta Hanselin asiakaskunta kattaa nykyisellään myös kuntasektorin, joille Hanselin palveluiden käyttö on vapaaehtoista.

Muutossopimuksen tekemisen jälkeen Kuntaliitto, valtio, Kuntahankinnat ja Hansel ovat alkuvuodesta 2019 neuvotelleet Sulautumisen sijasta toteutettavasta omistus- ja yritysjärjestelystä, jossa Kuntaliitto ostaa Hanselin osakkeita valtiolta ja Kuntahankintojen yhteishankintatoiminta ja sen palveluksessa oleva henkilöstö siirtyvät Hanselille. Kuntahankintojen nykyinen puitesopimuskanta lakkaa, ellei muuta sovi, sopimuskausien päättyessä ja muutama Kuntahankinnoissa aloitettu kilpailutus siirtyy Hanselin kilpailutettavaksi.

Järjestelyä on käsitelty Kuntaliiton hallituksessa 15.3.2018, 19.4.2018, 23.5.2018, 18.10.2018, 13.12.2018 ja 25.4.2019 Kuntaliiton hallituksen työvaliokunnassa 22.11.2017, 14.12.2017, 1.2.2018, 1.3.2018, 5.4.2018, 18.10.2018, 13.12.2018, 31.1.2019, 21.2.2019,

Valtuuskunta 22.-23.5.2019

7.3.2019 21.3.2019, 4.4.2019 ja 25.4.2019 sekä Kuntaliiton valtuuskunnassa 24.5.2018.

Järjestelyn päävaiheet ja keskeiset ehdot

Suunniteltu Järjestely toteutetaan siten, että Kuntaliitto ostaa valtiolta Hanselin osakkeita määrän, joka vastaa 35 % Hanselin osakekannasta, ja Kuntahankinnat siirtää yhteishankintatoimintansa ja yhtiön palveluksessa olevan henkilöstön Hanselille liikkeen luovutuksella ns. vanhoina työntekijöinä ("Osakekauppajärjestely").

Järjestelyn päävaiheet Osakekauppajärjestelyssä ovat seuraavat:

- (a) Hanselia koskeva täydentävä taloudellinen, verotuksellinen ja juridinen due diligence -tarkastus

KPMG on suorittanut Hanselia koskevan keväällä 2018 tehtyä tarkastusta täydentävän taloudellisen due diligence -tarkastuksen

Dittmar & Indrenius on suorittanut Hanselia koskevan KPMG:n keväällä 2018 tekemää tarkastusta täydentävän verotuksellisen ja juridisen due diligence tarkastuksen

KPMG:n ja Dittmar & Indreniuksen tekemissä täydentävissä due diligence -tarkastuksissa ei ole käynyt ilmi mitään Järjestelyyn oleellisesti vaikuttavia havaintoja tai seikkoja, joiden johdosta Järjestelyä ei tulisi toteuttaa.

- (b) Kuntahankintojen henkilöstöä koskeva due diligence -tarkastus

HPP Asianajotoimisto Oy on suorittanut Valtion ja Hanselin toimeksiannosta KPMG:n keväällä 2018 tekemää tarkastusta täydentävän Kuntahankintojen henkilöstöä koskevan HR due diligence -tarkastuksen.

- (c) Kuntaliiton, valtion, Kuntahankintojen ja Hanselin välisen omistaja-yritysjärjestelysopimuksen ("Järjestelysopimus") hyväksymisestä päättäminen

Järjestelysopimuksen mukaan Kuntaliitto ostaa valtiolta 35 % Hanselin osakkeista ja Kuntahankinnat siirtää yhteishankintatoimintansa sekä siihen liittyvän henkilöstönsä Hanselille liikkeen luovutuksella.

Järjestelysopimuksen tarkoitus ja keskeiset ehdot on kuvattu tarkemmin liitteessä 1, 10 §. Järjestelysopimus (sisältäen myös Hanselin uuden yhtiöjärjestyksen) on liitteenä 2, 10 §.

Hanselin yhtiöjärjestys vastaa sisällöltään olennaisilta osin Kuntaliiton valtuuskunnan 24.5.2018 hyväksymää Hanselin yhtiöjärjestystä.

Aikataulu: Muut osapuolet (valtio, Hansel ja Kuntahankinnat) ovat hyväksyneet Järjestelysopimuksen, Kuntaliiton valtuuskunta 22.-23.5.2019,; allekirjoitus arviolta 24.5.2019

- (d) Kuntaliiton ja valtion välisen Hanselin osakkeita koskevan osakekauppakirjan ("Osakekauppakirja") hyväksymisestä päättäminen

Valtuuskunta 22.-23.5.2019

Kuntaliitto ostaa 35 % Hanselin osakkeista Osakekauppakirjan mukaisin ehdoin. Osakekauppakirjan keskeiset ehdot on kuvattu tarkemmin liitteessä 1, 10 §. Osakekauppakirja on liitteenä 3, 10 §.

Aikataulu: Valtio on hyväksynyt Osakekauppakirjan, Kuntaliiton valtuuskunta 22.-23.5.2019; allekirjoitetaan täytäntöönpanon yhteydessä

(e) Osakassopimuksen hyväksymisestä päättäminen

Osakassopimus turvaa Kuntaliiton oikeuksia Hanselin osakkeenomistajana ja antaa Kuntaliitolle oikeuden myydä Hanselin osakkeet valtiolle, jos Hansel ei olennaisen olosuhteiden muutoksen johdosta pysty toteuttamaan tarkoitustaan.

Osakassopimus vastaa sisällöltään olennaisilta osin Osakassopimusta, jonka Kuntaliiton valtuuskunta on hyväksynyt 24.5.2018. Osakassopimukseen on kirjattu valtion ja Kuntaliiton yhdessä määrittelemät Hanselia koskevat omistajastrategiset tavoitteet, joita Hanselin tulee toiminnassaan noudattaa. Tavoitteissa on mainittu mm. alueellisten ja paikallisten hankintojen sisällyttäminen Hanselin liiketoimintaan.

Osakassopimuksen tarkoitus ja keskeiset ehdot on kuvattu tarkemmin liitteessä 1, 10 §. Osakassopimus on liitteenä 4, 10 §.

Aikataulu: Valtio ja Hansel ovat hyväksyneet Osakassopimuksen, Kuntaliiton valtuuskunta 22.-23.5.2019; allekirjoitetaan täytäntöönpanon yhteydessä

(f) Järjestelyn täytäntöönpano sekä Osakekauppakirjan ja Osakassopimuksen allekirjoittaminen

Arvioitu aikataulu: 2.9.2019

Järjestelyn aikataulu

Järjestelyn muut osapuolet ovat osaltaan hyväksyneet Järjestelyn ja Osakekauppajärjestelyyn liittyvät sopimukset seuraavasti:

- Hansel hallituksen kokouksessa 3.5.2019;
- Kuntahankinnat hallituksen kokouksessa 7.5.2019; sekä
- Valtio raha-asiainvaliokunnan istunnossa ja valtioneuvoston yleisistunnossa 9.5.2019.

Mikäli Kuntaliiton valtuuskunta päättää hyväksyä Järjestelyn, Järjestelysopimus allekirjoitetaan viipymättä Kuntaliiton valtuuskunnan kokouksen jälkeen, arviolta 24.5.2019.

Järjestely pannaan täytäntöön (Järjestelysopimuksessa sovittujen täytäntöönpanoehtojen täytyessä) ja Osakekauppakirja sekä Osakassopimus allekirjoitetaan arviolta 2.9.2019.

Suunnitellun aikataulun puitteissa Hansel aloittaisi uudella konseptillaan toimintansa syksyllä 2019 ja integraatio vietäisiin läpi vuosina 2019-2021.

Osakekauppajärjestelystä aiheutuvat muutokset

Valtuuskunta 22.-23.5.2019

Järjestelyn toteutustavan vaihtumisella Sulautumisesta Osakekauppajärjestelyyn ei ole olennaista vaikutusta Järjestelyn keskeisiin ehtoihin eikä Kuntaliiton ja kuntakentän intressien toteutumiseen Järjestelyssä.

Osakekauppajärjestelyssä Kuntahankintojen yhteishankintatoiminta ja sen palveluksessa oleva henkilöstö siirtyy Hanselille. Kuntahankintojen nykyinen yhteishankintasopimuskanta jää kuitenkin Kuntahankintojen hallinnoitavaksi sopimusten voimassaolon ajaksi ja Kuntahankinnat ostaa sopimusten hallinnointiin tarvittavat henkilöresurssit asiantuntijapalveluna Hanselilta. Kuntahankintojen johdon arvion mukaan Kuntahankintojen hallinnoitavaksi jäävä sopimuskanta antaa yhtiölle riittävät taloudelliset resurssit sopimusten hallittuun alasajoon ja mahdollisten riskien ja Järjestelystä aiheutuvien vastuiden kattamiseen.

Osakekauppajärjestelyssä Kuntaliitto ostaa valtiolta 35 % Hanselin osakkeista, joten Järjestelyn täytäntöönpanon jälkeiset omistussuhteet Hanselissa eivät toteutustavan vaihtumisesta huolimatta muutu.

Kuntahankintojen hallitus on 7.5.2019 esittänyt Kuntaliitolle yhtiön osakkeenomistajana, että Kuntahankinnat jakaa osinkona 3.556.000 euroa ja että Kuntahankintojen hallitus valtuutetaan päättämään osingonjaon tarkasta ajankohdasta, edellyttäen kuitenkin että osingonjako tapahtuu ennen Järjestelyn täytäntöönpanoa. Kuntaliiton hallitus tulee käsittelemään osingonjakoehdotusta kokouksessaan 22.5.2019. Ehdotetun osingonjaon myötä Osakekauppajärjestelyyn liittyvällä Kuntaliiton velvollisuudella suorittaa valtiolle kauppahinta Osakekauppakirjan alla ei ole vaikutusta Kuntaliiton kassaan.

Kuntaliiton ja kuntakentän etujen turvaaminen Järjestelyssä

Kuntaliiton ja siten välillisesti kuntakentän oikeudet ja vaikutusvalta yhdistyneessä Hanselissa turvattaisiin ensisijaisesti osakeomistuksen ja Osakassopimuksen tuomien oikeuksien kautta. Valmistelun lähtökohtana on ollut, että Kuntaliitto omistaisi yli 1/3 yhdistyneestä Hanselist ja olisi edustettuna yhdistyneen Hanselin hallituksessa (2/5 hallituspaikkaa, Kuntaliitolla oikeus nimetä hallituksen varapuheenjohtaja). Nimityksissä tulee noudattaa tasa-arvolakia. Kuntahankintojen toimitusjohtajasta tulisi yhdistyneen Hanselin varatoimitusjohtaja keskeisenä vastuualueenaan yhtiöiden integraation johtaminen, Hanselin liiketoiminnan ja asiakaskunnan laajentaminen kuntasektorille sekä Kuntahankinnoista siirtyvän henkilöstön tukeminen henkilöstölle uudessa tilanteessa.

Kuntaliitolla olisi oikeus irtaantua yhdistyneestä Hanselist (valtiolla on osakkeiden lunastusvelvollisuus) tilanteessa, jossa yhdistynyt Hansel ei kykene täyttämään tarkoitustaan.

Osakassopimuksen keskeiset ehdot on kuvattu liitteessä 1, 10 § ja Osakassopimus on liitteenä 4, 10 §.

Johtopäätökset

Sen jälkeen, kun Kuntaliiton valtuuskunta hyväksyi Järjestelyn ja sen toteutuksen Sulautumisella kokouksessaan 24.5.2018, Järjestelyä ja sen tarkoituksenmukaisinta toteutustapaa on arvioitu uudelleen ja kaikkia osapuolia tyydyttävästä ratkaisusta on neuvoteltu valtion ja Hanselin kanssa.

Kuntahankintojen toimivan johdon ja hallituksen arvion mukaan Järjestely olisi toteutustavan muutoksesta huolimatta paras vaihtoehto

Valtuuskunta 22.-23.5.2019

Kuntahankinnoille, Kuntaliitolle ja Kuntaliiton jäsenille ja Kuntahankintojen henkilöstölle. Arvion mukaan Järjestely olisi parempi vaihtoehto kuin Kuntahankintojen liiketoiminnan itsenäinen kehittäminen erittäin haasteellisessa ja kilpaillussa toimintaympäristössä.

Järjestelyn myötä yhdistynyt ja uudistuva Hansel voisi "leveämmillä hartioilla" paremmin ja laajemmin vastata kuntakentän tarpeisiin. Kuntahankinnoille tulevaisuuden kannalta merkitykselliset investoinnit ja toiminnan kehittäminen uudentyyppisiin asiantuntijapalveluihin ja sähköisiin järjestelmiin mm. hankintadatan analysointiin ja avaamiseen voitaisiin toteuttaa Hanselissa jo käytössä olevilla ratkaisulla ja resursseilla. Myös muita synergiaetuja ja uusia toimintamalleja voitaisiin tehokkaammin tuoda koko julkiselle sektorille muun muassa innovatiivisissa hankinnoissa, vastuullisuudessa ja asiakaskunnan laajenemassa osallistamisessa mm. perustettavaan asiakasneuvottelukuntaan.

Kansallisesti Järjestely selkeyttäisi eri hankintayksiköiden työnjakoa, estäisi epäterveen kilpailuasetelman syntyminen yhteishankintayksiköiden kesken sekä tukisi yhteistyötä sekä verkostomaista toimintaa alueellisten, kansallisten ja eurooppalaisten yhteishankintayksiköiden kanssa. Laajemmilla resursseilla vaikuttaminen mm. lainsäädännön valmisteluun EU:n tasolla ja kansallisesti olisi huomattavasti helpompaa.

Kuntahankintojen toimivan johdon ja hallituksen arvion mukaan Järjestelyn tuomista uusista mahdollisuuksista ja käytännöistä hyötyisivät niin kunnat, valtio kuin julkisten palvelujen käyttäjät, tarjoajayritykset isoista pieniin sekä veronmaksajat.

Ehdotus

Valtuuskunta tekee seuraavat päätökset:

- (a) Valtuuskunta päättää hyväksyä Osakekauppajärjestelyn ja Järjestelysopimuksen.
- (b) Valtuuskunta päättää Osakekauppakirjan hyväksymisestä.
- (c) Valtuuskunta päättää Osakassopimuksen hyväksymisestä.
- (d) Valtuuskunta päättää valtuuttaa Kuntaliiton hallituksen nimeämään kaksi henkilöä, joista toinen on myös Hanselin hallituksen varapuheenjohtaja, Hanselin hallitukseen Kuntaliiton nimittämiksi hallituksen jäseniksi Osakassopimuksen mukaisesti. Nimeämisessä on huomioitava tasa-arvolaki.
- (e) Valtuuskunta päättää valtuuttaa Kuntaliiton toimitusjohtaja Minna Karhusen ja varatoimitusjohtaja Hanna Tainion tai, heidän molempien tai jommankumman estyneenä ollessa, Kuntaliiton hallituksen valtuuttama(t) henkilö(t) allekirjoittamaan Kuntaliiton puolesta Järjestelysopimuksen, Osakekauppakirjan, Osakassopimuksen ja kaikki Järjestelyn täytäntöönpanoa ja rekisteröintiä varten tarvittavat asiakirjat.

Päätös

Lisätietoja

Minna Karhunen, p. 050 380 5907
Timo Reina, p. 040 555 8458

Valtuuskunta 22.-23.5.2019

11

Seuraava kokous

Kuntaliiton sääntöjen 18 §:n mukaan valtuuskunta kokoontuu varsinaiseen kokoukseen kahdesti vuodessa, kevätkokoukseen maaliskuussa ja syyskokoukseen syys-joulukuussa hallituksen määräämänä aikana ja paikassa.

Kuntaliiton hallitus on vuoden 2019 kokousaikataulun hyväksyessään päättänyt, että valtuuskunnan syyskokous on 27.-28.11.2019.

Ehdotus

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Lisätietoja

Minna Karhunen, p. 050 380 5907
Riitta Myllymäki, p. 050 349 5460

Valtuuskunta 22.-23.5.2019

12

Muut asiat

13

Kokouksen päättäminen

SUOMEN KUNTALIITTO RY
TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS
1.1. – 31.12.2018

	sivuno
Toimintakertomus	1 - 2
Tuloslaskelma	3
Tase	4 - 5
Konsernin tuloslaskelma	6
Konsernin tase	7 - 8
Liitetiedot	9 - 18
Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista	19
Tilinpäätöksen allekirjoitukset	20

Liitteet:
budjettivertailu

Tämä tilinpäätös on säilytettävä 31.12.2028 asti.

Osoite Toinen linja 14
 00530 HELSINKI

Y-tunnus 0926151-4
Kotipaikka Helsinki

SUOMEN KUNTALIITTO

Suomen Kuntaliitto -konsernin tilinpäätös ja toimintakertomus 2018

Suomen Kuntaliitto ry:n (Y-tunnus 0926151-4) konsernitilinpäätökseen sisältyy Kuntaliiton oman ja KT Kuntatyönantajien tilinpäätöksen lisäksi KL-Kuntahankinnat Oy:n sekä Kuntaliiton omistaman Kuntaliitto Holding -konsernin tilinpäätökset. Kuntaliiton toimintaa on selvitetty vuosikertomuksessa erikseen ja toiminnasta on lisäksi annettu erillinen raportti valtuustolle. KT Kuntatyönantajien tuottojen ja kulujen yhteismäärä sisältyy Kuntaliiton tilinpäätökseen.

Suomen Kuntaliitto ry:n (emoyhdistys) tilinpäätös

Kuntaliiton tilinpäätöksen tulos on 3 816 553,57 euroa alijäämäinen.

Helsingissä päivänä huhtikuuta 2019

	2018	2017
Tulos	(1000 euroa)	(1000 euroa)
Tilikauden ali-/ylijäämä (konserni)	6 139	16 671
Suomen Kuntaliitto ry:n tilikauden ali-/ylijäämä, (emoyhdistys)	-3 817	17 153
 Tytäryhtiöiden jakamat osingot yhteensä	 1 586	 4 800
 Liikevaihto		
Varsinainen toiminta (konserni)	14 718	14 216
Suomen Kuntaliitto ry (emoyhdistys)	4 260	4 583
Varainhankinta (emoyhdistys)	18 949	18 949
 Taseet		
Taseen loppusumma (konserni)	136 588	132 121
Suomen Kuntaliitto ry (emoyhdistys)	107 439	109 839
 Henkilökunta (keskimäärin)		
Henkilökunta (konserni)	1051	1 043
Henkilökunta (Kuntaliitto)	180	162
Henkilökunta (KT Kuntatyönantajat)	55	54
Henkilökunta (tytäryhtiöt)	816	827

Liiton sijoitus- ja rahoitustoiminta on 2 471 327 euroa alijäämäinen. Kuntaliiton varainhankinta perustuu sääntöjen mukaiseen ja valtuuston hyväksymään jäsenmaksuun, jonka suuruus on 17 070 965 euroa. Kuntayhtymät maksoivat lisäksi jäsenmaksurahoitteista palvelua vastaavista palveluista erillistä palvelumaksua, jonka suuruus on 1 877 877 euroa.

Muutokset konsernirakenteessa

Viron tytäryhtiö FCG Invincta Oü myytiin helmikuussa 2018. FCG Prodacapo Group Oy myytiin lokakuussa 2018. Uusia yrityksiä ostettiin elokuussa 2018 FCG Flowmedik Oy sekä FCG Smart Transportation Oy.

Toiminnan ja talouden riskit

Kunta- ja maakuntakenttää koskeva keskeinen rakenteiden ja lainsäädännön muutostyö jatkuu. Tämä aiheuttaa haasteita koko kuntakentälle ja edellyttää liitolta keskeistä roolia yhteiskunnallisena toimijana.

Kuntaliiton sijoitussuunnitelmassa on vahvistettu sijoitussalkun sijoitustuotteittaiset ja alueelliset valinnat. Tässä on pyritty löytämään mahdollisimman hyvä tuottotaso normaalitilanteessa käyttäen yleisiä riski-tuottoperiaatteita.

Vuoden 2019 toiminta ja talous

Vuoden 2019 talousarviossa on Kuntaliiton toiminnallisen tuloksen arvioitu olevan noin -264 503 euroa alijäämäinen sijoitus- ja rahoitustuottojen jälkeen.

Henkilökunta

Kuntaliiton palveluksessa oli tilivuoden 2018 lopussa 176 henkilöä, joista 60 henkilöä hoiti KT Kuntatyönantajien tehtäviä. Palkkojen ja välittömien henkilöstösivukulujen yhteismäärä oli 18 026 535 euroa. Tästä on KT Kuntatyönantajien osuus 4 343 535 euroa. Henkilöstökertomus on erillisenä julkaisuna.

Ympäristönsuojelu

Kuntaliitto vaikuttaa ympäristöpäämäärien toteutumiseen edunvalvonnan kautta. Tässä pyritään tunnistamaan ja ottamaan huomioon kuntien kannalta olennaiset ympäristökysymykset ja ne pyritään sisällyttämään Kuntaliiton neuvontapalveluihin.

Hallitus ehdottaa, että Suomen Kuntaliitto ry:n 2018 tilikauden alijäämä 3 816 553,57 euroa vähennetään muusta omasta pääomasta.

Helsingissä 25. päivänä huhtikuuta 2019

Paatero Sirpa
puheenjohtaja
Rautio Sari I varapuheenjohtaja
Tölli Tapani II varapuheenjohtaja

Kankaanniemi Toimi
Kokko Annika
Korhonen Martti
Lehtonen Harri
Lehtosalo-Lönnberg Eeva-Kaisa
Lumela Meri
Lyly Lauri
Nylander Mikaela
Rantanen Tuomas
Rautava Risto
Sankelo Janne
Taponen Merja

TULOSLASKELMA

	2018		2017	
Varsinainen toiminta				
Kunnallinen edunvalvonta				
Tuotot		4 259 605,93		4 582 647,33
Kulut				
Henkilöstökulut	-13 683 000,01		-12 759 260,66	
Poistot	-34 068,20		-33 183,87	
Muut kulut	-10 836 607,10	-24 553 675,31	-10 829 777,30	-23 622 221,83
		-20 294 069,38		-19 039 574,50
KT Kuntatyönantajat				
Tuotot		6 947 702,23		6 764 158,85
Kulut				
Henkilöstökulut	-4 343 534,69		-4 228 440,61	
Poistot	-2 169,56		-2 131,56	
Muut kulut	-2 601 997,98	-6 947 702,23	-2 533 586,68	-6 764 158,85
		0,00		0,00
Kulujäämä		-20 294 069,38		-19 039 574,50
Varainhankinta				
Tuotot		18 948 842,43		18 949 260,73
Kulujäämä		-1 345 226,95		-90 313,77
Sijoitus- ja rahoitustoiminta				
Tuotot	2 654 552,65		20 069 446,77	
Kulut	-5 125 879,27	-2 471 326,62	-2 826 038,08	17 243 408,69
Tuotto-/Kulujäämä		-3 816 553,57		17 153 094,92
Tilikauden yli-/alijäämä		<u>-3 816 553,57</u>		<u>17 153 094,92</u>

SUOMEN KUNTALIITTO

	31.12.2018	31.12.2017
V a s t a a v a a		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	826,52	4 133,24
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	115 237,17	115 237,17
Koneet ja kalusto	184 769,19	175 253,69
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>346 691,80</u>	<u>346 691,80</u>
	646 698,16	637 182,66
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	35 343 366,67	35 343 366,67
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	3 583 386,90	3 583 386,90
Muut osakkeet ja osuudet	972 848,83	972 848,83
Muut saamiset	<u>535 718,58</u>	<u>535 718,58</u>
	40 435 320,98	40 435 320,98
Pysyvät vastaavat yhteensä	41 082 845,66	41 076 636,88
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Valmiit tuotteet/Tavarat	93 253,09	132 299,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	561 130,88	1 119 753,41
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	710 992,74	402 390,17
Muut saamiset, lyhytaikainen	17 704,50	180 176,46
Siirtosaamiset	<u>2 078 882,53</u>	<u>1 272 781,22</u>
	3 368 710,65	2 975 101,26
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	62 826 314,32	65 431 593,91
Rahat ja pankkisaamiset	<u>67 654,68</u>	<u>223 128,44</u>
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	66 355 932,74	68 762 122,61
Vastaavaa yhteensä	<u>107 438 778,40</u>	<u>109 838 759,49</u>

SUOMEN KUNTALIITTO

	31.12.2018	31.12.2017
Vastattavaa		
Peruspääoma	16 818 792,65	16 818 792,65
Muu oma pääoma	72 346 832,81	55 193 737,89
Tilikauden yli- / alijäämä	-3 816 553,57	17 153 094,92
OMA PÄÄOMA	<u>85 349 071,89</u>	<u>89 165 625,46</u>
 PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	8 216 605,36	8 681 500,00
 VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	488 966,06	386 805,28
Ostovelat	772 081,74	799 296,63
Velat saman konsernin yrityksille	8 483 486,78	6 589 274,89
Muut velat	403 695,54	396 448,39
Siirtovelat	3 724 871,03	3 819 808,84
	<u>13 873 101,15</u>	<u>11 991 634,03</u>
 Vieras pääoma yhteensä	13 873 101,15	11 991 634,03
 Vastattavaa yhteensä	<u>107 438 778,40</u>	<u>109 838 759,49</u>

SUOMEN KUNTALIITTO

KONSERNI (1000 euroa)

TULOSLASKELMA

	Liitetieto no		
	1-3	2018	2017
Varsinainen toiminta			
Kunnallinen edunvalvonta			
Tuotot		14 718	14 216
Kulut			
Henkilöstökulut	-18 464		-17 567
Poistot	-361		-632
Muut kulut	-12 255	-31 080	-11 593
		<u>-16 362</u>	<u>-29 792</u>
			-15 576
KT Kuntatyönantajat			
Tuotot		6 948	6 764
Kulut			
Henkilöstökulut	-4 344		-4 228
Poistot	-2		-2
Muut kulut	-2 602	-6 948	-2 534
		<u>0</u>	<u>-6 764</u>
			0
Kulujäämä		-16 362	-15 576
Varainhankinta			
Tuotot		<u>18 949</u>	<u>18 949</u>
Kulujäämä		2 586	3 374
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	4		
Tuotot		96 489	98 602
Kulut		-92 937	-85 304
		<u>3 553</u>	<u>13 298</u>
Tilikauden ali-/ylijäämä		<u>6 139</u>	<u>16 671</u>

SUOMEN KUNTALIITTO**KONSERNI (1000 euroa)****TASE 31.12.2018**

VASTAAVAA	Liitetiedot	2018		2017	
PYSYVÄT VASTAAVAT					
Aineettomat hyödykkeet	6				
Aineettomat oikeudet		2 428		46	
Muut pitkävaikuttiset menot		763		874	
Konserniliikearvo		<u>3 062</u>	6 254	6 785	7 705
Aineelliset hyödykkeet	7				
Maa- ja vesialueet		207		207	
Rakennukset ja rakennelmat		0		0	
Koneet ja kalusto		2 406		2 380	
Muut aineelliset hyödykkeet		<u>369</u>	2 982	370	2 957
Sijoitukset	8				
Lainasaamiset		0		536	
Osuudet saman kons yrityksissä		0		434	
Osuudet omistusyhteisy yrityksissä		338		339	
Osakkeet ja osuudet		1575		1 576	
Muut saamiset		<u>536</u>	2 450	168	3 053
Pysyvät vastaavat yhteensä			11 685		13 715
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus					
Aineet ja tarvikkeet		126		67	
Valmiit tuotteet/Tavarat		<u>0</u>	126	132	199
Lyhytaikaiset saamiset	10				
Myyntisaamiset		16 272		16 664	
Lainasaamiset		36		62	
Siirtosaamiset		1 195		13 556	
Muut saamiset		<u>14 402</u>	31 905	838	31 121
Rahoitusarvopaperit	11				
Muut arvopaperit		<u>67 372</u>	67 372	<u>70 194</u>	70 194
Rahat ja pankkisaamiset			<u>25 500</u>		16 892
Vaihtuvat vastaavat yhteensä			124 903		118 407
Vastaavaa yhteensä			<u><u>136 588</u></u>		<u><u>132 121</u></u>

KONSERNI (1000 euroa)

VASTATTAVAA		2018	2017	
OMA PÄÄOMA	12			
Peruspääoma		16 819	16 819	
Edell.tilikaus.ylijäämä		72 316	53 524	
Tilikauden ali-/ylijäämä		<u>6 139</u>	16 671	87 014
VÄHEMMISTÖOSUUS			211	513
PAKOLLISET VARAUKSET	13		8 440	8 935
VIERAS PÄÄOMA	14			
Pitkäaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta		576	4 331	
Laskennalliset verovelat		<u>303</u>	319	4 649
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Saadut ennakot		7 627	7 297	
Ostovelat		4 846	4 475	
Lainat rahoituslaitoksilta		417	1 288	
Siirtovelat		14 716	13 655	
Muut lyhytaikaiset velat		<u>4 178</u>	4 295	<u>31 010</u>
Vieras pääoma yhteensä			32 663	35 660
Vastattavaa yhteensä		<u>136 588</u>	<u>132 121</u>	

SUOMEN KUNTALIITTO KONSERNI**TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT****31.12.2018****TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET****Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvostus**

Rakennukset	20-30 vuotta
Rakennuksissa olevat koneet	20-30 vuotta
Tutkimusalus	15 vuotta
Laboratoriokalusto	7 vuotta
Toimistokalusteet	7 vuotta
Ajoneuvot	4 vuotta
ATK-laitteet	3 vuotta
Ohjelmistot	5 vuotta
Liikearvo	5 vuotta
Konsernin liikearvo	5-10 vuotta *
Muut pitkävaikutteiset menot	5 vuotta

* Konserni liikearvon vaikutusaika on katsottu olevan 10 vuotta 5 vuoden sijaan.

KT Kuntatyönanatajien käyttöomaisuushankinnat poistetaan kokonaan hankintavuonna tilivuositain tasattavien kuntakohtaisten maksuosuuksien vuoksi.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on aktivoitu varovaisuuden periaatetta noudattaen välittömään hankintamenoonsa tai sitä alempaan todennäköiseen myyntihintaan.

Pitkän valmistusajan vaativien hankkeiden tuloutus

FCG-konserni: Projektit, joilla on kiinteä budjetti, kirjataan tuotoksi tehdyn työn mukaan varovaisesti siihen asti kun budjettia on käytettävissä. Budjetin ylittävät työt ja kulut kirjataan projektin kuluksi. Näitä vastaavia tuottoja ei jaksoteta. Muut hankkeet tuloutetaan juoksevasti laskutuksen mukaan.

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot on kirjattu vuosikuluksi niiden syntymisvuonna.

Sijoitus- ja rahoitusomaisuuden arvostus

Sijoitus- ja rahoitusomaisuuden arvopaperit on arvostettu hankintamenoon tai sitä alempaan markkinahintaan.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Suomen Kuntaliiton konsernitilinpäätökseen sisältyy Kuntaliiton oman ja KT Kuntatyönantajien lisäksi liiton kokonaan omistaman tytäryhtiön KL-Kuntahankinnat Oy:n tilinpäätökset sekä Kuntaliiton 100 % omistaman Kuntaliitto Holding- konsernin tilinpäätös. Konsernitilinpäätökseen ei ole yhdistelty SIPU AB-nimistä 60%:sti omistettua yhtiötä. Yhdistelemättä jättäminen perustuu kirjanpitolain 6 luvun 3 pykälän 1. kohtaan.

SUOMEN KUNTALIITTO

Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet

Konsernin sisäinen omistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Konsernin sisäiset saamiset ja velat sekä sisäinen voitonjako on eliminoitu.

Osakkuusyritykset on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä. Omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyrityksen tilikauden tuloksesta on esitetty rahoitus- ja sijoituserissä.

Tuloslaskelmassa tytäryritykset on yhdistetty siihen toimintoon, johon ne luonteensa vuoksi kuuluvat. KL-Kuntahankinnat Oy, KL-Kustannus Oy, KL-Tarkastuspalvelut Oy, Kuntaliitto Holding Oy ja Kuntaliitto Palvelut Oy liiton varsinaiseen toimintaan, FCG Finnish Consulting Group -konserni ja sen tytäryritykset sekä Kunta-Efeko Oy sijoitustoimintaan.

Toimintokohtaisiin eriin tuotoiksi ja kuluiksi yhdistetään tytäryritysten tuotot tuottoihin ja kulut ao. kuluihin. Toiminnanaloille on kohdistettu toiminnan erilliskulut. Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotoiksi ja kuluiksi yhdistetään tytäryritysten rahoitustuotot ja -kulut sekä sijoitustoimintaa palvelevien tytäryritysten tulos.

Tuloverot

Verot on esitetty sijoitustoiminnan kuluina.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset

Kertyneistä poistoeroista on laskettu laskennallinen verovelka.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahaksi tilinpäätöspäivän kurssiin. Noteeraamattomien valuuttojen osalta on käytetty liikepankkien ohjeellisia kursseja. Ulkomaisten konserniyritysten tuloslaskelmat on muutettu tilikauden keskipäivän kurssiin ja taseet on muutettu euromääräisiksi tilinpäätöspäivän kurssiin ja kurssiero sisältyy tilikauden voittoon.

Konsernin sisäisen omistuksen eliminoinnista syntyvä muuntoero on esitetty edellisten vuosien voittovaroista.

Eläkevastuut

Kuntaliiton ja sen tytäryritysten palveluksessa olevien henkilöiden eläketurva on järjestetty Kevan kautta, lukuun ottamatta FCG Finnish Consulting Group Oy:tä, jonka eläkevakuutukset on hoidettu työeläkevakuutusyritysten kautta.

Kevan valtuuskunta vahvistaa vuosittain eläkemenoperusteisen eläkemaksun kokonaismäärän. Kokonaismäärä jaetaan jäsenyhteisöjen maksettavaksi sen perusteella, miten paljon nyt maksussa olevista eläkkeistä on karttunut kunkin jäsenyhteisön palveluksessa ennen vuotta 2005 tehdystä työstä. Eläkemenoperusteisen eläkemaksun kokonaismäärä vuonna 2018 on yhteensä 653 miljoonaa euroa (vuonna 2017 yhteensä 663 miljoonaa euroa). (Lähde: Keva.fi)

Kuntaliiton ja KL-Kustannus Oy:n eläkevastuu on arvioitu Finanssivalvonnan säännösten mukaan tehdyn laskelman perusteella ja kirjattu pakolliseksi varaukseksi. Kuntaliiton vastuun kokonaismäärä on 7,1 milj. euroa v 2017. KT Kuntatyönantajien lainsäädännön perusteella, kuntien vastuulla oleva 120 472. euroa on kirjattu tulosvaikutteisesti v2018. Laskelma tehdään kahden vuoden välein.

Koko konsernin eläkemenoperusteinen varaus on tilinpäätöshetkellä 7,2 milj. euroa. Eläkevastuu KUEL:n ulkopuolisista varhennetuista eläkkeistä esitetään pakollisena varauksena. Liitolla ei ole muita kattamattomia eläkevastuita.

SUOMEN KUNTALIITTO

Tuloslaskelman liitetiedot (1000 €)

1 Liitetiedot henkilöstöstä

	Konserni		Emoyhdistys	
	2018 henkilöä	2017 henkilöä	2018 henkilöä	2017 henkilöä
1.1 Henkilöstön lukumäärä keskimäärin	996	1 043	235	219
KT Kuntatyöntantajien osuus	55	54	55	54

1.2 Henkilöstökulujen erittely

	Konserni		Emoyhdistys	
	2018	2017	2018	2017
Palkat ja palkkiot	-51 899	-49 338	-14 826	-14 029
Eläkekulut	-8 313	-7 866	-2 652	-2 417
Muut henkilösivukulut	-2 425	-2 604	-548	-542
Henkilöstökulut	-62 637	-59 808	-18 027	-16 988

Henkilöstökulut sisältyvät
tuloslaskelmaan seuraavasti:

Kunnallinen edunvalvonta	-18 464	-17 567	-13 683	-12 759
KT Kuntatyöntantajat	-4 344	-4 228	-4 344	-4 228
Sijoitustoiminta	-39 829	-38 012	0	0
	-62 637	-59 808	-18 027	-16 988

1.3 Johdon palkat ja palkkiot

Johdon palkat, hallituksen-, työvaliokunnan
ja valtuuston palkkiot

	2 388	2 762	941	869
--	-------	-------	-----	-----

2 Poistot

Poistojen kokonaismäärä

	Konserni		Emoyhdistys	
	2018	2017	2018	2017
Aineettomat hyödykkeet	-3 066	-3 667	-3	-3
Koneet ja kalusto	-598	-802	-33	-32
	-3 664	-4 470	-36	-35

Poistot sisältyvät tuloslaskelman eriin seuraavasti:

Kunnallinen edunvalvonta	-361	-632	-34	-33
KT Kuntatyöntantajat	-2	-2	-2	-2
Sijoitustoiminta	-3 301	-3 835	0	0
	-3 664	-4 470	-36	-35

3. Kokonaistuotot ja -kulut

	Konserni		Emoyhdistys	
	2018	2017	2018	2017
Varsinaisen toiminnan tuotot	21 665	20 980	11 207	11 347
Varainhankinta	18 949	18 949	18 949	18 949
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot	96 489	98 602	2 655	20 069

Tuotot yhteensä

	137 103	138 531	32 811	50 366
--	---------	---------	--------	--------

Varsinaisen toiminnan kulut
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan kulut

	-38 028	-36 556	-31 501	-30 386
	-92 937	-85 304	-5 126	-2 826

Kulut yhteensä

	-130 964	-121 860	-36 627	-33 212
--	----------	----------	---------	---------

Tilikauden tulos

	6 139	16 671	-3 817	17 153
--	-------	--------	--------	--------

3.1 Tilintarkastajan palkkiot

	Konserni		Emoyhdistys	
	2018	2017	2018	2017
Tilintarkastuspalkkiot	-151	-181	-32	-46
Vero-,lakineuvonta	-74	-191	0	0
Muut palkkiot	-147	-161	-21	-57
	<u>-372</u>	<u>-533</u>	<u>-53</u>	<u>-103</u>

4. Sijoitus- ja rahoitustoiminta

	Konserni		Emoyhdistys	
	2018	2017	2018	2017
Tuotot				
Osinkotuotot	176	278	171	3 523
Korkotuotot	3	5	32	28
Myyntivoitot	1 131	15 140	903	14 442
Arvonpalautukset rahoitusarvopapereista	1 591	2 077	1 548	2 077
Muut rahoitustuotot	0	1 010	0	0
Tuotot yhteensä	2 901	18 510	2 655	20 069
Kulut				
Korkokulut	-96	-176	-21	-19
Muut rahoituskulut	-63	-49	-41	-15
Myyntitappiot, arvopaperit	-883	-1 088	-510	-897
Arvonlennukset rahoitusarvopapereista	-4 830	-2 058	-4 554	-1 894
Kulut yhteensä	-5 872	-3 372	-5 126	-2 826
Liiketoiminnan tulos	6 534	-1 340		
Osuus osakkuusyhtiön tuloksesta	141	0		
Yhteensä	6 674	-1 340		

Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä

-2 471 17 243

4.1 Sijoitus- ja rahoitustoimintaan sisältyvä liiketoiminta eriteltynä

	Konserni	
	2018	2017
Liikevaihto	82 569	79 574
Liiketoiminnan muut tuotot	10 879	517
Materiaalit ja palvelut	-18 746	-17 705
Henkilöstö- ja muut henkilösivukulut	-39 829	-38 012
Poistot ja arvonalentumiset	-3 301	-3 835
Liiketoiminnan muut kulut	-23 808	-20 515
Liikevoitto	7 764	23
Rahoitustuotot ja -kulut	-240	501
Verot	-990	-1 841
Vähemmistön osuus	141	-23
Tilikauden voitto	6 674	-1 340

5 Tilinpäätössiirrot

	Konserni	
	2018	2017
Tuloverot	-1323	-1799
Laskennallisen verosaamisen muutos	-5	-1
Poistoero	-84	-68
Ruotsin vapaaehtoinen varaus	31	27
	<u>-1380</u>	<u>-1841</u>

SUOMEN KUNTALIITTO

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot (1000 €)

PYSYVÄT VASTAAVAT

	Konserni		Emoyhdistys	
	2018	2017	2018	2017
6 Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno 1.1.	2 065	2 033	10	10
Lisäykset	260	33	0	0
Vähennykset	-48	-1		
Hankintameno 31.12.	2 405	2 065	10	10
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-2 025	-1 968	-6	-2
Luovutusten kertyneet poistot	0	1		
Tilikauden poisto	-89	-58	-3	-3
Kertyneet poistot 31.12.	-2 114	-2 025	-9	-6
Kirjanpitoarvo 31.12.	291	40	1	4
Liikearvo				
Hankintameno 1.1.	1 099	1 106		
Lisäykset	1 700	0		
Vähennykset	0	-7		
Hankintameno 31.12.	2 798	1 099		
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-1 092	-1 077		
Luovutusten kertyneet poistot	0	7		
Tilikauden poisto	-90	-22		
Kertyneet poistot 31.12.	-1 182	-1 092		
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 617	6		
Konserniliikearvo				
Hankintameno 1.1.	21 489	18 133		
Vähennys	-3 708	0		
Lisäys, uudet tytäryhtiöt	1 514	3 250		
Lisäykset	994	105		
Hankintameno 31.12.	20 289	21 489		
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-14 704	-11 422		
Tilikauden poisto	-2 523	-3 282		
Kertyneet poistot 31.12.	-17 227	-14 704		
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 062	6 785		
Kehittämismenot				
Hankintameno 1.1.	719	0		
Lisäys	275	150		
Lisäys, uudet tytäryhtiöt	65	580		
Vähennys	-218	-11		
Hankintameno 31.12.	841	719		
Kertyneet poistot				
Kertyneet poistot, uudet tytäryhtiöt	-218	-55		
Tilikauden poistot	-103	-163		
Kertyneet poistot 31.12.	-321	-218		
Menojäännös 31.12.	520	501		
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno 1.1.	4 482	4 374		
Lisäykset	651	106		
Lisäys, uudet tytäryhtiöt	0	13		
Vähennykset	0	-11		
Hankintameno 31.12.	5 134	4 482		
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-4 109	-3 975		
Vähennysten kertyneet poistot	0	9		
Kertyneet poistot, uudet tytäryhtiöt	0	-1		
Tilikauden poisto	-261	-142		
Kertyneet poistot 31.12.	-4 370	-4 109		
Kirjanpitoarvo 31.12.	763	373		

7 Aineelliset hyödykkeet

	Konserni		Emoyhdistys	
	2018	2017	2018	2017
Maa- ja vesialueet, liittymismaksut				
Hankintameno 1.1.	227	227	115	115
Luovutukset	-19	-19	0	0
Hankintameno 31.12.	207	207	115	115
Kirjanpitoarvo 31.12.	207	207	115	115
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno 1.1.	44	87		
Lisäykset	0	0		
Luovutukset	0	-43		
Hankintameno 31.12.	44	44		
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1	-44	-76		
Vähennysten/luovutusten kertyneet poistot	0	33		
Tilikauden poisto	0	0		
Kertyneet poistot 31.12.	-44	-44		
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	0		
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	10 055	11 044	521	521
Lisäykset	769	840	109	60
Lisäys, uudet tytäryhtiöt	0	119		
Vähennykset	-176	-1 928	-98	-61
Väh. Yrit sis siirrosta	0	-21		
Hankintameno 31.12.	10 649	10 055	532	521
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-7 675	-8 023	-345	-323
Kertyneet poistot, uudet tytäryhtiöt	0	-24		
Vähennysten kertyneet poistot	31	1 174	31	9
Tilikauden poisto	-598	-802	-33	-32
Luovutusten kertyneet poistot	0	0	0	0
Kertyneet poistot 31.12.	-8 243	-7 675	-348	-345
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 406	2 380	185	175
Muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno 1.1.	370	372	347	347
Lisäys	25	3		
Lisäys, uudet tytäryhtiöt	1	1		
Vähennys	-27	-7		
Hankintameno 31.12.	369	370	347	347
Kertyneet poistot 1.1.				
Vähennysten kertyneet poistot				
Tilikauden poistot				
Kertyneet poistot 31.12.				
Menojäännös 31.12.	369	370		

8 Sijoitukset

Hankintameno 1.1.
Lisäykset
Lisäys, uudet tytäryhtiöt
Vähennykset
Hankintameno 31.12.

Konserni		Emoyhdistys	
2018	2017	2018	2017
3 053	2 802	40 435	40 435
0	516	0	0
0	166		
-603	-432	0	0
2 450	3 053	40 435	40 435

8.1 Kuntaliiton tytäryhtiöosakkeet

KL-Kuntahankinnat Oy, Helsinki
Kuntaliitto Holding Oy, Helsinki

Kpl	Konsernin omistus- osuus %
2 500	100 %
35 340 867	100 %

8.2 Omistukset konserniyrityksissä

Kuntaliitto Holding Oy tytäryhtiöt:

Kuntaliitto Palvelut Oy, Helsinki	25	100 %
KL-Tarkastuspalvelut Oy, Helsinki	4	100 %
Kunta-Efeko Oy, Helsinki	1 000	100 %
KL-Kustannus Oy, Helsinki	100	100 %
FCG Finnish Consulting Group Oy, Helsinki	19 679 000	100 %
FCG Finnish Consulting Group Oy tytäryhtiöt:		
FCG Koulutus Oy		100 %
FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy		100 %
FCG Konsultointi Oy		100 %
FCG International Oy		100 %
FCG International Danismanlik Hizmetleri Limited Sirketi, Turkki		100 %
FCG City Portal Oy		80 %
FCG Talent Oy		100 %
FCG Smart Transportation Oy		75 %
FCG Flowmedik Oy		100,0 %
FCG SIPU International AB, Ruotsi		100 %
SIPU AB, Ruotsi		60 %
Oma pääoma 31.8.2018	33 438,00	
Tulos 1.9.2015-31.8.2016	-27,11	
FCG Anzdec Ltd, Uusi Seelanti		100 %
Finnish Consulting Group SRL, Romania		100 %
POVVIK EAD, Bulgaria		100 %
LLC Finnish Consulting Group, Ukraina		100 %
FCG Swedish Development AB, Ruotsi		100 %
Orgut Finland Oy		100 %
Orgut UK Ltd, Iso-Britannia		100 %
FCG Kenya Ltd, Kenia		98 %
Finnish Consulting Group Asia Pte. Ltd, Singapore		100 %

8.3 Osuudet omistusyhteisyrityksissä

Oü Projektkeskus, Viro
Kiinteistö Oy Södra Bergbacka

Konsernin omistus- osuus %	oma pääoma	voitto/tappio
27,3 %	2914	-1658
21,7 %	1 440 084	-3882,54

VAIHTUVAT VASTAAVAT

	Konserni		Emoyhdistys	
	2018	2017	2018	2017
9 Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet				
Hankintameno 1.1.	199	98	132	71
Lisäys	0	101	0	61
Vähennys	-74	0	-39	0
Hankintameno 31.12.	126	199	93	132
10 Lyhytaikaiset saamiset				
	2018	2017	2018	2017
10.1 Myyntisaamiset	16 272	16 664	561	1 120
10.2 Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Myyntisaamiset			333	300
Muut saamiset			378	102
			711	402
10.3 Siirtosaamiset ja muut lyhytaikaiset saamiset				
Muut lyhytaikaiset saamiset				
Kuntien maksuosuudet	867	140	867	40
Henkilöstöön liittyvät saamiset	41			
Projektiennakot	72			
Muut	215	698	18	140
	1 195	838	885	180
Lyhytaikaisten siirtosaamisten olennaiset erät				
Projektirahoitus	10 979	10 250	730	659
Vuokrat	6	241	0	0
Palkkionpalautukset	85	119	85	119
Rahoitusarvopaperit, avoin tapahtuma	0	339	0	339
Verosaamiset	102	103	0	0
Laskennallinen verosaaminen	48	51	0	0
Työttömyysvakuutuspalautus	5	77	5	25
Henkilöstöön liittyvät saamiset	245	385	86	64
Siirtyvä laskutus	123	95	123	
Muut	2 809	1 897	182	67
	14 402	13 556	1 212	1 273
11 Rahoitusarvopaperit				
	2018	2017	2018	2017
Muut arvopaperit				
Kirjanpitoarvo 31.12.	67 372	70 202	62 826	65 432
Markkina-arvo	67 431	71 007	62 880	66 219
	59	805	53	788

Rahoitusarvopaperit sisältävät pääasiassa julkisen kaupankäynnin kohteena olevia rahastosijoituksia. Rahoitusarvopaperit arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuun tai sitä alempaan markkina-arvoon.

Rahat ja pankki saamiset

Konsernilla on käytössään konsernipankkitili, jonka omistaja on konsernin emoyhtiö. Tilinpäätöshetkellä tytäryhtiöiden tilien varat/velat raportoidaan emoyhtiön rahavaroissa. Vastaavasti tytäryhtiöissä tilin varat/velat esitetään lyhytaikaisissa saamisissa/veloissa emoyhtiölle.

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot (1000 €)

	Konserni		Emoyhdistys	
	2018	2017	2018	2017
12 Oman pääoman ja rahastojen muutokset				
Oman pääoman muutokset				
Peruspääoma 31.12.2015	16 819	16 819	16 819	16 819
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1. oikaisut ed.vuosien tulokseen	70 195	50 588	72 347	55 194
	2 360	3 071	0	0
Muuntoeron muutos	-239	-135		
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	72 555	53 659	72 347	55 194
Tilikauden voitto (tappio)	6 139	16 671	-3 817	17 153
Oma pääoma yhteensä	95 274	87 014	85 349	89 166

	Konserni		Emoyhdistys	
	2018	2017	2018	2017
13 Pakolliset varaukset				
Eläkevaraus	8 440	8 912	8 217	8 682
Muut pakolliset varaukset	0	23		
Eläkevaraukset ovat työnantajan maksamia lisäeläkkeitä varten sekä varautuminen eläkemenoperusteiseen maksuun	8 440	8 935		

14 VIERAS PÄÄOMA

Vieraaseen pääomaan kuuluvat olennaiset erät

	Konserni		Emoyhdistys	
	2018	2017	2018	2017
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Projektitoimintaan liittyvät ennakot	7 627	7 289	489	387
Velat saman konsernin yrityksille				
Ostovelat	0	0	490	404
Muut velat	0	0	7 994	6 185
	7 627	7 289	8 483	6 589
Siirtovelkojen olennaiset erät				
Lomapalkkavelka ja muut palkatsos menoineen	8 312	8 700	3 399	3 064
Projektitoimintaan liittyvät velat	388	2 680	0	30
Lisähinta yrityskaupoista	994	0	0	0
Verot	0	153	0	0
Korot	0	15		
Muut siirtovelat	5 022	2 106	326	726
	14 716	13 655	3 725	3 820

15 Kuntaliiton taseeseen sisältyvät KT

Kuntatyönantajien saatavat ja velat

	Emoyhdistys	
	2018	2017
Lyhytaikaiset saatavat		
Myyntisaatavat	221	363
Muut saamiset	44	757
Maksusuudet	867	140
Siirtosaamiset	334	168
	1 466	1 427
Pakolliset varaukset, eläkevastuut	-434	449
Lyhytaikaiset velat		
Ostovelat	-82	115
Muut velat	-85	81
Lomapalkkavelka sos menoineen	-777	713
Siirtovelat, muut	-88	70
	-1 466	1 427

16. Vakuudet ja vastuusitoumukset	Konserni		Emoyhdistys	
	2018	2017	2018	2017
Samaan konserniin kuuluvien yhtiöiden puolesta annettu vakuus				
Yrityskiinnitykset *	15 001	15 001	0	0
*) annettu rahoituslimiitin ja pankkitakausten vakuudeksi				
Leasingvastuut	Konserni		Emoyhdistys	
Leasingsopimusten maksamatta olevat määrät				
	2018	2017	2018	2017
Erääntyy seuraavana vuonna	872	1 108	133	172
Myöhemmin maksettavat	807	1 030	50	154
Yhteensä	1 679	2 138	183	325
Toimitilojen vuokravastuut				
Erääntyy seuraavana vuonna	2 256	1 904		
Myöhemmin maksettavat	7 794	8 983		
Yhteensä	10 051	10 887		
Koronvaihtosopimukset				
Käypä arvo	0	-7		
Nimellisarvo	0	975		
Pitkäaikaiset lainat, jotka erääntyvät 5 vuoden jälkeen				
Velat saman konsernin yhteisölle	2 389	2 389		
Muut velat	0	0		
Korvausvastuu				
Gustavelund-kokoushotellirakennuksen peruskorjaus-				
kustannukset enintään 500 000 euroa ja 70%				
korjauskustannuksista. Korvausvastuuta käytetty 100 000 v2018,				
joten vastuuta jäljellä 135 000.				
Kuntaliiton osuus 52,94%		260		
Kuntaliitto Palvelut Oy:n osuus 47,06%		135		
		395		

Lähipiiritapahtumia koskevat liitetiedot

Kuntaliitto-konsernin emoyhteisö on Suomen Kuntaliitto ry, jonka lähipiiriin kuuluvat yhteisöt ja säätiöt, joissa Suomen Kuntaliitto ry suoraan tai välillisesti käyttää määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa, liiton ja yhtiöiden hallitusten jäsenet ja varajäsenet, liiton valtuuston puheenjohtajisto, liiton ja yhtiöiden toimitusjohtajat, varatoimitusjohtajat, liiton hallintojohtaja sekä heidän perheenjäsenensä sekä sellaiset yhtiöt, yhdistykset tai säätiöt joissa em. lähipiiriin kuuluva henkilö käyttää määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa.

Kaikki lähipiirin kanssa tehdyt liiketoimet ovat olleet markkinaehtoisia.

Kunta-Efeko Oy:llä on FCG Finnish Consulting Group Oy:n kanssa sopimus, jossa FCG sitoutuu ostamaan Kunta-Efeko Oy:n henkilöstön työpanoksen ja vastineeksi vastaa näiden henkilöiden palkka-, toimitila- ja työvälinekustannuksista.

Konserniin kuuluvaa kirjanpitovelvollista koskevat liitetiedot

Suomen Kuntaliitto ry:n konsernitilinpäätös säilytetään osoitteessa:
Toinen linja 14, 00530 Helsinki.

SUOMEN KUNTALIITTO**KÄYTETYT TOSITELAJIT JA -NUMEROT 2018**

Yhtiön pääkirjanpito on tehty Wintime-nimisessä kirjanpitojärjestelmässä

	TOSITELAJI	
OP tositteet	1902	paperitositteet
Danske tositteet	1911	paperitositteet
Nordea tositteet	1914	paperitositteet
Bryssel pankkitositteet	1960	paperitositteet
Bryssel kassatositteet	1962	paperitositteet
Myyntilaskut, Wintime	2030	sähköinen
Myyntilask. viitesuorituksel	2040	sähköinen
Myyntilask. muut suorituks	2050	sähköinen
Myyntilask. kuittaukset	2060	sähköinen
Ostolaskut	3010	sähköinen
Ostolaskujen suorituks	3020	paperitositteet
Approval laskut	3050	sähköinen
Palkkatositteet	4010	paperitositteet
Tuntikirjaukset	4090	paperitositteet
Matkalaskut	5010	sähköinen
Käyttöomaisuus tos.	5020	paperitositteet
Muistiot	6010	paperitositteet
Sisäiset	6020	paperitositteet

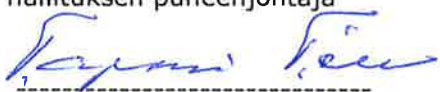
LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

PÄIVÄKIRJA	sähköinen
PÄÄKIRJA	säh
TILINPÄÄTÖS TILIKAUDELTA	sähköisenä tiedostona
MYYN TIRESKONTRA TIETOKONETULOSTEINA	sähköinen
OSTORESKONTRA TIETOKONETULOSTEINA	sähköinen
PALKKAKIRJANPITO	paperitulosteina
PALKKIOKKIRJANPITO	paperitulosteina
KÄYTTÖOMAISUUS	sähköinen

SUOMEN KUNTALIITTO**TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET**

SUOMEN KUNTALIITTO RY:N HALLITUS

Helsingissä 25. päivänä huhtikuuta 2019

Paatero Sirpa
hallituksen puheenjohtajaTölli Tapani
II hallituksen varapuheenjohtaja

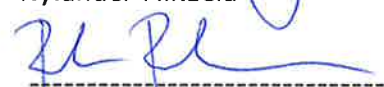
Kokko Annika

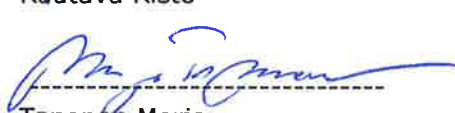
Lumela Meri

Nylander Mikaela

Rautava Risto

Taponen Merja

Rautio Sari
I hallituksen varapuheenjohtaja

Kankaanniemi Toimi

Korhonen Martti

Lehtosalo-Lönnberg Eeva-Kaisa

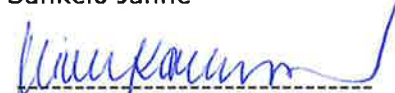

Lyly Lauri

Rantanen Tuomas

Sankelo Janne

Minna Karhunen
Toimitusjohtaja**TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ**

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 30. päivänä huhtikuuta 2019

KPMG Oy Ab
TilintarkastusyhteisöHeidi Vierros
KHT

SUOMEN KUNTALIITTO

TULOSLASKELMA 1000 €

	Talousarvio 2018		2018		2017	
Kunnallinen edunvalvonta						
Tuotot		3 952		4 260		4 583
Kulut						
Henkilöstökulut	-13 978		-13 683		-12 759	
Poistot	0		-34		-33	
Muut kulut	-10 342	-24 321	-10 837	-24 554	-10 830	-23 622
		-20 369		-20 294		-19 039
KT Kuntatyönantajat						
Tuotot		7 148		6 948		6 764
Kulut						
Henkilöstökulut	-4 433		-4 344		-4 228	
Poistot	0		-2		-2	
Muut kulut	-2 715	-7 148	-2 602	-6 948	-2 534	-6 764
Kulujäämä		-20 369		-20 294		-19 040
Varainhankinta						
Tuotot		18 945		18 949		18 949
Kulujäämä		-1 423		-1 345		-90
Sijoitus- ja rahoitustoiminta						
Tuotot	1 600		2 655		20 069	
Kulut	0	1 600	-5 126	-2 471	-2 826	17 243
Tilikauden ali/ylijäämä		177		-3 817		17 153

Tilintarkastuskertomus

Suomen Kuntaliitto ry:n jäsenille

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Suomen Kuntaliitto ry:n (y-tunnus 0926151-4) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2018. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että yhdistyksen taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin sekä yhdistyksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*. Olemme riippumattomia yhdistyksestä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen velvollisuudet

Hallitus vastaa tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus vastaa myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka se katsoo tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus on tilinpäätöstä laatiessaan velvollinen arvioimaan yhdistyksen ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhdistys tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyys voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhdistyksen tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.

- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sel- laista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhdistyksen tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiin- tyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomukssamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevi- denssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhdistys tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätök- sestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus vastaa muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausun- tomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toiminta- kertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakerto- mus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista ja vastuuvapauden myöntämistä hallituksen jäsenille tarkastamaltamme tilikau- delta.

Helsingissä 30. huhtikuuta 2019

KPMG OY AB

Heidi Vierros
KHT

Kuntaliiton vuosikertomus

2018

Kuntaliitto
Kommunförbundet

2018

Sisällysluettelo

Kuntaliiton vuosikertomus 2018	3
Toimitusjohtajan tervehdys	4
Kuntaliiton strategia ja uudistuminen	5
Onnistuva Suomi tehdään lähellä	5
Kuntaliiton strategiset painopisteet	6
Henkilöstö uudistumisen voimavarana -toimintakulttuurin muutosohjelma muutoksen mahdollistajana	6
Ennakoiva henkilöstösuunnittelu	6
Työkyvyn hallintamalli tukee työhyvinvointia	7
Systemaattinen asiakkuustyö uudistumisen välineenä	7
Kuntaliiton verkostotoiminta	8
Tiedostamo: Kuntaliiton tiedon hallinnan kehitysohjelma	8
Toiminnan keskeisimmät tulokset 2018	9
Strategiset ohjelmat ja kokonaisuudet	10
Lakiasiat	12
Kuntatalous	14
Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen	16
Tietoyhteiskunta	18
Ruotsinkieliset ja kansainväliset asiat	20
Alueet ja yhdyskunnat	22
Opetus ja kulttuuri	24
Sosiaali- ja terveyspalvelut	26

Kuntaliiton vuosikertomus 2018

Suomen Kuntaliitto on kuntasektorin edunvalvoja, kehittäjäkumppani sekä asiantuntija- ja tietopalvelujen tarjoaja. Kuntaliiton jäseniä ovat Suomen kunnat ja kaupungit. Toiminnassamme ovat mukana myös maakuntien liitot, sairaanhoitopiirit, muut kuntayhtymät sekä kuntataustaiset osakeyhtiöt.

Toteutamme perustehtäväämme:

Edunvalvonnalla

Edunvalvontamme lähtökohta on turvata kunta-alalle riittävät toimintaedellytykset ja resurssit tuottaa laadukkaita palveluita asukkailleen sekä edistää alueensa elinvoimaa. Olemme vahva yhteiskunnallinen vaikuttaja, joka on askeleen edellä vaikuttamassa kansalliseen ja kansainväliseen päätöksentekoon ministeriöissä, eduskunnassa ja Euroopan unionissa.

Kehittämällä

Kuntaliiton tutkimus- ja kehittämistoiminnan tehtävänä on edistää kuntien ja koko kunta-alan uudistumista. Haluamme olla luomassa edellytyksiä kuntien kestäväälle ja tulokselliselle uudistumiselle sekä elinvoimaisuuden ja kuntalaisten hyvinvoinnin ja osallisuuden vahvistamiselle.

Tarjoamalla palveluja

Tarjoamme monialaiseen osaamiseen perustuvia asiantuntija- ja tietopalveluja sekä koostamismahdollisuuksia kunnille ja kuntataustaisille yhteisöille.

Hyvä ystävä,

aloitin Kuntaliiton toimitusjohtajana 1.2.2019. Tämä tarkoittaa, että liiton vuosi 2018 on minulle toisten kertomaa, ei itse elettyä. Järjestö on kuitenkin minulle tuttu aiempien työpaikkojeni ansiosta. Sanoin aloittaessani, että tämä on minulle ”unelmaduuni”. En ole joutunut syömään sanojani. Ensimmäiset kuukaudet ovat hurahaneet tavatessa keskeisempiä sidosryhmiä ja ennen kaikkea talon asiantuntijoihin tutustuesssa.

Kuntaliitto on täynnä osaavia ja motivoituneita työntekijöitä. Itse haluan rohkaista kuntaliittolaisia vieläkin enemmän puhumaan omasta työstään ja ottamaan kantaa. Uskon, että tällä tavalla tietämys Kuntaliiton ja kuntaliittolaisten laajasta osaamisesta edelleen vahvistuu. Kuntaliiton edunvalvonta on myös sitä tehokkaampaa, mitä useammalla tasolla sitä hoidetaan. Kaikki tarvitaan mukaan.

Kuntaliiton vuotta 2018 hallitsi pitkälti sote-maku -uudistukseen vaikuttaminen. Uudistuksen odottelu toi myös epävarmuutta Kuntaliiton asemaan. Nyt olemme varmemmalla ja vakaammalla pohjalla. Kuntien merkitys ja kunnissa tehtävä työ on ollut laajasti esillä viime kuukausien aikana ja uskon, että jos Suomessa aletaan vielä suunnitella uutta hallintomallia, niin Kuntaliiton kantoja kuunnellaan entistäkin herkemällä korvalla. Uuden hallituksen linjauksia odotellessa keskitymme Kuntaliitossa tukemaan kuntia heille itselleen parhaiden ratkaisujen löytämisessä.

Toivotan Sinulle hyvää kevättä ja kesää.

Parhain terveisin
Minna Karhunen
Toimitusjohtaja

Kuntaliiton strategia ja uudistuminen

Kuntaliiton strategia ”Onnistuva Suomi tehdään lähellä” antaa Kuntaliiton toiminnalle ja päätöksenteolle yhteisen tulevaisuuden suunnan muutosten keskellä. Strategia on suunnattu valtuustokauden 2017–2021 ajalle. Strategiassa on hahmotettu toimintaympäristön muutosajureita, Kuntaliiton olemassaolon merkitystä nyt ja tulevaisuudessa sekä mitä liiton toiminnalla tavoitellaan.

Strategia konkretisoidaan vuosittain toimenpiteiksi koko Kuntaliittoa koskevassa toimintasuunnitelmassa sekä yksiköiden toimintasuunnitelmissa. Strategia päivitetään vuoden 2019 aikana.

Onnistuva Suomi tehdään lähellä

Kuntaliiton visio ”Onnistuva Suomi tehdään lähellä” viittaa siihen, että kestävät ratkaisut hyvinvoinnin ja elinvoiman edistämiseksi syntyvät parhaiten tekoina alhaalta ylöspäin läheisyysperiaatteen mukaisesti paikallisyhteisöissä, kunnissa, kaupungeissa, kaupunkiseuduilla ja maakunnissa – kunkin omista lähtökohdista ja toimintaympäristön ominaispiirteistä käsin.

Kunnilla tulee olla riittävät taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset sekä vapaus tehtäviensä toteuttamiseen. Onnistuvan Suomen visiossa valtion makrotasoinen ohjaus jättää liikkumavaraa paikallisiin olosuhteisiin perustuvalle harkinnalle, kehittämiselle ja innovaatioille.

MISSIO

**TEEMME KUNTIEN JA
MAAKUNTIEN KANSSA
KESTÄVÄÄ TULEVAISUUTTA**

**VISIO
ONNISTUVA SUOMI
TEHDÄÄN LÄHELLÄ**

Asukkaiden mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa lähellä oleviin asioihin on onnistuvan Suomen kivijalka. Onnistuva Suomi on jatkuvasti uudistuva, paikallisesti globaali, verkostoitunut ja älykkääseen teknologiaan nojaava hyvinvointiyhteiskunta.

Kuntaliiton strategiset painopisteet

Askeleen edellä

Ennakoiva edunvalvonta, kehittäminen ja palvelu tuottavat parhaan lisäarvon Kuntaliiton jäsenille. Siksi Kuntaliiton tavoitteena on vahvistaa ennakkointikykyään kaikessa toiminnassaan. Kuntaliitto tukee jäseniään muutoksen hallinnassa sekä ennakkoinnissa. Edunvalvontamme keskeisenä tavoitteena on huolehtia proaktiivisesti siitä, että tulevaisuuden kunnilla on avainrooli elinvoiman, osaamisen ja hyvinvoinnin edistäjinä.

Yhteistyötä yli rajojen

Kuntaliitto haluaa edistää toimijoiden välistä yhteistyötä alueellisesti ja kansallisesti. Myös Kuntaliiton sisällä tavoitellaan yhä vahvempaa toimialat ylittävää yhteistyötä. Toimintamme perustuu kumppanuuteen ja verkostoitumiseen jäsentemme kanssa.

Uudistava kulttuuri

Kuntaliitto haluaa tukea uudistavan ja kokeilevan toimintakulttuurin syntymistä julkisen sektorin muutosten keskellä. Siten voidaan saavuttaa aidosti taloudellisia ja toiminnallisia hyötyjä. Samalla haluamme edistää jatkuvasti uudistavaa ja kokeilevaa toimintakulttuuria myös Kuntaliitossa.

Henkilöstö uudistumisen voimavarana -toimintakulttuurin muutosohjelma muutoksen mahdollistajana

Strategiaan kirjatut painopisteet Askeleen edellä, Yhteistyötä yli rajojen sekä Uudistava kulttuuri ovat valintoja, joiden mukaisesti toimimalla voimme saada aikaan muutosta. Käynnistimme 2017 toimintakulttuurin muutosohjelman tukemaan strategisten tavoitteidemme saavuttamista. Ohjelma jatkuu edelleen. Muutos edellyttää mahdollistavaa johtamista sekä toiminnan suuntaamista itseohjautuvampaan suuntaan. Tavoitteenamme on saavuttaa ketterää ja läpinäkyvää päätöksentekoa sekä vastuunottoa läpi organisaation. Olemme pohtineet työpajoissa, millaista johtamisotetta itseohjautuva toimintakulttuuri edellyttää ja minkälaista johtamista tarvitsemme tulevaisuuden muuttuvassa toimintaympäristössä. Toimintakulttuurin muutosta tukemaan otimme vuonna 2018 pilottikäyttöön LaaS-järjestelmän (Leadership as a Service), jonka avulla pyrimme tarjoamaan työntekijöillemme sellaisia johtamispalveluita, joita he tarvitsevat.

Ennakoiva henkilöstösuunnittelu

Henkilöstösuunnittelun periaatteena on ennakoida ja määritellä tulevaisuuden henkilöstömäärä, -rakenne ja ydinosaaminen perustuen liiton strategiaan ja siitä johdettuihin toimintasuunnitelmiin. Kohdistamme liiton toiminnan henkilöresurssit ydintoimintoihin siten, että vahvis-

tamme ydinosamista strategisesti keskeisillä osa-alueilla. Liiton henkilöstömäärä on laskenut edellisten viiden vuoden aikana, mikä pääasiassa johtuu toteutetusta konsernirakenteen muutoksesta sekä tiukasta rekrytointipolitiikasta. Henkilöstökulut muodostavat yli puolet kaikista Kuntaliiton kustannuksista. Henkilöstökulut viime vuonna olivat 18 miljoonaa euroa. Vuoden 2018 henkilöstömäärä kuitenkin nousi hieman edellisestä vuodesta johtuen pääasiassa määräaikaisten työsuhteiden lukumäärän kasvusta. Määräaikaiset työntekijät työskentelivät joko palkattomalla vapaalla olevan sijaisena tai osittain tai kokonaan rahoitettavissa projekteissa.

Työkyvyn hallintamalli tukee työhyvinvointia

Hyvinvoiva, osaava ja sitoutunut henkilöstö on liiton tärkein voimavara. Kuntaliiton tavoitteena on edistää työhyvinvointia ylläpitämällä avointa, arvostavaa ja luottamuksellista ilmapiiriä, jossa kaikilla on hyvä työskennellä ja jossa suvaitaan erilaisuutta ja rakentavaa keskustelua. Oikeudenmukaisuuden kokeminen vaikuttaa työhyvinvointiin. Kuntaliitossa on käytössä työkyvyn hallintamalli, jonka tavoitteena on tukea työkykyä ja siten työhyvinvointia. Mallin avulla pyritään tunnistamaan työkykyä uhkaavat tekijät, jotta merkittäviin häiriöihin osattaisiin puuttua ajoissa ja työssä suoriutumista voitaisiin tukea. Dokumentoitu ja käytössä oleva keskustelumalli ”Sopuisasti eteenpäin” sisältää ohjeet, kuinka häirintäepäilyt käsitellään ja kuinka havaittuun epäasialliseen kohteluun puututaan.

Kuntaliitossa toteutettiin laaja työyhteisökysely (Parempi Työyhteisö (ParTy)® -kysely ©Työterveyslaitos) vuonna 2018. Kyselyssä mitataan mm. henkilöstön hyvinvointia, työyhteisön toimivuutta ja kehittämisedellytyksiä sekä esimiestyön onnistumista. Vuoden 2018 tulokset osoittivat, että henkilöstön työtyytyväisyys sekä hyvinvointi ovat samaa tasoa kuin tutkimuksen viiteaineistolla keskimäärin.

Systemaattinen asiakkuustyö uudistumisen välineenä

Vuosi 2018 oli Kuntaliiton systemaattisen asiakkuustyön 2. toimintavuosi. Jo tätä ennen on luotu Verkostoituva Kuntaliitto -toimintatapa, jonka varaan asiakkuustyötä on voitu rakentaa. Jäsenkenttä on segmentoitu erityyppisiin asiakasryhmiin, joiden tarpeisiin pyritään vastaamaan entistä räätälöidymmällä palveluilla ja edunvalvonnalla. Tavoitteena on tuottaa kunkin kunnan jäsenmaksulle entistä enemmän katetta ja lisäarvoa.

Vuoden aikana panostettiin erityisesti asiakastyön uusien työkalujen kehittämiseen ja käyttöönottoon. Kuntapulssi-kyselyillä kartoitettiin jäsenten näkemyksiä mm. sote-uudistuksen vaikutuksista, vanhuspalvelujen kehittämisestä sekä kuntaomisteisten yhtiöiden toiminnasta. Kuntalive-streamaukset laajenivat mm. maaseutu- ja sote-palveluihin.

Kuntaliiton asiakasviestintää tehostettiin mm. uuden uutiskirjekonseptin avulla. Maakuntaforumit kokosivat kuntien ja maakuntien sote-uudistuksen valmistelijoita pohtimaan yhdessä uudistuksen täytäntöönpanoon liittyviä kysymyksiä.

Asiakkaiden kokemus Kuntaliiton palveluista parani edelliseen vuoteen verrattuna jonkin verran. Erityisesti seutukaupunkien ja kehyskuntien kohdalla palaute on ollut kannustavaa. Yleisesti ottaen Kuntaliitto koetaan luotettavana toimijana ja yhteistyökumppanina. Se tuntee jäsentensä toimintaympäristön sekä muutoksen tuomat haasteet. Jatkossa tulisi panostaa erityisesti edelläkävijäroolin sekä toiminnan vaikuttavuuden ja asiakaslähtöisyyden vahvistamiseen.

Kuntaliiton verkostotoiminta

Kuntaliitto koordinoi lukuisia verkostoja. Kehyskunta- ja seutukaupunkiverkosto ovat esimerkkejä eri kuntatyyppejä edustavista verkostoista. Näiden verkostojen jäsenet ovat Kuntaliiton asiakastyytyväisyysmittauksen perusteella tyytyväisimpiä saamiinsa palveluihin. Kehyskunta-verkoston toimintaa uudistettiin vuonna 2018 laatimalla erillissopimukset jokaisen verkostoon kuuluvan 28 kunnan kanssa. Sopimuksen mukaisesti Kuntaliitto osoitti verkoston jäsenkuntien erillismaksuosuutta vastaan koordinaattorin verkoston palvelukseen. Tämän toimintamallin myötä verkoston toiminta tehostui ja muuttui tavoitteellisemmaksi.

Seutukaupunkiverkosto on toiminut aktiivisesti reilun kymmenen vuoden ajan. Viime vuosina verkoston toiminta on laajentunut edunvalvontakärjestä yhteiseen tutkimustiedon kartuttamiseen sekä viestinnän ja seutukaupunkien tunnettavuuden vahvistamiseen. Vuoden 2018 aikana esimerkiksi tilattiin tilastoihin perustuvaa elinvoima- ja vetovoimatietoa tuottanut ”T55 seutukaupunkianalyysi” (Aro & Haanpää, MDI) sekä ryhdyttiin kokoamaan seutukaupunkien viestintävastaavien omaa verkostoa tukemaan varsinaisen verkoston työtä.

→ [Kehyskuntaverkosto](#)

→ [Seutukaupungit ja seutukaupunkiverkosto](#)

Tiedostamo: Kuntaliiton tiedon hallinnan kehitysohjelma

Kuntaliitossa on tunnistettu tarve kehittää liiton tietoa ja tietopääomaa. Tahtotilana on tuottaa kunnille arvoa liiton tiedolla, tietotuotteilla, -palveluilla ja osaamisella. Haluamme tehdä tämän entistä määrätietoisemmin, systemaattisemmin ja johdetummin. Tunnistettu tarve johti Kuntaliiton tiedon hallinnan kehittämisohjelman suunnitteluun vuonna 2018. Strateginen kehittämisohjelma Tiedostamo (2019–2020) käynnistyi 1.1.2019. Kehitämme tietovarantojamme, -prosessejamme ja pelisääntöjamme. Luomme mallia yhteiselle kehittämiselle ja polkua tiedon johtamiselle ja tiedolla johtamiselle Kuntaliitossa.

A photograph of a woman with glasses and a young child looking out of a window. The woman is pointing towards the window frame. The child is holding a small yellow toy. The window is decorated with colorful paper cutouts of faces. The text "Toiminnan keskeisimmät tulokset 2018" is overlaid on the image.

Toiminnan keskeisimmät
tulokset 2018

Strategiset ohjelmat ja kokonaisuudet

Maakunta- ja sote-uudistuksen edunvalvonta ja muutostuki

Kuntaliitto on ollut keskeisessä asemassa sote- ja maakuntauudistuksen edunvalvonnassa. Vuonna 2018 edunvalvonta keskittyi erityisesti toimimiseen asiantuntijana eduskunnan sosi-aali- ja terveysvaliokunnassa ja perustuslakivaliokunnassa. Kuntaliitto on alusta asti kiinnittänyt huomiota hallituksen esityksiin sisältyneisiin perustuslaillisiin ongelmiin, joista osa lopulta johti uudistuksen raukeamiseen. Kuntaliitto edotti esityksiin lukuisia muutoksia, jotka osaltaan olisivat parantaneet edellytyksiä uudistuksen toteutumiselle (ns. korjaussarja).

➔ Kuntaliiton tiedote: Kooste Kuntaliiton huomioista maakunta- ja sote-uudistuksen valmisteluun toimitusten käyttöön

Uudistukseen liittyvän lainsäädäntövalmistelun venyminen ja keskeneräisyys vaikuttivat merkittäväällä tavalla Kuntaliiton muutostuen järjestämiseen vuoden 2018 aikana. Liiton asiantuntijat osallistuivat aktiivisesti ministeriöiden vetämien valtakunnallisten verkostojen toimintaan. Yhdessä ministeriöiden kanssa valmisteltiin useita uudistuksen täytäntöönpanoon liittyviä op-paita ja ohjeita. Muutoksen tilannekuva -ajankohtaiskatsaus ilmestyi loma-aikaa lukuun otta-matta kuukausittain.

Täytäntöönpanoa tukeville Kuntaliiton maakuntafoorumeille osallistui kuukausittain yli 100 kuntien ja maakuntien asiantuntijaa. Foorumeilla kohtasivat niin vastuuvalmistelijat kuin kun-tien ja maakuntien johtajat sekä poliittiset päättäjät eri puolilta Suomea. Foorumit toimivat keskeisten teemojen ja vertaisoppimisen alustana.

Maakuntafoorumit järjestettiin seuraavista teemoista vuonna 2018:

- Maakunnan johtaminen
- Henkilöstösiirrot sekä sopimusten siirrot ja hankintalainsäädännön reunaehdot
- Maakunnat markkinoilla
- Palveluintegraatio ja hyvinvoinnin edistäminen kunnan ja maakunnan yhteistyönä
- ICT ja tiedolla johtaminen
- Kasvupalvelut ja työllisyys

Kuntaliiton toteuttaman, talous- ja henkilöstöhallinnon palveluja tuottamaan tarkoitetun Hetli Oy:n kilpailuoikeudelliseen asemaan liittyvän selvityksen tuloksena hallitus päätti luopua koko hankkeesta.

Kunnat 2021 -ohjelma

Kunnan tulevaisuuden roolien jäsenitys ja levitystyö oli vuonna 2018 valtakunnallisesti laajaa. Kunnat 2021 -ohjelma on kehittänyt yhdessä kuntien kanssa hyvinvoinnin, osaamisen ja elinvoiman toimintatapoja. Lisäksi on kehitetty johtamisen, ennakoinnin, päätösten ennakkovaikutusten arvioinnin, digitalisaation ja osallisuuden edistämisen toimintatapoja ja työkaluja.

Kunnat 2021 -ohjelman vaikuttavuus on kohdistunut erityisesti niihin kuntiin, jotka ovat mukana ohjelman verkostoprojekteissa tai ovat aktiivisia ohjelmaan kytketyissä ”substanssiverkostoissa”. Yhtenä suurena haasteena on ollut se, miten tavoitetaan kaikki kunnat ja luottamushenkilöt ja missä asioissa se on tarpeen.

Kunnat 2021 -ohjelma on edistänyt myös kuntien poikkihallinnollista yhteistyötä. Ohjelmatyössä on edistetty hyvinvoinnin ja elinvoiman yhteyttä, hyvinvoinnin ja sivistyksen yhteyttä, hyvinvoinnin ja osallisuuden yhteyttä, digitalisaation ja osallisuuden yhteyttä. Ohjelmaryhmän oma osaaminen ja Kuntaliiton sisäinen ”yhteistyötä yli rajojen” -toimintatapa on sitä kautta myös edistynyt. Kunnat 2021 -ohjelma on omalta osaltaan laittanut vauhtia ilmiölähtöiseen ja poikkihallinnolliseen toimintakulttuuriin sekä kunnissa että Kuntaliitossa.

Kaupunkipolitiikka ja -ohjelma

Kuntaliitto linjasi vuoden 2018 toimintasuunnitelmassaan, että se käynnistää uudenlaisen kaupunkipoliittisen ohjelmatyön ja prosessin, jossa täsmennetään painopisteet, konkretisoidaan tavoitteet sekä käynnistetään uusia tutkimus- ja kehitysprojekteja. Kokonaisuuden tavoitteena on:

1. Kaupunkien merkityksen tunnistaminen ja näkyväksi tekeminen
2. Kaupunkien tulevaisuustyön ja kansainvälistymiskehityksen tukeminen
3. Rakentavan vuorovaikutuksen tukeminen sekä kaupunkien ja valtion välillä että kaupunkiseuduilla
4. Kaupunkien edunvalvonta

Kaupunkiohjelmassa on käynnistetty useita tutkimus- ja kehitysprojekteja, joista merkittävimpinä mainittakoon Meaningful Cities, Sosiaalisesti kestävät kaupungit sekä Kaupunkien tulevaisuustarinat. Kaupunkipoliittinen työryhmä kokoontui vuonna 2018 viisi kertaa. Kaupunginjohtajien osallistumisaste työryhmän kokouksiin oli korkea. Työryhmä mm. hyväksyi käytettäväksi kaupunkien yhteisen kaupunkipoliittisen kannanototon ”Kaupungit edellä – koko maan hyväksii” (11.4.2018) ja kannanoton Kaupunkien osallistuminen valtiolle kuuluvan infrastruktuurin rahoittamiseen (14.11.2018). Työryhmän työtä uudistetaan osana Kuntaliiton asiakkuusmallia, ja uudet toimintatavat otetaan käyttöön vuonna 2019.

Lakiasiat

Kilpailulain muutokseen liittyvä edunvalvonta (kilpailuneutraliteetti)

Kilpailulakiin on lisätty uusi kilpailuneutraliteettisäännös, jonka mukaan julkisyhteisöllä ja niiden määräysvaltaan kuuluvalla yksiköllä, kuten kunnan tytäryhteisöllä, on velvollisuus pitää erillistä kirjanpitoa eri toiminnoistaan silloin, kun toimija harjoittaa sekä kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa että muuta toimintaa. Sääntelyn tavoitteena on kilpailuneutraliteettiin kohdistuvien vahingollisten vaikutusten ennaltaehkäiseminen, lainsäädännön noudattamisen varmistaminen ja viranomaisvalvonnan edellytysten parantaminen. Lainvalmistelun yhteydessä harkittiin tulisiiko sääntelyn tavoitteiden toteuttamista vahvistaa myös vastaavan tyyppisellä seuraamusmaksu- ja vahingonkorvaussäännöksillä kuin mitä nyt on voimassa kartelleissa tai määräävän markkina-aseman väärinkäyttötilanteissa.

Kuntaliitto kannatti kirjanpidon eriyttämismääräyksen sääntelyä, koska se vahvistaa sitä peruslähtökohtaa, että kunta voi yleisen toimialan rajoissa yhtiömuodossa toimia markkinoilla, kunhan toiminta ei aiheuta kilpailuneutraliteettihäiriöitä. Kuntaliitto esitti, ettei kilpailulain kilpailuneutraliteettisääntelyyn tule sisällyttää seuraamusmaksujärjestelmää eikä erityisiä vahingonkorvaussäännöksiä eikä niitä lopulta sisällytetty kilpailulakiin. Kilpailulain kirjanpidon eriyttämismääräystä koskevat säännökset tulevat voimaan 1.1.2020.

Konkurssilain muuttaminen

Konkurssilain muuttamista koskevassa esityksessä ehdotettiin, että konkurssilakiin otettaisiin säännökset julkisoikeudellisten ympäristövastuiden asemasta konkurssissa. Säännöksistä ilmeni, miltä osin konkurssipesällä olisi velvollisuus huolehtia ympäristövastuista omalla kustannuksellaan ja miltä osin kustannusvastuuta ei olisi.

Kuntaliitto totesi lain valmistelun yhteydessä, että konkurssisääntelyn kehittämiseksi konkurssipesän julkisoikeudellisen ympäristövastuun osalta on olemassa selkeä tarve, mutta esitetyssä sääntelyssä konkurssipesän toimimisvelvollisuudelle ympäristövastuiden hoitamiseksi on asetettu liian korkea kynnyks eikä siinä ole tasapainoisesti otettu huomioon ympäristölainsäädännön turvaamia etuja ja velkojien tasapuolista kohtelua. Esitetty sääntely olisi siirtänyt laajasti julkisoikeudelliseen ympäristövastuuseen liittyvät taloudelliset kustannukset konkurssipesältä ja sen velkojilta viimekädessä kuntien kannettavaksi.

Konkurssilakiehdotuksesta poistettiin kokonaisuudessaan konkurssipesän julkisoikeudellista ympäristövastuuta koskeva 16 a luku perustuslakivaliokunnan lausunnon vuoksi. Perustuslakivaliokunta oli lausunnossaan kiinnittänyt huomioita osittain samoihin ongelmiin kuin Kuntaliitto.

Turvataarkastukset kunnissa

Kuntaliitto valmisti valtiovarainministeriölle aloitteen turvatarkastusten mahdollistamiseksi kuntien tiloissa ja tilaisuuksissa. Aloite asian eteenpäin viemiseksi on tullut Espoon kaupungilta ja Kuntaliiton hallitus totesi sen olevan aiheellinen ja tarpeellinen. Vastaava sääntely on ollut Ruotsissa voimassa jo vuodesta 2008. Kuntakentällä tilaisuuksien turvallisuuden varmistaminen tällä hetkellä on mahdollista ainoastaan jälkikäteisesti puuttumalla häiritsemiskynnyksen ylittävään käyttäytymiseen. Lainsäädäntö ei mahdollista ennakollista henkilöiden ja tavaroiden tarkistamista. Kuntaliitto on esittänyt mahdollisimman avointa sääntelyä, jonka tulisi mahdollistaa tarkastukset, mutta ei velvoittaa niihin.

Valtiovarainministeriö on käsitellyt aloitetta ja todennut kirjelmässään 10.12.2018, että aloite on perusteltu. Ministeriö on pitänyt tarpeellisenä selvittää asiaa tarkemmin: Asiassa tulee arvioida tarkastustoiminnan sisällöllistä laajuutta ja alueellista ulottuvuutta samoin kuin asian oikeudellisia vaatimuksia ja reunaehdoja. Selvitystyö on tarkoitus aloittaa keväällä 2019 niin, että tulokset olisivat syksyllä 2019 käytössä. Esiselvityshankkeessa olisi edustus kuntasektorilta, ja siihen kytketään mukaan myös oikeusministeriö ja sisäministeriö.

Kestävien ja innovatiivisten julkisten hankintojen verkostomainen osaamiskeskus (KEINO)

Maaliskuussa 2018 Suomeen perustettiin Kestävien ja innovatiivisten julkisten hankintojen verkostomainen osaamiskeskus (KEINO). Kuntaliitto on yksi kahdeksasta organisaatiosta, jotka vastaavat KEINO-osaamiskeskuksen toiminnasta.

Kuntaliitto vastaa mm. hankintojen strategisen johtamisen ja mittaamisen painopistealueesta, muutosagenttitoiminnasta sekä koko KEINOn viestinnästä. KEINO-toiminnan keskeisiä tuloksia olivat mm. kestävien ja innovatiivisten hankintojen strategisen johtamisen lähtötasoa koskeva selvitys sekä -hankintaosaamista koskeva selvitys. Ensimmäiset muutosagentit valittiin Varsinais-Suomeen, Pohjois-Pohjanmaalle sekä Pirkanmaalle. KEINO-osaamiskeskuksen toimintaa rahoittaa työ- ja elinkeinoministeriö.

Tekijänoikeudelliset suositussopimukset

Kuntaliitto on neuvotellut tekijänoikeussuositus sopimukset Kopiosto ry:n kanssa kuntien kopiointi- ja tallennekorvauksista, säveltäjäin tekijänoikeustoimisto Teosto ry:n kanssa kuntien musiikinesitystä koskevasta tekijänoikeus korvauksesta ja esittävien taiteilijoiden ja äänitteiden tuottajien tekijänoikeusyhdistys Gramex ry:n kanssa esityskorvauksesta äänitemusiikin julkisesta esittämisestä. Näiden sopimusten kautta kunnat ovat voineet helposti ja kustannustehokkaasti hankkia tarvittavat luvat ao. järjestöjen valvomien tekijänoikeudella suojattujen materiaalien käyttöön. Valtaosin kunnat ovat liittyneet kyseisiin sopimuksiin.

Uutena elementtinä vuonna 2018 on perus- ja toisen asteen kopiointiluvan laajentaminen koskemaan myös kunnallista varhaiskasvatusta. Tämän Kopioston ja Opetushallituksen välisen kopiointiluvan laajentaminen on ollut Kuntaliiton tavoitteena jo pitkään ja edunvalvonnan myötä toteutunut vuoden 2019 alusta lukien.

Esteellisyysrobotti

Lakiyksikkö osallistui vuoden 2018 aikana Kuntaliiton Tulevaisuuden kunnan digitalisointi -projektiin ehdotuksella esteellisyysrobotista, joka pystyisi palvelemaan kuntia usein toistuvissa esteellisyttä koskevissa kysymyksissä. Kunnista tulee säännöllisesti paljon kunnalliseen päätöksentekoon liittyviä esteellisyttä koskevia kysymyksiä. Chatbot-palvelun ensisijainen tarkoitus on antaa kunnille parempaa palvelua, mutta myös osaltaan helpottaa ruuhkaa lakipalveluissa.

Vuoden 2018 aikana chatbotin ideaa kirkastettiin ja täsmennettiin palvelumuotoilun keinoin Kuntaliiton Kokeilujalostamossa neljässä työpajassa. Konseptin työstämiseen osallistui sekä hallintolaki miehiä että digitalisaation asiantuntijoita. Projekti toteutetaan kokeiluprojektina ja sen toimivuus ja kyky aidosti palvella asiakkaita selviää lopulta vasta testikäytön myötä oikeiden asiakkaiden ja heiltä saadun palautteen perusteella. Varsinainen toteutusprojekti on käynnistetty alkuvuodesta 2019.

Kuntatalous

Kuntaliitto osallistui kevään kehysriihen ja syksyn budjetin julkisen talouden suunnitelman valmisteluun kuntatalousohjelman sihteeristössä. Näissä korostettiin kilpailukykysovimuksen kuntataloutta heikentävää vaikutusta sekä valtionosuusesitysten arvioinnin puutteellisuutta. Julkisen talouden suunnitelman osa kuntatalousohjelma on vuosittain tehtävä suunnitelma, joka syventää kuntataloutta koskevaa arviointia.

Valiokuntakuulemisissa tuotiin laajasti esille kuntatalouteen kohdistuvia riskejä sote- ja maakuntauudistuksen valmisteluun liittyen. Erityisesti VM:lle toimitettiin laaja uudistusta koskeva vaikuttavuusanalyysi koskien julkista- ja kuntataloutta. Kuntaliitto toi sote- ja maakuntauudistuksen valmisteluun kuntien talouteen liittyviä näkökulmia, erityisesti keväällä 2018. Loimme toimivan Maakuntatalouden verkoston yhdessä VM:n kanssa. Verkostossa käytiin läpi asioita, joita tuli esiin käytännössä, kun maakunnat valmistelivat talouden ja rahoituksen kokonaisuuksia. Lisäksi pidettiin yksi Maakuntaseminaari, joka keskittyi kokonaan maakuntien talouden asioihin.

Kriisikuntakriteerit uudistettiin tasapainoisemmaksi kokonaisuudeksi laajentaen erityisesti kuntakonserneihin. Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan kriteerejä on uudistettu. Uudistetut kriisikuntakriteerit kuvaavat kunnan taloutta eri näkökulmista nykyistä paremmin. Kriisikuntamittariston rakenne säilyy ennallaan, mutta tunnuslukuja ja niiden raja-arvoja on muutettu. Laki tulee voimaan 1.3.2019. Uusia raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella.

Kuntatalousyksikössä aloitettiin suunnitelmallinen palveluiden tuotteistamisen kehittäminen, muun muassa kuntatalouden terveystarkastus pilotoitiin viidessä kunnassa. Pilottikuntia olivat Iitti, Hanko, Kerava, Nurmee ja Savukoski. Taloustorstai-tuotetta, streamattua kuntatalouden ajankohtaista keskustelua, kehitettiin paremmin asiakastarpeita vastaavaksi.

Taloustorstai

Kuntatalouden ajankohtaiset
Taloustorstai 7.3.2019
Sanna Lehtonen
@lehtonenKL

Numero	Nimi	Aika
1.	Avaus	00:00:00
2.	Hulevesien kirjanpidollinen käsittely ja r...	00:10:36
3.	Kuntien tilinpäätöstiedot 2018	00:36:04
4.	Esi- ja perusopetuksen valtionavustukset	00:52:12
5.	Kuntien ja digitalisaation kannustinjärje...	01:06:33
6.	Muistinpalaus digitalisaation kannusti...	01:18:30
7.	Vuoden 2020 budjetointi alkaa	01:24:52

© Suomen kuntaliitto / Kunta.tv 2018

1. Avaus 00:00:05 / 02:05:41

Lisäksi

- Laadittiin Rafoon (Kuntaliiton talous- ja rahoitusfoorumi) julkaisu, joka käsitteli kuntatalouden tulevaisuuden haasteita laajalti rahoitus- ja taloudenohjausnäkökulmista.
- Kuntien yhteisen varainhankintajärjestelmän kansanomaistaminen ja konkretisointi julkis-sektorin rahoitusjärjestelmän kannalta.
- Kehitettiin automaattisen talousraportoinnin, JHS-suositusten ja talouden tiedolla johtamisen normeja ja malleja.
- Vaikutettiin digikannustinjärjestelmän sisältöön ja rahoituksen tasoon.
- Osallistuttiin KUNiT-hankkeeseen (Kuntien digitaalisen toiminnan ja päätöksenteon kehittäminen sekä digitalisaation mahdollistaman säästöpotentiaalin tarkentaminen).
- Vaikutettiin Tiedonhallintalakiin.
- Vaikutettiin "taloustietolakipakettiin".
- Vastustettiin voimakkaasti valtionosuusleikkauksia ja mm. vaikutettiin niiden laskentaperusteisiin.
- Oltiin mukana valmistelemassa kiinteistöverouudistusta.
- Selkiytettiin kunnille verotilitysjärjestelmään liittyviä häiriöitä ja tehtiin siihen liittyviä kehittämisavauksia.
- Päivitettiin kuntien ja kuntayhtymien kirjanpidon yleisohjeita kirjanpitolautakunnan kunta-jaostossa.
- Jatkettiin Taloustorstai-konseptin kehitystä.
- Oltiin mukana Työllisyystorstai-webcasteissa.
- Oltiin mukana työllisyyden alueellisten kokeilujen koordinoinnissa.

Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen

Kokeilujalostamo

Kokeilujalostamo toteutettiin ensimmäistä kertaa keväällä 2018. Jalostamoon ilmoittautui mukaan 13 tiimiä valmistelevaan kokeiluideaansa tuetussa palvelumuotoilun prosessissa. Tiimeistä kuusi tuli kunnista tai kuntayhtymistä ja seitsemän Kuntaliiton sisältä. Kehitettävät ideat vaihtelevat asiakkaan tarpeen mukaan räätälöidyistä palvelukokonaisuuksista virtuaalilukioon ja esteettömyysrobottiin. Jalostamon ensimmäinen toteutus oli menestys ja se päätettiin vakiinnuttaa alustaksi, jolla kunnat ja Kuntaliitto rinnakkain kehittävät toimintojaan kohti tulevaisuutta.

→ [Kokeilujalostamo](#)

#Kuntamatkalla

Kuntaliitossa, sen verkostoissa ja kunnissa tehtävä kehittämissyö sai uuden ikkunan otsikolla #Kuntamatkalla – matkaopas kuntien muutokseen. Verkkosivustolla julkaistiin eri muodoissa tietoa pitkin vuotta: asiantuntijakirjoituksia, tutkimustietoa, kuntien esimerkkejä. Syksyllä 2018 toimitettiin 60-sivuinen aikakauslehti, joka ilmestyi Uuden sukupolven organisaatiot (USO4) -ohjelman loppuseminaariin.

Halusimme tarjota kuntien ja kumppaneidemme käyttöön ideoita ja työvälineitä, joita syntyy kuntien käytännön uudistuksissa, Kuntaliiton asiantuntijoiden ja verkostojen työssä sekä akateemisissa yhteistyössä. Yhteistyön tuloksena syntyivät mm. USO-ohjelman kuntien strategiamittarit, ARTTU-arviointitutkimusohjelman tulokset kuntakentän monipuolisuudesta, laatutyön ja vaikutusten ennakoarvioinnin työvälineitä, esimerkkejä ja hyviä käytäntöjä luottamushenkilötyöstä, henkilöstön hyvinvoinnista, johtamisesta ja osallisuudesta. #Kuntamatkalla-tuotteen vahvana pohjana on Kunnat 2021 -kehittämisohjelma ja matka jatkuu myös vuoden 2019 #kuntamatkalla.

→ [Kuntamatkalla](#)

Laaja HYTE

Laajaa hyvinvointinäkemystä on Kuntaliitossa viety kuntiin systemaattisesti vuoden 2018 aikana. Yhteistyössä Kuntaliiton eri yksiköiden kanssa on avattu kuntien eri tehtävien näkökulmasta, miten ne toteuttavat kunnan hyvinvoinnin edistämisen tehtävää. Tätä aineistoa on hyödynnetty mm. Kunta hyvinvoinnin edistäjänä -verkostoprojektin työpajoissa. Kumppanikunnissamme on selvästi alettu systemaattisesti arvioimaan ja pohtimaan hyvinvoinnin tuomia vaikutuksia sekä kuntaorganisaation että myös kuntayhteisön eri prosesseihin ja johtamiseen. Samanlaisesti kuntien hyvinvointitiedolla johtamista on vahvistettu ja tarjottu käyttöön uudistuneita työvälineitä.

Tietopohjaista hyvinvointisuunnittelua ja -raportointia tukevaa Sähköistä hyvinvointikertomusta on kehitetty tietopohjaltaan laaja-alaisen hyvinvointinäkemyskyselyn mukaiseksi. Päätösten vaikutusten moninäkökulmainen ennakoarviointi saatiin nostettua yhdeksi hyvinvointijohtamisen keskeiseksi työvälineeksi uudistamalla sähköistä työkalua kuntien tarpeiden mukaiseksi ja tukemalla samalla viranhaltijoiden osaamisen vahvistumista koulutuksin. Lisäksi kokosimme kuntien hyvinvoinnin edistämisen hyvät käytännöt ja muut olennaiset materiaalit yhteen paikkaan kuntien hyödynnettäväksi.

→ [Hyvinvoinnin edistäminen](#)

Osallisuuspeli

Kuntaliitto julkaisi keväällä 2018 kuntien osallisuusosaamisen kehittämiseen tarkoitetun Osallisuuspelin. Peli tarjoaa rungon ja raamit osallisuudesta käytävälle keskustelulle, minkä lisäksi sen avulla on mahdollista suunnitella konkreettinen kunnassa toimeenpantava kehityskohde, jonka toteuttamisessa hyödynnetään osallisuuden eri menetelmiä. Peliä on pelattu ympäri Suomea sekä Kuntaliiton järjestämissä tilaisuuksissa että kuntien omissa työpajoissa. Osallisuuspelin verkkosivuilla vierailtiin vuoden 2018 aikana yhteensä yli 2000 kertaa. Pelistä saatu palaute on ollut erittäin positiivista, Erityistä kiitosta on annettu pelin toimimisesta keskustelunavaajana ja uusien näkökulmien synnyttäjänä.

→ [Osallisuuspeli](#)

ARTTU2-tutkimusohjelman (2014–2018) loppuhiipennus

Kuntaliiton koordinoima arviointitutkimusohjelma ARTTU2 on tavoitteensa mukaisesti tuottanut systemaattista ja vertailukelpoista tutkimustietoa uudistuksista 40 tutkimuskunnan näkökulmasta vuosina 2014–2018. ARTTU2 on jatkoa Kuntaliiton koordinoimille, vuosina 1995–2012 toteutetuille KuntaSuomi 2004- ja Paras-ARTTU-tutkimusohjelmille. ARTTU2-ohjelman puitteissa on julkaistu lähes 50 tiivistä ja verkossa ladattavaa tutkimusraporttia. Uudistusten pitkän aikavälin arviointia sisältävä loppuraportti julkaistaan keväällä 2019. Vuonna 2018 on erityisesti painostettu viestintään, vuorovaikutukseen ja tutkimustulosten levittämiseen ja jalkauttamiseen kuntiin. Vuoden 2018 aikana tutkimusohjelman tuloksia esiteltiin keväällä 2018 järjestetyn loppuseminaarin lisäksi noin 20 kuntakohtaisessa tilaisuudessa. Kaikki raportit löytyvät Kuntaliiton verkkosivuilta.

→ kuntaliitto.fi/arttu2

Tietoyhteiskunta

Tulevaisuuden kunnan digitalisointi

Tulevaisuuden kunnan digitalisointi -projekti on kaksivuotinen kehittämisprojekti, jonka tarkoitus on sekä tukea kuntia digitalisoitumisessa että hakea uusia toimintamalleja Kuntaliiton toimintatapoihin kuntien digipalveluissa, yhteistyön koordinoinnissa ja kehittämisessä. TukuDigin rahoitus muodostuu puoleksi Kuntasäätiön ja puoleksi Kuntaliiton omasta rahoituksesta. Lisäksi kunnat ovat mukana omalla rahoituksellaan Kunta.fi-verkostoprojektin kuntien yhteisten toimenpiteiden mahdollistajana. Projektia toteutetaan kokeilutoiminnan kautta yhteistyössä sekä kuntien että Kuntaliiton eri alojen asiantuntijoiden kanssa. Vuoden 2018 aikana TukuDigi-projektissa kehitettiin kuntien yhteentoimivuutta, käynnistettiin esteellisyysrobottikokeilu lakipalveluissa, kehitettiin kuntien sähköisiä kokouskäytäntöjä, koordinoitiin kuntien yhteistyötä liittyen avoimeen lähdekoodiin sekä yhteisiin ohjelmistotuotteisiin sekä vahvistettiin kuntien ja Väestörekisterikeskuksen vuoropuhelua erityisesti Suomi.fi-palveluiden osalta. Erityisesti panostettiin avoimien hallintamallien jalkauttamiseen kuntien yhteistyössä pilotteina Kunta.fi-verkostoyhteistyö sekä Hälytysajoneuvojen vihreän etuuden ohjelmistoratkaisu HALI.

Julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunta (JUHTA)

Juhtan alaisuudessa toimi kautena 2017–2018 tietoturva, tietosuoja ja varautumisen asiantuntijaryhmä. Ryhmä toteutti yhdessä VAHTI:n kanssa laajan valtiovarainministeriön rahoittaman kaksivuotisen tietosuojan yhteishankkeen. Hankkeessa tuettiin julkishallinnon organisaatioita EU-tietosuoja-asetuksen toimeenpanossa. Hankkeessa tuotetuilla videoilla oli yli 600 000 katsojaa. Työpajoihin, joita järjestettiin 18 kappaletta, osallistui yhteensä yli 10 000 asiantuntijaa paikan päällä ja verkossa. Hanke sai paljon kiitosta mm. siitä, että materiaalia tuotettiin koko julkishallinnolle. Kuntaliitto oli näkyvästi esillä videoissa, työpajoissa ja sosiaalisessa mediassa. Videot ja linkit materiaaleihin löytyvät arjentietosuoja.fi-sivustolta.

Kuntien tekniikkakartoitus -kysely

Vuonna 2018 toteutettiin jälleen Kuntien tekniikkakartoitus -kysely. Kuntaliitto on toteuttanut tietotekniikkakartoituksia kolmen vuosikymmenen ajan, edellinen on vuodelta 2013. Tavoitteena tietotekniikkakartoituksessa on saada kokonaiskuva Manner-Suomen ja Ahvenanmaan tietohallinnon tilanteesta kuntasektorilla, päivittää tietoja ICT-kustannustasosta, prosessien ja palveluiden sähköistämisestä sekä koota tietoa tietohallinnossa meneillään olevista ajankohtaisista asioista. Lisäksi vuoden 2018 kartoituksella kerättiin tietohallinnon näkemyksiä tuen tarpeista sekä uusien teknologioiden käytöstä ja digitalisoinnin nykykehityksestä. Vastauksia saatiin tasaisesti eri puolilta Suomea, eri kokoisista kunnista alueellisesti kattavasti. Suomen 15 suurimmasta kaupungista vastaus saatiin 14:stä ja kyselyn väestöpeitto oli 3,2 miljoonaa asukasta, mistä syystä kyselyn tulos on varsin hyvin kuntakenttää edustava.

KUNiT-tutkimus- ja selvityshanke

Kuntaliitto oli mukana Valtioneuvoston Kuntien digitaalisen toiminnan ja päätöksenteon kehittäminen sekä digitalisaation mahdollistaman säästöpotentiaalin tarkentaminen osana JTS-miljardia (KUNiT) -tutkimus- ja selvityshankkeessa. Hankkeessa tarkasteltiin kuntien digitalisaation nykytilaa ja kehityskohteita, kuntien digitalisaatiopotentiaalia, hyötyjen mittaamista sekä keinoja ja toimenpiteitä, joita säästöjen toteuttaminen kunnissa edellyttäisi. Kuntaliiton tietotekniikkakartoitus oli osa hankkeen nykytilakartoitusta.

Hankkeessa kehitettiin kuntien digitalisaation kypsyysmalli, joka huomioi kuntien palveluprosessien eri digitalisaation vaiheissa olevan lähtötilanteen. Kypsyysmallia hyödyntäen kunnat voivat suunnitella toimenpiteitä palvelujensa digitalisaation edistämiseksi omista lähtökohdista. Kunnat voivat hyödyntää mallia myös digitalisaatiotavoitteidensa asettamisessa. Hankkeessa työstiin yhteistyössä Kuntaliiton ja kuntien kanssa kuntien kannustinmallien rakentamiseen liittyviä haasteita sekä alustavia ehdotuksia ja kriteereitä siitä, miten ja mihin valtion tukea kuntien digitalisaation edistämiseksi tulisi kohdistaa.

Ruotsinkieliset ja kansainväliset asiat

Pohjoismainen asiantuntijavaihto

Pohjoismainen asiantuntijavaihto mahdollistaa Kuntaliiton työntekijälle 1–3 kuukauden työskentelyn toisessa Pohjoismaisessa sisarliitossa tai Brysselin toimistossa. Käytännössä asiantuntija laajentaa yhteistyöverkostoansa, syventää osaamisensa ja tuo takaisin Kuntaliittoon ja Suomen kuntien käyttöön uutta osaamista ja vertailutietoa. Ruotsinkielisten ja kansainvälisten asioiden johtaja Kristina Wikberg osallistui asiantuntijavaihtoon Ruotsin ja Norjan sisarliitoissa ja toi Kuntaliitolle ymmärrystä liittojen muutosprosesseista.

Yhdenvertaisuusprojekti

Kuntien osaaminen lisääntyi yhdenvertaisuuslain toteuttamisessa ja edistämisessä Kuntaliiton ja oikeusministeriön yhdenvertaisuusprojektissa. Myös Kuntaliiton oma osaaminen kasvoi ja verkostot ministeriöihin ja mm. yhdenvertaisuusvaltuutettuun ja järjestöihin vahvistuivat. Myös sitoutuminen yhdenvertaisuuden edistämiseen kasvoi. Myös etnisten suhteiden neuvottelukunnan kannanotot, jossa Kuntaliitto on mukana, olivat edistyksellisiä.

Kansainvälisessä yhteistyössä menestys- ja onnistumistarina oli CEMR:n järjestämä Osallisuus, monimuotoisuus ja sukupuolten tasa-arvokonferenssi Bilbaossa kesäkuussa 2018. Konferenssissa oli osallistujia 500:sta eri kunnasta ja alueesta Euroopassa. Myös Kuntaliiton hallituksen jäsenet CEMR:n Policy Committeeessa ja Tasa-arvokomiteassa edustivat Suomea. Kuntaliitto osallistui ohjelman laatimiseen alusta alkaen ja innosti suomalaisia kuntia tuomaan konferenssissa esille parhaita käytäntöjään sekä osallistumaan konferenssiin. Myös Kuntaliitolla oli oma esitys Kuntaliiton ja oikeusministeriön yhdenvertaisuusprojektista RainbowRights.

Ruotsinkielisille kunnille tuotettiin uusi sukupuolineutraali neuvolakortti, joka otettiin hyvin vastaan kunnissa.

Käännöspalvelut

Vuonna 2018 muun muassa kunta-alan työehtosopimukset käännettiin ruotsiksi. Kuntaliiton käännökset ovat erittäin laadukkaita ja käännösversioita käytetään lähteinä kaksikielisissä ja ruotsinkielisissä kunnissa.

Brysselin energiaviikko

Kuntaliiton Brysselin toimisto on ollut mukana toteuttamassa Brysselin energiaviikkoa yhteistyössä Kuntaliiton asiantuntijoiden kanssa. Energiateeman lisäksi esillä oli vahvasti kiertotalous.

Alueet ja yhdyskunnat

Onnistunutta EU-edunvalvontaa energia-asioissa

Kuntaliiton EU-edunvalvontayhteistyön ansiosta EU-parlamentin esityksen raukeaminen energiatehokkuusdirektiivin kaavaillun rakennusten 3 prosentin peruskorjausvelvoitteen osalta. Näin estettiin kategoristen ja kustannustehottomien peruskorjausvelvoitteiden laajentaminen mm. kuntasektorille. Energiatehokkuuden kannalta epätarkoituksenmukaisten korjausvelvoitteiden toteutuminen olisi voinut tarkoittaa kunnillemme kymmenien miljoonien, jopa miljardin euron kustannuksia, mutta vaatimattomia energiansäästöhyötyjä.

→ [Klikkaa blogiin](#)

Maapolitiikan keinojen heikennys torjuttiin

Kuntaliiton aktiivinen toiminta vaikutti keskeisesti siihen, että hallitus päätti vetää pois esityksensä lunastuslain muuttamiseksi. Muutoksen tarkoitus oli poistaa ns. arvonleikkaussäädös. Muutoksen vaikutukset maankäyttöön ja kuntatalouteen olisivat olleet merkittävät.

Oikeusministeriö asetti työryhmän lunastuslainsäädännön uudistamiseksi. Työryhmä päätti valmistella ns. arvonleikkaussäädännön poistamista koskevan hallituksen esityksen erillisenä lakimuutoshankkeena irrallaan lunastuslainsäädännön kokonaisvalmistelusta. Kuntasektorin lausunnoissa vastustettiin yksimielisesti arvonleikkauksen poistamista. Kuntaliitto on pyrkinyt vaikuttamaan asian jatkovalmisteluun hallituksen piirissä sekä vielä lopulliseen hallituksen esitykseen ennen sen lähettämistä eduskuntakäsittelyyn. Viimeisissä kommentoissa 12.11.2018 Kuntaliitto korosti esityksen keskeneräisyyttä, koska vaikutuksia kuntien maankäytön järjestämiseen ja kuntatalouteen ei ole selvitetty eikä otettu valmistelussa huomioon. Oikeusministeriö ilmoitti 16.11., että arvonleikkaussäädännön poistamista koskevaa hallituksen esitystä ei anneta eduskunnalle. Asiaa valmistellaan osana lunastuslainsäädännön kokonaistarkastelua.

Kuntien ilmastotyö näkyväksi

Osaltaan Kuntaliiton edunvalvonnan ja sidosryhmäyhteistyön ansiosta kuntien ilmastotyölle on saatu näkyvyyttä, vaikuttavuutta ja jatkuvuutta sekä orastavaa valtion tukea. Kuntien kansallisten ja kansainvälisten ilmastoverkostojen lisääntyttyä, Kuntaliiton 20-vuotias ilmastoverkosto uudistettiin Ilmastokunnat-alustaksi, joka tarjoaa tiedonvaihdon ja kohtaamisten kanavan kaikille ilmastotyöstä kiinnostuneille kunnille, niin edelläkävijöille kuin ilmastotyötään aloittaville, kuntien ilmastoverkostoille sekä muille kuntien ilmastotyötä tukeville organisaatioille. Kuntaliiton järjestämä 9. kuntien ja Kuntaliiton 20-vuotista ilmastotyötä juhlistava Kuntien ilmastokonferenssi kokosi toukokuussa yhteen kuntien ilmastotyön toimijat.

Tukea kunnille turvallisuudessa ja varautumisessa

Yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden edistämiseksi kuntien rooli korostuu myös kriittiseen infrastruktuuriin, väestön toimintakykyyn ja henkiseen kriisinkestävytyteen liittyvissä tehtävissä. Kunta on ihmisten, järjestöjen ja muiden yhteisöjen sekä yritysten kannalta monissa tapauksissa olennainen taho häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumisessa. Myös joidenkin palvelujen järjestäjätahojen mahdollisesti vaihtuessa kunta järjestää ja tuottaa edelleen monet yhteiskunnan toimivuuden kannalta keskeiset palvelut.

Jotta kuntien kasvaviin tarpeisiin voidaan vastata, Kuntaliiton yhteyteen on perustettu kaikille kunnille avoin Turvallinen ja kriisinkestävä kunta -verkosto. Verkoston tavoitteena on kuntien turvallisuus-, varautumis- ja riskienhallintatyön tukeminen, joka tapahtuu ensisijaisesti tietoa ja hyviä käytänteitä jakamalla. Verkosto otettiin kuntakentällä innostuneesti vastaan ja kolmen kuukauden aikana yhteyshenkilöiksi on liittynyt yli 300 henkilöä, yli 150 eri kunnasta. Verkoston toiminta käynnistyi konkreettisesti, kun ensimmäinen seminaari järjestettiin Kuntatalolla 14.–15.11.2018. Kuntaliiton toteuttama kuntien jatkuvuudenhallinnan kehittämistä tukeva KU-JA-projekti palkittiin Turvallisuuskomitean myöntämällä Timanttiteko-palkinnolla maaliskuussa.

Kunnallisen jätehuollon toimintaedellytysten turvaaminen

Hallitusohjelmassa oli sovittu kunnan jätehuoltovastuun supistamisesta vain asumisen jätteisiin, jolloin julkisyhteisöjen yhdyskuntajätehuolto olisi jäänyt markkinoiden hoidettavaksi. Kuitenkaan yksityisillä jätehuoltotoimijoilla ei ollut riittävää käsittelykapasiteettia edes kaikille elinkeinoelämänsä jätteille. Kuntien jäteyhtiöt olivat jo myyneet jonkin verran jätehuoltopalveluita niillekin. Siksi hankintalain tiukka ulosmyyntiraja yhdistettynä vastuunjaon muutokseen olisi oleellisesti vaarantanut koko jätehuoltojärjestelmän toimivuuden. Kuntaliiton, kuntien ja jätelaitosten aktiivisen vaikuttamisen seurauksena onnistuttiin niin lieventämään kunnan jätehuoltovastuun supistamista kuin turvaamaan kunnallisille jäteyhtiöille kohtuullinen ulosmyyntiprosentti, joka oli 10 ilman euromääristä rajaa seuraavaksi kymmeneksi vuodeksi. Eduskunta oli jo hankintalain hyväksymisen yhteydessä kiinnittänyt huomiota jätehuoltotoimialan erityisolosuhteisiin. Vaikuttamistoimilla onnistuttiin turvaamaan kohtuulliset toimintaedellytykset kuntien huolehtimalle kestäväälle yhdyskuntajätehuollolle.

Kuntien näkemykset mukaan maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistukseen

Kuntien näkemykset ovat tärkeitä, sillä maankäyttö ja rakentaminen vaikuttavat merkittävästi kunnan elinvoimaan, kuntalaisten hyvinvointiin ja kuntatalouteen sekä kunnan kykyyn vastata ilmastonmuutoksen haasteisiin. Kuntaliitto keräsi kuntien näkemyksiä maankäyttö- ja rakennuslain muutostarpeista ja tavoitteista alueellisissa ja valtakunnallisissa keskustelutilaisuuksissa (ns. MRL-klinikoissa). Tilaisuuksiin osallistui kuntien teknisen toimen johtajia sekä kaavoituksen, maapolitiikan, kuntatekniikan ja rakennusvalvonnan asiantuntijoita. Lisäksi keskustelua on käyty Kuntaliiton eri työryhmissä, neuvottelukunnissa ja verkostoissa, joiden kautta näkemyksiä on saatu myös kunnanjohtajilta ja luottamushenkilöiltä. Tilaisuuksiin osallistui yhteensä noin 230 henkilöä 135 kunnasta. Kuntia oli mukana varsin kattavasti maan eri puolilta, ja niiden alueella asuu lähes 4,3 miljoonaa asukasta. Kooste keskusteluista julkaistiin 13.12.2018 ja huomioidaan Kuntaliiton kokonaisuudistusta koskevissa linjauksissa.

Kuntanäkökulma työllisyyden hoidossa

Kuntien rooli työllisyyspalveluissa nousi vahvasti esille kasvupalvelu-uudistuksen yhteydessä. Kuntaliiton selkeänä tavoitteena oli, että kuntien tulisi olla mahdollista toimia työllisyyspalveluiden järjestäjänä tai vähintäänkin tästä tulisi olla mahdollista sopia kuntien ja tulevien maakuntien kesken. Vahvaa näyttöä kuntavetoisen järjestelmän toimivuudesta oli saatu Kuntaliiton aloitteesta käynnistyneistä työllisyyden kuntakokeiluista. Kuntaliitto onnistui yhdessä kuntakentän kanssa saamaan oman näkemyksensä vahvasti esille tapaamisten, lausuntojen, kuulemisten, aloitteiden ja viestinnän keinoin. Uutena elementtinä viestinnässä otettiin käyttöön webcast-lähetysten toteutettu Työllisyystiistai, jonka lähetykset tavoittivat laajasti asian ympärillä toimivat tahot. Kuntaliiton näkemykset saivat vahvaa tukea myös eduskunnassa.

Opetus ja kulttuuri

Ammatillisen koulutuksen omistajaohjaus -projekti

Projektiin osallistui 13 ammatillisen koulutuksen organisaatiota ja 38 omistajakuntaa maan eri osista. Projektin tavoitteena on ollut kehittää ja tukea kuntien ammatillisen koulutuksen omistajaohjausta yhteistyössä kuntien ja kuntaomisteisten koulutusorganisaatioiden kanssa.

Projektin aikana on luotu omistajakuntien ja koulutuksen järjestäjien välisiä toimivia käytäntöjä ja kehitetty yhteistoimintamuotoja. Projektissa tuotettiin julkaisu ”Ammatillinen koulutus – mainettaan parempi. Kuntien omistajaohjaus ammatillisessa koulutuksessa”. (Painopisteet: yhteistyötä yli rajojen, uudistava kulttuuri.)

Lukiolainsäädännön uudistaminen

Uusi lukiolaki ja asetus lukiokoulutuksesta säädettiin vuona 2018. Kuntaliitolla oli edustus valmistelevalle työryhmälle. Säädökset muuttavat lukiokoulutuksen rakennetta siten, että jatkossa koulutuksen järjestäjä rakentaa omassa opetussuunnitelmassaan paikallisia opintojaksosia.

Kunnat pystyvät siten koulutuksen järjestäjinä ottamaan nykyistä paremmin huomioon paikalliset olosuhteet.

Kuntien kulttuuritoimintaa säätelevän kuntien kulttuuritoimintalain uudistaminen

Keskeistä on nähdä kulttuuritoiminta aiempaa laajempaan toimintaan, jolla edistetään kunnissa perinteisten kulttuuristen tavoitteiden ohella asukkaiden hyvinvointia ja alueen elinvoimaa. Uusi laki kuntien kulttuuritoiminnasta antaa kunnille päätösvalan ja joustavuuden itse määrittää, miten se kulttuuritoimintaa järjestää. Laissa on määritelty keskeiset tavoitteet ja isot tehtäväkokonaisuudet, mutta jokainen kunta itse päättää mm. toiminnan laajuuden, resurssit, yhteistyön, tuotantotavat ja osaamisen.

Oppivelvollisuuden pidentämistä koskevat laskelmat

Kuntaliitto julkaisi laskelmat oppivelvollisuusiän pidentämisen kustannuksista keuhällä 2018 ja julkaisi samalla kannanottonsa asiaan. Kuntaliitto haluaa parantaa perusopetusta ja luoda joustavia opinpolkuja jokaiselle varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle ja edelleen korkeakouluihin vapaata sivistystyötä unohtamatta. Laskelmilla on ollut paljon käyttöä alkaneessa eduskunta-vaalikeskusteluissa ja todennäköisesti myös tulevissa hallitusneuvotteluissa. (Painopiste: askeleen edellä.)

Varhaiskasvatuksen näkökantojen esille tuominen Kuntaliitto teki omat laskelmansa maksuttoman varhaiskasvatuksen kustannuksista. Laskelmat ja Kuntaliiton näkökulmat saatiin hyvin esille julkaisuudessa. Erityisesti nostimme esille maksuttomuuden kustannusvaikutuksia kunnille, samoin ajatuksia siitä, miten maksuton varhaiskasvatus vaikuttaa varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrää. (Painopiste: askeleen edellä.)

Asiakasmaksutuottojen alenemiseen ja lakimuutokseen emme yrityksistä huolimatta pystyneet vaikuttamaan – tahtotila muutokselle oli kova. Saimme kuitenkin esille maksutuottojen menetyksestä aiheutuneiden kustannusten kompensoimisen kunnille, joka myös melko hyvin toteutettiin. (Painopiste: edunvalvonta.)

Varhaiskasvatuslain ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen osalta olemme saaneet sanottavamme esille vaikuttavasti kuntakentälle. Asiaan liittyvissä FCG:n eri koulutuksissa on ollut osallistujia viime vuonna yhteensä lähes 300. (Painopisteet: uudistava toimintakulttuuri, askeleen edellä.)

Yhdyspinnat, sivistystoimen rooli muutostilanteessa

Kunnille tehdyn kyselyn pohjalta Kuntaliitto nosti esiin, että sivistystoimi tarvitaan mukaan sote- ja maakuntauudistuksen valmisteluun, mikä lopulta otettiin huomioon myös ministeriöissä.

Törmäyttämistapahtumalla sekä muilla tilaisuuksilla lisättiin kuntien tietoutta yhdyspinnoista sekä edistettiin SISOTE-yhteistyötä ja verkostoitumista. (Painopisteet: yhteistyötä yli rajojen, uudistava kulttuuri.)

Sosiaali- ja terveyspalvelut

Vammaislaki

Vammaislain valmistelussa Kuntaliitto nosti esille ikääntymisrajan poiston kustannus- ja toiminnalliset vaikutukset, mikä johti uudistuksen vaikutusten uudelleen arviointiin. Ikääntymisrajan poisto tarkoittaisi sitä, että myös ikääntyneet henkilöt tulisivat uuden vammaislain subjektiivisten oikeuksien piiriin. Tällä olisi merkittäviä toiminnallisia ja taloudellisia vaikutuksia kunnille.

Sote-uudistuksen kaaduttua myös vammaislainsäädännön uudistus raukesi, joten vaikuttamistyötä ikääntymisrajan palauttamiseksi uuteen vammaislakiin voidaan jatkaa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulaki

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain valmistelun yhteydessä vaikutettiin kustannusvaikutusten arviointiin kuntien edun suuntaisesti ja saatiin poistettua ylimitoitettuja arvioita lakiesityksen säästövaikutuksista. Lakiesityksessä oli arvioitu kuntien maksutulojen lisäyksiä, jotka eivät kuuluneet tähän lakiesitykseen. Tämä lisäsi esityksen kustannusneutraaliutta maksukertymän osalta, vaikka täysin kustannusneutraaliin esitykseen ei Kuntaliiton arvion mukaan päästyäkään.

Kun hallituksen esitystä laiksi sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakasmaksuista ei ehditty käsitellä ennen eduskuntavaaleja, esitys raukesi ja valmistelutyö ja siihen liittyvä vaikuttamistyö alkaa todennäköisesti uudelleen vaalien jälkeen.

Valtion ja kuntien panokset lapsiperheiden palveluihin

Kuntaliitto selvitti kuntien järjestämässä lapsiperheiden sosiaalipalveluissa tapahtuneita muutoksia kuluneella vuosikymmenellä. Muutosta tarkasteltiin neljästä näkökulmasta: palveluissa, henkilöstössä, kustannuksissa sekä lapsiperheiden sosiaalipalveluihin tarkoitetuissa valtionosuuksien lisäyksissä suhteessa samaan aikaan tehtyihin valtionosuuden vähennyksiin.

Kuntaliiton selvitys osoitti, että ennaltaehkäisevää palvelua saaneiden perheiden määrä on kasvanut ja henkilöstön määrä lapsiperheiden sosiaalipalveluissa lisääntynyt. Myös palvelun nettokustannukset ovat lisääntyneet. Kuntia on syyllistetty siitä, että ne eivät resursoisi riittävästi lapsiperheiden varhaisempia sosiaalipalveluita. Selvitys osoitti, että huolimatta peruspalvelujen valtionosuuksien leikkaamisesta kunnat ovat panostaneet lapsiperheiden sosiaalipalveluihin.

Alueiden ja kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallintoyhteistyöfoorumi AKUSTI

AKUSTI tuotti kuntatoimijoille sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmien yhtenäistämisen ja uudistamisen tueksi työkaluja. Vaihtoehtojen arviointia ja toteuttamista tukevia malleja ja suosituksia tuotettiin mm. kustannus-hyötyarviointiin, hankintalain reunaehtojen selkeyttämiseen sekä järjestelmämuutosten läpiviemiseen ja käyttäjäkoulutusten suunnitteluun.

Kustannus-hyötyarviointityökalujen avulla kuntatoimijat voivat arvioida asiakas- ja potilastietojärjestelmien eri yhtenäistämisvaihtoehtojen taloudellista kannattavuutta. Hankintalain reunaehtoja selkeyttävät työkalut auttavat arvioimaan hankintalain mahdollisuuksia ja esteitä eri yhtenäistämisvaihtoehtojen osalta sekä tuottamaan selvityksen kielletystä valtiontuesta osaksi päätöksentekodokumentaatiota. Yhteisesti mietityt työkalut säästävät kuntatoimijoiden resursseja ja ovat helposti hyödynnettäviä.

Tietojärjestelmien muutostilanteiden käyttäjäkoulutukset ovat sekä kustannusten että toiminnan jatkuvuuden näkökulmasta yksi järjestelmämuutoksen kriittisimmistä tehtävistä. Onnistunut käyttäjäkoulutus säästää sekä kustannuksia että turvaa toimintaa. Käyttäjäkoulutusten suunnittelun käsikirja tarjoaa sote-tietojärjestelmämuutoksen osalta selkeitä käytäntöjä tukemaan onnistumista.

Valinnanvapauslaki

Valinnanvapauslain lausuntokierroksella ja eduskuntakäsittelyssä Kuntaliitto toi esille kuntien ja kuntayhtymien edustajista koostuvien sosiaali- ja terveydenhuollon verkostojen jäsenten sekä omien asiantuntijoidensa kriittisiä huomioita valinnanvapauslakiesityksen toimivuuteen käytännön arjessa sekä lakiesitykseen sisältyvistä kielteisistä kannusteista ja kustannusten kasvamisen riskeistä. Konkreettisten esimerkkien avulla vaikutettiin lausuntokierrosta seuranneeseen jatkovalmisteluun.

.....

Suomen Kuntaliitto
Toinen linja 14, 00530 Helsinki
Puhelin 09 7711
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi
www.kuntaliitto.fi

Helsinki 2019

11.03.2019

PIENTEN KUNTIEN NEUVOTTELUKUNTA TOIMINTAKERTOMUS 2018

Pienten kuntien neuvottelukunnan toiminnassa painottui vuonna 2018 pienten kuntien näkemysten esiintuominen erityisesti sote- ja maakuntauudistuksessa, mm. lomituspalveluiden ja maatalouden tukihallinnon uudistuksessa sekä yksityistielain uudistuksessa sekä laajakaistarakentaminen. Vuoden 2018 syksyllä käynnistyi lisäksi tulevan EU-ohjelmakauden valmistelu.

Kuntaliiton valtuuskunta asetti toimikaudekseen Pienten kuntien neuvottelukunnan 15 jäsentä ja jokaiselle henkilökohtaisen varajäsenen 15.2.2018. Neuvottelukunnan puheenjohtajana jatkoi Lestijärven kunnanjohtaja Esko Ahonen ja varapuheenjohtajana toimii Evijärven kunnanvaltuuston jäsen Lasse Vertanen. Neuvottelukunnan toiminnasta ja käytännön järjestelyistä vastasi erityisasiantuntija Taina Väre yhdessä varatoimitusjohtaja Timo Reinan kanssa.

Neuvottelukunnan kokoukset

Neuvottelukunnan keskeisenä tehtävänä on välittää tietoa pienkuntien erityisongelmista liiton edunvalvonta- ja kehittämistoiminnan pohjaksi. Juoksevien asioiden lisäksi kokouksissa käsiteltiin ajankohtaisia asioita, mm. SOTE- ja maakuntauudistuksen etenemistä ja kuntataloutta sekä käynnissä olevia kehittämishankkeita.

Vuonna 2018 pienten kuntien neuvottelukunta kokoontui 3 kertaa.

Neuvottelukunnan kokous 1/2018

14.3.2018, klo 8.00 – 16.00

- 8.30-10.30 Laajakaistaseminaari, Pikkuparlamentti (seminaarin tallenne katsottavissa Kunta.tv.fi:ssä)
- 11.30-12.30 Kokouslounas, Kuntatalo
- 12.30-14.30 Työpaja, Innolink, Kuntatalo
- 14.30-16.00 Neuvottelukunnan kokous, Kuntatalo
 - Timo Reinan ajankohtaiskatsaus
 - Kuntaliiton asiakkuuksien kehittäminen ja Innolinkin työpaja pienten kuntien näkökulmia asiakkuuksien kehittämistyöhön.
 - Kuntaliiton maaseutuohjelman laatiminen

Maaseudun kehittäminen:

Maatilojen lomitusjärjestelmän uudistaminen: Kuntaliitto järjesti valtakunnallisen ajankohtaiskatsauksen ja työpajan lomituspalveluista 5.2. Kuntatalolla (Kunta.tv:n tallenne). Lomituspalveluita koskevat lakiehdotukset menossa eduskuntaan syksyllä 2018.

Maatalouden tukihallinnon uudistaminen: Osallistuttu maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan toimintatapavaihtoehtoja maakuntauudistuksessa käsittelevän työryhmän toimintaan. Kuntaliitto jäsen työryhmässä Tarja Hartikainen, varalla Taina Väre.

Yksityistielain kokonaisuudistus: Yksityistielain kokonaisuudistuksen osalta Kuntaliiton AYK-yksikössä valmistelusta on vastannut liikenneasiantuntija Johanna Vilks.

Maaseudun INFRA -verkosto: Kuntaliiton koordinoima verkosto käynnistettiin vuoden 2018 alussa kokoamalla yhteen noin 20 organisaation edustajat sekä useita Kuntaliiton asiantuntijoita. Verkoston tehtäviin kuuluu mm. maaseudun tieverkot, tietoliikenneverkot, sähköverkot, vesi- ja jätehuolto sekä maankäyttö ja rakentaminen ja niihin liittyvä kehittäminen ja edunvalvonta.

Maaseutuvaikutusten arviointi työkaluna maakuntauudistuksessa -hanke: Kuntaliitto toteutti pilotoinnin yhdessä Pirkanmaan ja Kainuun maakuntaliittojen kanssa (rahoitus MMM:n valtakunnallisten tutkimus- ja kehittämishankkeet). Hankkeen toimenpiteitä toteutettiin syksystä 2017 syksyyn 2018.

Neuvottelukunnan kokous 2/2018

19.6. 2018, klo 10.00-16.00, Kuntatalo

- 10.00-12.00 Neuvottelukunnan kokous
- 12.00-12.45 Kokouslounas
- 12.45-13.40 Neuvottelukunnan kokous
- 13.45-16.00 MRL-klinikka yhdessä Maaseudun INFRA-verkoston kanssa
 - Timo Reinan ajankohtaiskatsaus
 - Kuntaliiton hallitusohjelmatavoitteet (Henrik Rainio)
 - ARTTU 2- tutkimuksen tuloksia (Marianne Pekola-Sjöblom)
 - Kuntaliiton maaseutuohjelman laatiminen ja siihen liittyvän tilastopakettien kokoaminen

Maaseudun kehittäminen

Maaseudun INFRA-verkosto: Maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL) -selvitys maaseutu- ja pienkuntanäkökulmasta käynnistyy ja selvitys suunnitteilla laajakaistainvestoinneista ja rahoituksesta.

Digitaalisen infrastruktuurin strategialuonnos ja Kuntaliiton lausunto.

Maatilojen lomitusräjäjärjestelmän uudistaminen: lomituspäalveluita koskevia lakiesityksiä valmistellaan STM:ssä ja niitä koskeva kuulemistilaisuus, joka oli alustavasti suunniteltu kesäkuulle, siirtyy syksylle 2018.

Yksityistieläin kokonaisuudistus: Yksityistieläin kokonaisuudistuksen osalta Kuntaliiton AYK-yksikössä valmistelusta on vastannut liikenneasiantuntija Johanna Viikuna.

Maaseutuvaikutusten arviointi työkaluna maakuntauudistuksessa -hanke: alustavat tulokset.

Neuvottelukunnan kokous 3/2018

14.11. 2018, klo 11.30-15.50, Kuntatalo

- 11.30-12.15 Kokouslounas
- 12.20-15.30 Neuvottelukunnan kokous
- 14.15-14.40 Kahvitauko kokouksen välissä
 - Timo Reinan ajankohtaiskatsaus
 - Kuntaliiton maaseutuohjelmaan liittyvä työpaja kehittämistarpeista ja -toimenpiteistä

Maaseudun kehittäminen

Maaseudun INFRA-verkosto: Maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL) -selvitys ja siihen liittyvä Maankäyttö ja rakennuslaki uudistuu - Webcast osoitteessa:

<https://www.kuntaliitto.fi/ajankohtaista/2018/maaseutu-live-31102018-maankaytto-ja-rakennuslaki-uudistuu>

Suunnitteilla selvitys laajakaistainvestoinneista ja rahoituksesta, keskustelua vesivarojen hyödyntäminen ja kuntien roolista pohjavesivarojen suojelijana.

Digitaalisen infrastruktuurin strategia (LVM) on hyväksytty ja se löytyy täältä (linkki sivun alaosassa):

https://valtioneuvosto.fi/artikkeli/-/asset_publisher/digitaalisen-infrastruktuurin-strategia-suomi-tietoliikenneverkkojen-karkimaaksi

Maatilojen lomitusräjäjärjestelmän uudistaminen: lomituspäalveluita koskevia lakiesityksiä valmistellaan STM:ssä ja lakiesitykset menossa eduskuntaan syksyllä 2019. Valmistelussa on käyty keskustelua mm. maakuntien välisestä yhteistyöstä lomituspäalveluissa.

Yksityistieläin kokonaisuudistus: Uudistettu yksityistieläin tuli voimaan 1.1.2019. Maaseudun INFRA-verkoston Maaseutu LIVE -lähetykset Yksityistieläin uudistuu -webcast siirtyi aikataulusyistä vuoden 2019 alkuun (16.1.2019). Tallenne on katsottavissa osoitteessa <https://www.kunta.tv/suorat-lahetykset/kuntaliitto-live/maaseutu-live>

Maaseutuvaikutusten arviointi työkaluna maakuntauudistuksessa -hanke: Hankkeen päätöstilaisuutena järjestettiin

Maaseutu LIVE -webcast 15.8.2018. Tallenne on katsottavissa osoitteessa

<https://www.kuntaliitto.fi/ajankohtaista/2018/maaseutu-live-maaseutu-nakyvaksi-1582018>

Hankkeen loppuraportti ja politiikkasuositukset löytyvät osoitteesta

http://shop.kuntaliitto.fi/product_details.php?p=3569

Kuntaliiton erityisasiantuntija Taina Väre on osallistunut vuoden aikana lukuisiin valtakunnallisiin ohjaus- ja työryhmiin, joissa on käsitelty pieniä kuntia ja maaseutua koskevia asioita. Tärkeimmät työryhmät ovat olleet Maaseutupoliitiikan neuvosto (MANE) ja sihteeristö, Saaristoasiainneuvottelukunta, Manner-Suomen maaseutuohjelman seuranta-komitea, Maaseutupalveluverkoston ohjausryhmä, Mavin YRHA -työryhmä sekä maatalouden tukihallinnon työryhmä/hallinnon toimialaryhmä (MMM). Syksyllä 2018 MMM käynnisti EU-ohjelmakauden 2021-2027 valmistelun nimesi työryhmiä valmisteluun. Maaseudun kehittämisen työryhmään nimettiin Taina Väre ja varajäseneksi Annukka Mäkinen (mm. rahastojen yhteensovittaminen).

Kuntaliiton Maaseutu LIVE -lähetykset käynnistettiin vuonna 2018 pilottihankkeen kautta ja lähetyksiä on tarkoitus jatkaa vuonna 2019. Em. kokousten yhteydessä esiteltujen Webcastien lisäksi toteutettiin 4.12.2018 Mitä arjen turva edellyttää -Webcast. Tallenne katsottavissa osoitteessa <https://www.kunta.tv/suorat-lahetykset/kuntaliitto-live/maaseutu-live>

Helsinki 11.03.2019

Taina Väre

TOIMINTAKERTOMUS 2018

Ruotsinkielisen neuvottelukunnan muodostavat puheenjohtaja ja 15 jäsentä. Kullekin jäsenelle valitaan henkilökohtainen varajäsen. Vähintään yhden jäsenen ja hänen varajäsenensä tulee edustaa Ahvenanmaan kuntia.

Neuvottelukunnan puheenjohtajana toimi kansanedustaja Thomas Blomqvist ja sihteerinä ajanjaksolla 1.1.2018 - 31.7.2018 tiiminvetäjä Sandra Bergqvist ja ajanjaksolla 1.8.2018 - 31.12.2018 tiiminvetäjä Ida Sulin Suomen Kuntaliitosta. Vuoden 2018 aikana pidettiin kolme kokousta.

Ruotsinkielisen neuvottelukunnan tehtävät

Ruotsinkielisen neuvottelukunnan tehtävänä on myötävaikuttaa siihen, että ruotsin- ja kaksikieliset kunnat saavat tarvitsemansa palvelut. Tämä koskee ennen kaikkea sivistys- ja opetusalaan. Neuvottelukunta voi myös pyynnöstä antaa lausuntoja Kuntaliiton päättävälle elimelle ruotsinkielisiä kuntia koskevissa asioissa. Lisäksi neuvottelukunnan tehtävänä on seurata Kuntaliiton ruotsinkielistä toimintaa.

Toiminta 2018

Ruotsinkielinen neuvottelukunta on sekä omien jäsentensä toimesta että Kuntaliiton ja ulkopuolisten asiantuntijoiden avustuksella käsitellyt asioita, jotka koskevat kielikysymyksiä kuntien toiminnassa. Toiminta on keskittynyt lakisääteisiin kielellisiin oikeuksiin ja kuntien mahdollisuuksiin vahvistaa näitä oikeuksia työssään.

Vuoden 2018 alusta asetettu neuvottelukunta kävi ensimmäisessä kokouksessaan läpi Kuntaliiton toimintaa, neuvottelukunnan roolia sekä liiton ruotsinkielisten palveluiden ja edunvalvonnan rakennetta. Toisessa kokouksessaan neuvottelukunta käsitteli erityisesti tulevaan maankäyttö- ja rakennuslainsäädännön uudistukseen liittyviä kysymyksiä maaseutuelinkeinojen näkökulmasta ja kielellisistä lähtökohdista. Lisäksi neuvottelukunta perehtyi oikeusministeriön esitykseen koskien hallituksen kertomusta kielilainsäädännön soveltamisesta 2017 sekä kielikertomuksessa ehdotettuihin kuntasektoria koskeviin toimenpiteisiin.

Vuoden kolmannessa kokouksessa käsiteltiin HUSin kaksikielisyytyötä. Esitys sai aikaan laajaa keskustelua siitä, mihin käytännön toimenpiteisiin voidaan ryhtyä kaksikielisyyden edistämiseksi. Lisäksi käsiteltiin Pietarsaaren kaksikielisyyttä neuvottelukunnan jäsen Sundqvistin esityksen pohjalta.

Neuvottelukunta on myös pohtinut ja arvioinut Kuntaliiton ruotsinkielistä toimintaa erityisesti Kommuntorgetin ja sen koulutustoiminnan kannalta. Ruotsinkielinen neuvottelukunta on tehnyt yhteistyötä niin Kuntaliiton ruotsinkielisen asiantuntijaryhmän kuin ruotsinkielisen tiiminkin kanssa.

SUOMEN KUNTALIITTO RY:N SÄÄNTÖMUUTOS

VOIMASSA OLEVAT SÄÄNNÖT	MUUTOSEHDOTUS
1 § Nimi ja kotipaikka Yhdistyksen nimi on suomeksi Suomen Kuntaliitto ry ja ruotsiksi Finlands Kommunförbund rf. Yhdistyksen englanninkielisenä nimenä voidaan käyttää nimeä The Association of Finnish Local and Regional Authorities, saksankielisenä nimenä Verband der Städte, Gemeinden und Regionen Finnlands ja ranskankielisenä nimenä Association Finlandaise des Pouvoirs Locaux et Régionaux. Yhdistyksen kotipaikka on Helsinki.	1 § Nimi ja kotipaikka Yhdistyksen nimi on suomeksi Suomen Kuntaliitto ry ja ruotsiksi Finlands Kommunförbund rf. Yhdistyksen englanninkielisenä nimenä voidaan käyttää nimeä The Association of Finnish Local and Regional Authorities, saksankielisenä nimenä Verband der Städte, Gemeinden und Regionen Finnlands ja ranskankielisenä nimenä Association Finlandaise des Pouvoirs Locaux et Régionaux. Yhdistyksen kotipaikka on Helsinki.
2 § Yhdistyksen kieli Yhdistys on suomen- ja ruotsinkielinen. Valtuuskunnan esityslistat ja pöytäkirjat laaditaan sekä suomeksi että ruotsiksi. Hallitus päättää muiden toimielinten pöytäkirjakiielestä.	2 § Yhdistyksen kieli Yhdistys on suomen- ja ruotsinkielinen. Valtuuskunnan esityslistat ja pöytäkirjat laaditaan sekä suomeksi että ruotsiksi. Hallitus päättää muiden toimielinten pöytäkirja- ja asiakirjakiielestä.
3 § Jäsenyys Yhdistyksen varsinaisina jäseninä voivat olla Suomen kunnat ja yhteistyöjäseninä kuntayhtymät sekä kuntien ja kuntayhtymien mää-	3 § Jäsenyys Yhdistyksen varsinaisina jäseninä voivat olla Suomen kunnat ja yhteistyöjäseninä kuntayhtymät sekä kuntien ja kuntayhtymien mää-

VOIMASSA OLEVAT SÄÄNNÖT	MUUTOSEHDOTUS
räysvallassa olevat muut oikeuskelpoiset yhteisöt ja säätiöt. Yhteistyöjäsenillä ei ole äänioikeutta eikä oikeutta asettaa ehdokkaita liiton toimielimiin.	räysvallassa olevat muut oikeuskelpoiset yhteisöt ja säätiöt. Yhteistyöjäsenillä ei ole äänioikeutta eikä oikeutta asettaa ehdokkaita liiton toimielimiin.
4 § Tarkoitus Yhdistyksen tarkoituksena on kuntien elinvoimaisuuden ja demokration vahvistaminen sekä kunnan asukkaiden itsehallinnon ja hyvinvoinnin edistäminen. Yhdistys edustaa jäseniään kansallisesti ja kansainvälisesti. Yhdistys ajaa ja valvoo jäsenten etua ja palvelee jäseniä sekä toimii jäsenten kehittäjäkumppanina. Yhdistys tarjoaa itse ja hallinnoimiensa yhteisöjen kautta asiantuntijapalveluja, konsultointia ja koulutusta kuntien erilaistuviin tarpeisiin. Yhdistys voi harjoittaa julkaisutoimintaa. Yhdistyksen osana toimii Kunnallinen työmarkkinalaitos. Kunnallisen työmarkkinalaitoksen tehtävistä säädetään kunnallisesta työmarkkinalaitoksesta annetussa laissa (254/1993). Yhdistyksen tarkoituksena ei ole hankkia voittoa tai muuta taloudellista etua jäsenille tai muille osallisille eikä yhdistyksen tarkoitus tai toiminnan laatu ole muutenkaan pääasiassa taloudellinen.	4 § Tarkoitus Yhdistyksen tarkoituksena on kuntien elinvoimaisuuden ja demokration vahvistaminen sekä kunnan asukkaiden itsehallinnon ja hyvinvoinnin edistäminen. Yhdistys edustaa jäseniään kansallisesti ja kansainvälisesti. Yhdistys ajaa ja valvoo jäsenten etua ja palvelee jäseniä sekä toimii jäsenten kehittäjäkumppanina. Yhdistys tarjoaa itse ja hallinnoimiensa yhteisöjen kautta asiantuntijapalveluja, konsultointia ja koulutusta kuntien erilaistuviin tarpeisiin. Yhdistys voi harjoittaa julkaisutoimintaa. Yhdistyksen osana toimii Kunnallinen työmarkkinalaitos. Kunnallisen työmarkkinalaitoksen tehtävistä säädetään kunnallisesta työmarkkinalaitoksesta annetussa laissa (254/1993). Yhdistyksen tarkoituksena ei ole hankkia voittoa tai muuta taloudellista etua jäsenille tai muille osallisille eikä yhdistyksen tarkoitus tai toiminnan laatu ole muutenkaan pääasiassa taloudellinen.
5 § Taloudellinen toiminta Yhdistys voi omistaa ja hallita kiinteää ja irtainta omaisuutta, osakkeita sekä arvopapereita.	5 § Taloudellinen toiminta Yhdistys voi omistaa ja hallita kiinteää ja irtainta omaisuutta, osakkeita sekä arvopapereita.

VOIMASSA OLEVAT SÄÄNNÖT	MUUTOSEHDOTUS
6 § Yhdistykseen liittyminen Kunnan, yhteisön ja säätiön, joka tahtoo liittyä yhdistyksen varsinaiseksi jäseneksi tai yhteistyöjäseneksi, on ilmoitettava siitä kirjallisesti yhdistyksen hallitukselle, joka päättää varsinaiseksi jäseneksi ja yhteistyöjäseneksi hyväksymisestä. Yhdistyksen varsinaiseksi jäseneksi ja yhteistyöjäseneksi voi liittyä joko kalenterivuoden alusta, jolloin on suoritettava koko jäsenmaksu tai heinäkuun ensimmäisestä päivästä lukien, jolloin on suoritettava puolet vuoden jäsenmaksusta.	6 § Yhdistykseen liittyminen Kunnan, yhteisön ja säätiön, joka tahtoo liittyä yhdistyksen varsinaiseksi jäseneksi tai yhteistyöjäseneksi, on ilmoitettava siitä kirjallisesti yhdistyksen hallitukselle, joka päättää varsinaiseksi jäseneksi ja yhteistyöjäseneksi hyväksymisestä. Yhdistyksen varsinaiseksi jäseneksi ja yhteistyöjäseneksi voi liittyä joko kalenterivuoden alusta, jolloin on suoritettava koko jäsenmaksu tai heinäkuun ensimmäisestä päivästä lukien, jolloin on suoritettava puolet vuoden jäsenmaksusta.
7 § Yhdistyksestä eroaminen Varsinaisella jäsenellä ja yhteistyöjäsenellä on oikeus erota yhdistyksestä tekemällä siitä yhdistyslain mukainen ilmoitus. Eroaminen tulee voimaan vuoden kuluttua eroamisilmoituksen tekemisestä.	7 § Yhdistyksestä eroaminen Varsinaisella jäsenellä ja yhteistyöjäsenellä on oikeus erota yhdistyksestä tekemällä siitä yhdistyslain mukainen ilmoitus. Eroaminen tulee voimaan vuoden kuluttua eroamisilmoituksen tekemisestä. Eroilmoituksen jättäneellä jäsenellä ei ole läsnäolo- eikä äänioikeutta yhdistyksen kokouksessa, vaalipiirikohtaisilla kuntapäivillä eikä yhdistyksen jäsenäänestyksessä eikä oikeutta asettaa ehdokkaita yhdistyksen toimielimiin.
8 § Yhdistyksestä erottaminen Yhdistyksen hallitus voi erottaa varsinaisen jäsenen tai yhteistyöjäsenen yhdistyslaissa mainituilla erottamisperusteilla. Jos varsinainen jäsen tai yhteistyöjäsen ei maksa jäsenmaksua määräaikaan mennessä, tälle on annettava maksukehotus. Jos maksua ei ole	8 § Yhdistyksestä erottaminen Yhdistyksen hallitus voi erottaa varsinaisen jäsenen tai yhteistyöjäsenen yhdistyslaissa mainituilla erottamisperusteilla. Jos varsinainen jäsen tai yhteistyöjäsen ei maksa jäsenmaksua määräaikaan mennessä, tälle on annettava maksukehotus. Jos maksua ei ole

VOIMASSA OLEVAT SÄÄNNÖT	MUUTOSEHDOTUS
suoritettu kahden kuukauden kuluessa siitä, kun maksukehotus on annettu tiedoksi, yhdistyksen hallitus voi erottaa varsinaisen jäsenen tai yhteistyöjäsenen yhdistyksestä.	suoritettu kahden kuukauden kuluessa siitä, kun maksukehotus on annettu tiedoksi, yhdistyksen hallitus voi erottaa varsinaisen jäsenen tai yhteistyöjäsenen yhdistyksestä.
9 § Jäsenmaksu Varsinainen jäsen ja yhteistyöjäsen on velvollinen suorittamaan yhdistykselle vuosittaisen jäsenmaksun. Yhdistyksen valtuuskunta vahvistaa ensimmäisessä varsinaisessa kokouksessaan jäsenmaksun seuraaviksi neljäksi vuodeksi. Vuosittaista jäsenmaksua muutetaan samassa suhteessa kuin kuntien maksuun pantavaa kunnallisveroa vastaavat verotettavat tulot ovat keskimäärin muuttuneet neljän edellisen vuoden aikana. Varsinaisen jäsenen jäsenmaksu määräytyy siten, että siitä kolme neljäsosa kerätään asukasluvun perusteella ja yksi neljäsosa maksuun pantavaa kunnallisveroa vastaavien verotettavien tulojen perusteella, kuitenkin niin, että yli 20 000 asukkaan menevältä osalta on kunnan asukasperusteinen jäsenmaksu 15 prosentilla alennettu ja, jos jäsenkunnan maksuun pantavaa kunnallisveroa vastaavien verotettavien tulojen määrä asukasta kohti ylittää kaikkien jäsenkuntien keskimääräisen maksuun pantavaa kunnallisveroa vastaavien verotettavien tulojen määrän asukasta kohti, alennetaan maksuun pantavaa kunnallisveroa vastaaviin verotettaviin tuloihin perustuvaa kunnan jäsenmaksuosuutta keskiarvon ylittävältä osalta 25 prosentilla. Ahvenanmaan kuntien jäsenmaksu on lisäksi alennettu 25 prosentilla edellä mainitulla tavalla määräytyvästä jäsenmaksusta. Yhteistyöjäsenen jäsenmaksut porrastetaan valtuuskunnan määrittelemillä periaatteilla. Jäsenmaksu muodostuu perusmaksusta ja lisäosasta. Lisäosan suuruus määräytyy jäsenen organisaation luonteen	9 § Jäsenmaksu Varsinainen jäsen ja yhteistyöjäsen on velvollinen suorittamaan yhdistykselle vuosittaisen jäsenmaksun. Yhdistyksen valtuuskunta vahvistaa ensimmäisessä varsinaisessa kokouksessaan jäsenmaksun seuraaviksi neljäksi vuodeksi. Vuosittaista jäsenmaksua muutetaan samassa suhteessa kuin kuntien maksuun pantavaa kunnallisveroa vastaavat verotettavat tulot ovat keskimäärin muuttuneet neljän edellisen vuoden aikana. Varsinaisen jäsenen jäsenmaksu määräytyy siten, että siitä kolme neljäsosa kerätään asukasluvun perusteella ja yksi neljäsosa maksuun pantavaa kunnallisveroa vastaavien verotettavien tulojen perusteella, kuitenkin niin, että yli 20 000 asukkaan menevältä osalta on kunnan asukasperusteinen jäsenmaksu 15 prosentilla alennettu ja, jos jäsenkunnan maksuun pantavaa kunnallisveroa vastaavien verotettavien tulojen määrä asukasta kohti ylittää kaikkien jäsenkuntien keskimääräisen maksuun pantavaa kunnallisveroa vastaavien verotettavien tulojen määrän asukasta kohti, alennetaan maksuun pantavaa kunnallisveroa vastaaviin verotettaviin tuloihin perustuvaa kunnan jäsenmaksuosuutta keskiarvon ylittävältä osalta 25 prosentilla. Ahvenanmaan kuntien jäsenmaksu on lisäksi alennettu 25 prosentilla edellä mainitulla tavalla määräytyvästä jäsenmaksusta. Yhteistyöjäsenen jäsenmaksut porrastetaan valtuuskunnan määrittelemillä periaatteilla. Jäsenmaksu muodostuu perusmaksusta ja lisäosasta. Lisäosan suuruus määräytyy jäsenen organisaation luonteen

VOIMASSA OLEVAT SÄÄNNÖT	MUUTOSEHDOTUS
mukaan asukasluvusta, oppilasmäärästä, liikevaihdosta tai muusta toiminnan laajuutta kuvaavasta perusteesta. Lisäosaa tasataan erikseen määrittelevällä kertoimella. Yhteistyöjäsenen jäsenmaksu noudattaa 2 momentissa määrättyä muutosperustetta. Yhteistyöjäsenien porrastetut maksut voivat olla erisuuruiset. Hallitus voi myöntää määrääjäksi alennuksia varsinaisen jäsenen tai yhteistyöjäsenen maksuvelvollisuudesta, milloin varsinaisen jäsenen tai yhteistyöjäsenen maksukyky on olennaisesti alentunut tai muu painava syy antaa siihen aiheen. Valtuuskunta voi määrätä varsinaisen jäsenen ja yhteistyöjäsenen suorittamaan tiettyä tarkoitusta varten ylimääräistä jäsenmaksua. Ylimääräinen jäsenmaksu suoritetaan 3 tai 4 momentissa määrättyjen perusteiden mukaan ja hallituksen määräämänä aikana. Jäsenmaksu on suoritettava vuosittain maaliskuun ensimmäiseen päivään mennessä, jollei valtuuskunta toisin määrää.	mukaan asukasluvusta, oppilasmäärästä, liikevaihdosta tai muusta toiminnan laajuutta kuvaavasta perusteesta. Lisäosaa tasataan erikseen määrittelevällä kertoimella. Yhteistyöjäsenen jäsenmaksu noudattaa 2 momentissa määrättyä muutosperustetta. Yhteistyöjäsenien porrastetut maksut voivat olla erisuuruiset. Hallitus voi myöntää määrääjäksi alennuksia varsinaisen jäsenen tai yhteistyöjäsenen maksuvelvollisuudesta, milloin varsinaisen jäsenen tai yhteistyöjäsenen maksukyky on olennaisesti alentunut tai muu painava syy antaa siihen aiheen. Valtuuskunta voi määrätä varsinaisen jäsenen ja yhteistyöjäsenen suorittamaan tiettyä tarkoitusta varten ylimääräistä jäsenmaksua. Ylimääräinen jäsenmaksu suoritetaan 3 tai 4 momentissa määrättyjen perusteiden mukaan ja hallituksen määräämänä aikana. Jäsenmaksu on suoritettava vuosittain maaliskuun ensimmäiseen päivään mennessä, jollei valtuuskunta toisin määrää.
10 § Kuntien maksuosuus Kunnalliselle työmarkkinalaitokselle Kuntien maksuosuudesta Kunnalliselle työmarkkinalaitokselle säädetään kunnallisesta työmarkkinalaitoksesta annetussa laissa (254/1993).	10 § Kuntien maksuosuus Kunnalliselle työmarkkinalaitokselle Kuntien maksuosuudesta Kunnalliselle työmarkkinalaitokselle säädetään kunnallisesta työmarkkinalaitoksesta annetussa laissa (254/1993).
11 § Kuntien muodostamien yhteisöjen palvelu	11 § Kuntien muodostamien yhteisöjen palvelu

VOIMASSA OLEVAT SÄÄNNÖT	MUUTOSEHDOTUS
Yhdistys voi palvella varsinaisten ja yhteistyöjäsenien lisäksi muita kuntien muodostamia, omistamia ja hallinnoimia yhteisöjä hallituksen päättämien perusteiden mukaisesti.	Yhdistys voi palvella varsinaisten ja yhteistyöjäsenien lisäksi muita kuntien muodostamia, omistamia ja hallinnoimia yhteisöjä hallituksen päättämien perusteiden mukaisesti.
12 § Toimielimet Yhdistyksen toimielimet ovat: 1) valtuuskunta 2) hallitus 3) vaalilautakunta 4) vaalipiirikohtaiset kuntapäivät 5) Kunnallisen työmarkkinalaitoksen valtuuskunta, josta säädetään kunnallisesta työmarkkinalaitoksesta annetussa laissa (254/1993) ja 6) ruotsinkielinen neuvottelukunta 7) pienten kuntien neuvottelukunta. Edellä 1 momentin 2-3 ja 5-7 kohdassa mainittujen toimielinten jäseniä valittaessa noudatetaan tasa-arvolain vaatimuksia. Yhdistyksen hallitus voi asettaa myös muita toimielimiä ja neuvottelukuntia. Hallituksen puheenjohtajalla ja toimitusjohtajalla on oikeus olla läsnä ja ottaa osaa keskusteluun yhdistyksen toimielinten kokouksissa.	12 § Toimielimet Yhdistyksen toimielimet ovat: 1) valtuuskunta 2) hallitus 3) vaalilautakunta 4) vaalipiirikohtaiset kuntapäivät 5) Kunnallisen työmarkkinalaitoksen valtuuskunta, josta säädetään kunnallisesta työmarkkinalaitoksesta annetussa laissa (254/1993) ja 6) ruotsinkielinen neuvottelukunta 7) pienten kuntien neuvottelukunta. Edellä 1 momentin 2-3 ja 5-7 kohdassa mainittujen toimielinten jäseniä valittaessa noudatetaan tasa-arvolain vaatimuksia. Yhdistyksen hallitus voi asettaa myös muita toimielimiä ja neuvottelukuntia. Hallituksen puheenjohtajalla ja toimitusjohtajalla on oikeus olla läsnä ja ottaa osaa keskusteluun yhdistyksen toimielinten kokouksissa.
13 § Vaalilautakunta	13 § Vaalilautakunta

VOIMASSA OLEVAT SÄÄNNÖT	MUUTOSEHDOTUS
Valtuuskunta asettaa vaalilautakunnan, jonka tehtävänä on vahvistaa vaalipiirikohtaiset ehdokaslistat valtuuskunnan vaalia varten ja ohjeistaa vaali, päättää valtuuskunnan tasauspaikoista sekä vahvistaa valtuuskunnan vaalien tulos. Vaalilautakuntaan voi jokainen valtuuskunnan ryhmä ehdottaa yhtä jäsentä.	Valtuuskunta asettaa vaalilautakunnan, jonka tehtävänä on muun muassa ohjeistaa valtuuskunnan vaali, vahvistaa vaalipiirikohtaiset ehdokaslistat valtuuskunnan vaalia varten, päättää valtuuskunnan tasauspaikoista sekä vahvistaa valtuuskunnan vaalin tulos. Vaalilautakunnan tehtävistä määrätään tarkemmin valtuuskunnan äänestys- ja vaalijärjestyksessä, jota kutsutaan yhdistyksessä vaalijärjestykseksi. Vaalilautakuntaan voi jokainen valtuuskunnan ryhmä ehdottaa yhtä jäsentä ja henkilökohtaista varajäsentä.
14 § Valtuuskunnan kokoonpano ja toimikausi Valtuuskuntaan kuuluu 76 jäsentä, joiden tulee olla kuntalaissa tarkoitettuja valtuutettuja. Jäsenistä 66 valitaan kuntavaalien jälkeen samana vuonna järjestettävissä vaaleissa. Lisäksi valtuuskuntaan valitaan yhdeksän jäsentä tasauspaikoilta. Ahvenanmaan maakunnasta valitaan lisäksi yksi jäsen. Valtuuskunnan jäsenten toimikausi jatkuu siihen asti kunnes uusi valtuuskunta on järjestäytynyt. Valtuuskunnan jäsenille valitaan varajäseniä jokaisen valtuuskunnan vaalipiirikohtaisessa vaalissa esiintyneen ehdokaslistan ensimmäisistä valitsematta jääneistä ehdokkaista sama määrä kuin ehdokaslistalta on valittuja jäseniä. Jos jäsenen todetaan menettäneen vaalikelpoisuutensa, hänet on vapautettu toimestaan tai hän on kuollut, val-	14 § Valtuuskunnan kokoonpano ja toimikausi Valtuuskuntaan kuuluu 76 jäsentä, joiden tulee olla kuntalaissa tarkoitettuja valtuutettuja. Jäsenistä 66 valitaan kuntavaalien jälkeen samana vuonna järjestettävissä vaaleissa (vaalipiiripaikat). Lisäksi valtuuskuntaan valitaan yhdeksän jäsentä tasauspaikoilta (tasauspaikat). Ahvenanmaan maakunnasta valitaan lisäksi yksi jäsen. Valtuuskunnan jäsenten toimikausi jatkuu siihen asti, kunnes uusi valtuuskunta on järjestäytynyt. Valtuuskunnan jäsenille valitaan varajäseniä valtuuskunnan vaalissa mukana olleen ehdokaslistan ensimmäisistä valitsematta jääneistä ehdokkaista sama määrä kuin ehdokaslistalta on valittuja jäseniä. Jos jäsenen todetaan menettäneen vaalikelpoisuutensa, hänet on vapautettu toimestaan tai hän on kuollut, valtuuskunnan puheenjohtaja

VOIMASSA OLEVAT SÄÄNNÖT	MUUTOSEHDOTUS
tuuskunnan puheenjohtaja kutsuu hänen sijaansa jäljellä olevaksi toimikaudeksi asianomaisen ehdokaslistan järjestyksessä ensimmäisen varajäsenen. Varajäsenistä on soveltuvin osin voimassa, mitä jäsenistä määrätään.	kutsuu hänen sijaansa jäljellä olevaksi toimikaudeksi vaalipiirin asianomaisen ehdokaslistan järjestyksessä ensimmäisen varajäsenen. Edellä mainitussa tilanteessa vaalilautakunnan on valtuuskunnan puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä jäljellä olevaksi toimikaudeksi uudeksi varajäseneksi asianomaisen ehdokaslistan järjestyksessä ensimmäinen valitsematta jäänyt ehdokas. Jollei kaikkia varajäsenen toimia saada täytetyksi, varajäsenten määrä jää vajaaksi. Varajäsenistä on soveltuvin osin voimassa, mitä jäsenistä määrätään.
15 § Valtuuskunnan jäsenten ja varajäsenten vaali sekä tasauspaikkojen täyttäminen. Valtuuskunnan jäsenet valitaan vaalipiireittäin, jotka määräytyvät siten kuin vaalilaissa (714/1998) säädetään maan jakamisesta vaalipiireihin eduskuntavaalia varten. Kustakin vaalipiiristä valitaan jäseniä vaalipiirin asukasluvun suhteessa. Asukasluku määräytyy kuntavaalivuotta edeltävän vuoden marraskuun 30. päivän päättyessä väestötietojärjestelmässä olevien tietojen mukaan. Valtuuskunnan vaali suoritetaan yhdistyksen jäsenäänestyksenä postitse, tietoliikenneyhteyden tai muun vaalilautakunnan määräämän teknisen apuvälineen avulla. Yhdistyksen varsinaiset jäsenet äänestävät vaalilautakunnan vahvistamien ehdokaslistojen välillä vaalipiirikohtaisesti. Suhteellinen vaali suoritetaan ehdokaslistoja käyttäen siten, että varsinainen jäsen voi jakaa äänensä yhdelle tai useammalle ehdokaslistalle. Varsinaisella	15 § Valtuuskunnan jäsenten ja varajäsenten vaali sekä tasauspaikkojen täyttäminen Valtuuskunnan jäsenet valitaan vaalipiireittäin, jotka määräytyvät siten kuin vaalilaissa (714/1998) säädetään maan jakamisesta vaalipiireihin eduskuntavaaleja varten. Valtuuskunnan 66 vaalipiiripaikkaa jaetaan vaalipiirien kesken niiden asukasluvun suhteessa. Asukasluku määräytyy kuntavaalivuotta edeltävän vuoden marraskuun 30. päivän päättyessä väestötietojärjestelmässä olevien tietojen mukaan. Valtuuskunnan vaali suoritetaan yhdistyksen jäsenäänestyksenä postitse, tietoliikenneyhteyden tai muun vaalilautakunnan määräämän teknisen apuvälineen avulla. Suhteellinen vaali suoritetaan vaalilautakunnan vahvistamia ehdokaslistoja käyttäen siten, että varsinainen jäsen voi jakaa äänensä yhdelle tai useammalle oman vaalipiirin ehdokaslistalle. Varsinaisella

VOIMASSA OLEVAT SÄÄNNÖT	MUUTOSEHDOTUS
jäsenellä on vaalissa asukaslukuaan vastaava äänimäärä, joka määräytyy kuntavaalivuotta edeltävän vuoden marraskuun 30. päivän päättyessä väestötietojärjestelmässä olevien tietojen mukaan. Valtuuskuntaan tasauspaikat määräytyvät ehdokaslistojen saamien äänimäärien perusteella siten, että valtuuskunnan vaalin vaalitulokset saatetaan vastaamaan listojen vaalipiireissä saamia yhteenlaskettuja äänimääriä. Äänestys- ja vaalijärjestyksessä on valtuuskunnan vaalia ja tasauspaikkojen täyttämistä koskevat täydentävät määräykset. Valtuuskunnan asettama vaalilautakunta vahvistaa vaalin tulokset.	jäsenellä on vaalissa asukaslukuaan vastaava äänimäärä, joka määräytyy kuntavaalivuotta edeltävän vuoden marraskuun 30. päivän päättyessä väestötietojärjestelmässä olevien tietojen mukaan. Valtuuskunnan yhdeksän tasauspaikkaa määräytyvät ehdokaslistojen saamien äänimäärien perusteella siten, että valtuuskunnan vaalin jäsenäänestyksessä määräytynyt vaalitulokset saatetaan vastaamaan ehdokaslistojen vaalipiireissä saamia yhteenlaskettuja äänimääriä vaalijärjestyksessä tarkemmin määrättävällä tavalla. Vaalijärjestyksessä on valtuuskunnan vaalia koskevat täydentävät määräykset. Valtuuskunnan asettama vaalilautakunta vahvistaa vaalin tulokset.
16 § Vaalipiirikohtaiset kuntapäivät Varsinaiset jäsenet valitsevat edustajat vaalipiirikohtaisille kuntapäiville. Edustajien määrä määräytyy kunnan asukasluvun mukaan seuraavasti: • Kunnasta, jonka asukasluku on 10 000 tai vähemmän, valitaan yksi edustaja. • Kunnasta, jonka asukasluku on 10 001–50 000, valitaan kaksi edustajaa. • Kunnasta, jonka asukasluku on 50 001–100 000, valitaan kolme edustajaa.	16 § Vaalipiirikohtaiset kuntapäivät Vaalipiirikohtaisille kuntapäiville voidaan osallistua, jos vaalilautakunta niin päättää, tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla kokouksen aikana tai ennen kokousta. Varsinaiset jäsenet valitsevat edustajat vaalipiirikohtaisille kuntapäiville. Edustajien määrä määräytyy kunnan asukasluvun mukaan seuraavasti: • Kunnasta, jonka asukasluku on 10 000 tai vähemmän, valitaan yksi edustaja. • Kunnasta, jonka asukasluku on 10 001–50 000, valitaan kaksi edustajaa. • Kunnasta, jonka asukasluku on 50 001–100 000, valitaan kolme edustajaa.

VOIMASSA OLEVAT SÄÄNNÖT	MUUTOSEHDOTUS
Kunnasta, jonka asukasluku on yli 100 000, valitaan neljä edustajaa. Asukasluku määräytyy kuntavaalivuotta edeltävän vuoden marraskuun 30. päivän päättyessä väestötietojärjestelmässä olevien tietojen mukaan. Yhdistyksen varsinaisella jäsenellä on kokouksessa kunnan asukaslukua vastaava äänimäärä. Äänimäärä jakautuu tasan paikalla olevien varsinaisen jäsenen edustajien kesken. Vaalipiirikohtaiset kuntapäivät nimeävät vaalipiirikohtaiset ehdokaslistat valtuuskunnan vaalia varten.	Kunnasta, jonka asukasluku on yli 100 000, valitaan neljä edustajaa. Asukasluku määräytyy kuntavaalivuotta edeltävän vuoden marraskuun 30. päivän päättyessä väestötietojärjestelmässä olevien tietojen mukaan. Yhdistyksen varsinaisella jäsenellä on kokouksessa kunnan asukaslukua vastaava äänimäärä. Äänimäärä jakautuu tasan paikalla olevien varsinaisen jäsenen edustajien kesken. Vaalipiirikohtaiset kuntapäivät hyväksyvät vaalipiirien ehdokaslistat valtuuskunnan vaalia varten.
17 § Valtuuskunnan tehtävät Valtuuskunnan tehtävänä on sen lisäksi, mitä näissä säännöissä muualla määrätään: 1) valita valtuuskunnan jäsenistä puheenjohtaja ja kaksi varapuheenjohtajaa; 2) valita hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä nimetä jäsenistä puheenjohtaja ja kaksi varapuheenjohtajaa; 3) asettaa ruotsinkielinen neuvottelukunta ja pienten kuntien neuvottelukunta; 4) valita neljän vuoden toimikaudeksi yhdistyksen tilintarkastajaksi ja varatilintarkastajaksi keskuskauppakamarin hyväksymä KHT-yhteisö, jonka piiristä nimetään vastuuhenkilöt; 5) todeta valtuuskunnan vaalipiirikohtaiset jäsenmäärät;	17 § Valtuuskunnan tehtävät Päätösvaltaa yhdistyksessä käyttää valtuuskunta, jollei näissä säännöissä ole määrätty erikseen muuta. Valtuuskunnan tehtävänä on sen lisäksi, mitä näissä säännöissä muualla määrätään: 1) valita valtuuskunnan jäsenistä puheenjohtaja ja kaksi varapuheenjohtajaa; 2) valita hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä nimetä jäsenistä puheenjohtaja ja kaksi varapuheenjohtajaa; 3) asettaa ruotsinkielinen neuvottelukunta ja pienten kuntien neuvottelukunta; 4) valita neljän vuoden toimikaudeksi yhdistyksen tilintarkastajaksi ja varatilintarkastajaksi keskuskauppakamarin hyväksymä KHT-yhteisö, jonka piiristä nimetään vastuuhenkilöt; 5) todeta valtuuskunnan vaalipiirikohtaiset jäsenmäärät;

VOIMASSA OLEVAT SÄÄNNÖT	MUUTOSEHDOTUS
6) asettaa valtuuskunnan vaalia varten vaalilautakunta; 7) hyväksyä yhdistyksen toimintasuunnitelma ja talousarvio sekä vahvistaa jäsenmaksun suuruus; 8) hyväksyä yhdistyksen toimintakertomus ja tilinpäätös, ja päättää vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja muille tilivelvollisille; 9) päättää hallituksen ja muiden toimielinten jäsenten palkkioista ja muista korvauksista; 10) päättää Kunnallisesta työmarkkinalaitoksesta annetun lain tarkoittamista työmarkkinalaitoksen taloudenhoitoa koskevista asioista; 11) tehdä valtiovarainministeriölle ehdotus Kunnallisen työmarkkinalaitoksen valtuuskuntaan valittavista jäsenistä ja varajäsenistä; 12) päättää yhdistyksen toiminnan kannalta huomattavan omaisuuden myymisestä, vaihtamisesta ja muusta luovuttamisesta; 13) hyväksyä äänestys- ja vaalijärjestys; 14) hyväksyä yhdistyksen sääntöjen muutokset kolmen neljäsosan enemmistöllä annetuista äänistä; sekä 15) päättää yhdistyksen purkamisesta.	6) asettaa valtuuskunnan vaalia varten vaalilautakunta; 7) vahvistaa yhdistyksen toimintasuunnitelma ja talousarvio sekä vahvistaa jäsenmaksun suuruus; 8) vahvistaa yhdistyksen toimintakertomus ja tilinpäätös, ja päättää vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja muille tilivelvollisille; 9) päättää hallituksen ja muiden toimielinten jäsenten palkkioista ja muista korvauksista; 10) päättää Kunnallisesta työmarkkinalaitoksesta annetun lain tarkoittamista työmarkkinalaitoksen taloudenhoitoa koskevista asioista; 11) tehdä valtiovarainministeriölle ehdotus Kunnallisen työmarkkinalaitoksen valtuuskuntaan valittavista jäsenistä ja varajäsenistä; 12) päättää yhdistyksen toiminnan kannalta huomattavan omaisuuden myymisestä, vaihtamisesta ja muusta luovuttamisesta; 13) hyväksyä vaalijärjestys ja valtuuskunnan työjärjestys; 14) hyväksyä yhdistyksen sääntöjen muutokset kolmen neljäsosan enemmistöllä annetuista äänistä; sekä 15) päättää yhdistyksen purkamisesta.
18 § Valtuuskunnan kokoukset Valtuuskunta kokoontuu viimeistään kolmen kuukauden kuluessa valtuuskunnan vaaleista hallituksen puheenjohtajan kutsusta järjestäytymiskokoukseen valtuuskunnan puheenjohtajan ja kahden varapuheenjohtajan sekä hallituksen vaalin toimittamista varten.	18 § Valtuuskunnan kokoukset Valtuuskunta kokoontuu viimeistään kolmen kuukauden kuluessa valtuuskunnan vaaleista hallituksen puheenjohtajan kutsusta järjestäytymiskokoukseen valtuuskunnan puheenjohtajan ja kahden varapuheenjohtajan sekä hallituksen vaalin toimittamiseksi ja vaalilautakunnan asettamiseksi.

VOIMASSA OLEVAT SÄÄNNÖT	MUUTOSEHDOTUS
Valtuuskunta kokoontuu varsinaiseen kokoukseen kahdesti vuodessa, kevätkokoukseen maalis–heinäkuussa ja syyskokoukseen syys–joulukuussa hallituksen määräämänä aikana ja paikassa. Ylimääräinen valtuuskunnan kokous pidetään, kun valtuuskunta niin päättää tai hallitus pitää sitä tarpeellisenä taikka kun vähintään kymmenesosa valtuuskunnan jäsenistä on ilmoittamansa asian käsittelemistä varten kirjallisesti sitä hallitukselta pyytänyt. Valtuuskunta on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet sen jäsenistä on läsnä. Kutsu valtuuskunnan kokoukseen on toimitettava kullekin jäsenelle tämän ilmoittamaan osoitteeseen lähetetyllä kirjeellä tai sähköisesti vähintään kymmenen päivää ennen kokousta. Kutsuun on mahdollisuuksien mukaan liitettävä esityslista. Hallituksen jäsenellä, toimitusjohtajalla, varatoimitusjohtajalla ja ruotsinkielisen toiminnan johtajalla sekä muilla valtuuskunnan määräämillä henkilöillä on oikeus olla läsnä valtuuskunnan kokouksissa ja ottaa osaa keskusteluun. Valtuuskunnan hyväksymässä työjärjestyksessä voidaan antaa tarkempia määräyksiä valtuuskunnan toiminnasta ja kokousmenettelystä.	Valtuuskunta kokoontuu varsinaiseen kokoukseen kahdesti vuodessa, kevätkokoukseen maalis–heinäkuussa ja syyskokoukseen syys–joulukuussa hallituksen määräämänä aikana ja paikassa. Ylimääräinen valtuuskunnan kokous pidetään, kun valtuuskunta niin päättää tai hallitus pitää sitä tarpeellisenä taikka kun vähintään kymmenesosa valtuuskunnan jäsenistä on ilmoittamansa asian käsittelemistä varten kirjallisesti sitä hallitukselta pyytänyt. Valtuuskunta on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet sen jäsenistä on läsnä. Kutsu valtuuskunnan kokoukseen on lähetettävä kullekin jäsenelle tämän ilmoittamaan osoitteeseen kirjeellä tai sähköisesti vähintään kymmenen päivää ennen kokousta. Kutsuun on mahdollisuuksien mukaan liitettävä esityslista. Hallituksen jäsenellä, toimitusjohtajalla, varatoimitusjohtajalla ja ruotsinkielisen toiminnan johtajalla sekä muilla valtuuskunnan määräämillä henkilöillä on oikeus olla läsnä valtuuskunnan kokouksissa ja ottaa osaa keskusteluun. Valtuuskunnan hyväksymässä työjärjestyksessä voidaan antaa tarkempia määräyksiä valtuuskunnan toiminnasta ja kokousmenettelystä.
19 § Hallituksen kokoonpano Hallitukseen kuuluu 15 jäsentä ja 15 varajäsentä. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy, kun valtuuskunta on valinnut seuraavan hallituksen. Hallitukseen kuuluvista vähintään yhden jäsenen ja yhden varajäsenen on edustettava ruotsinkielistä väestöryhmää.	19 § Hallituksen kokoonpano Hallitukseen kuuluu 15 jäsentä ja 15 varajäsentä. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy, kun valtuuskunta on valinnut seuraavan hallituksen. Hallitukseen kuuluvista vähintään yhden jäsenen ja yhden varajäsenen on edustettava ruotsinkielistä väestöryhmää.

VOIMASSA OLEVAT SÄÄNNÖT	MUUTOSEHDOTUS
Hallitus valitaan noudattaen periaatetta, jonka mukaan eri poliittisten puolueiden tai muiden ryhmien edustus vastaa kuntavaalien suhteellisuusperiaatteen mukaisesti puolueiden tai muiden ryhmien edellisissä kuntavaaleissa yhdistyksen jäsenkunnissa saamia äänimääriä. Jäseniä valittaessa on lisäksi otettava huomioon alueelliset näkökohdat ja erikokoisten kuntien edustavuus. Hallituksen puheenjohtaja on yhdistyksen puheenjohtaja.	Hallitus valitaan noudattaen periaatetta, jonka mukaan eri poliittisten puolueiden tai muiden ryhmien edustus vastaa kuntavaalien suhteellisuusperiaatteen mukaisesti puolueiden tai muiden ryhmien edellisissä kuntavaaleissa yhdistyksen jäsenkunnissa saamia äänimääriä. Jäseniä valittaessa on lisäksi otettava huomioon alueelliset näkökohdat ja erikokoisten kuntien edustavuus. Hallituksen puheenjohtaja on yhdistyksen puheenjohtaja.
20 § Hallituksen tehtävät Hallitus edustaa yhdistystä ja huolehtii yhdistyksen hallinnosta ja taloudesta, jollei se ole valtuuskunnan päätösvaltaan kuuluva asia. Hallituksen tulee: 1) valmistella valtuuskunnan käsiteltäväksi tulevat asiat sekä huolehtia sen päätösten täytäntöönpanosta; 2) vahvistaa yhdistyksen palvelujen käyttöä koskevien maksujen perusteet siltä osin kuin tehtävä ei kuulu valtuuskunnalle tai maksun määrittäminen ole annettu muulle toimielimelle; 3) päättää toimisäännöistä ja toimiston organisaatorakenteen perusteista; 4) päättää toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan ja ruotsinkielisen toiminnan johtajan ottamisesta ja erottamisesta sekä heidän keskinäisestä vastuualuejaostaan; 5) päättää Kunnallisen työmarkkinalaitoksen johtajan ottamisesta ja erottamisesta;	20 § Hallituksen tehtävät Hallitus edustaa yhdistystä ja huolehtii yhdistyksen hallinnosta ja taloudesta, jollei se ole valtuuskunnan päätösvaltaan kuuluva asia. Hallituksen tulee: 1) valmistella valtuuskunnan käsiteltäväksi tulevat asiat sekä huolehtia sen päätösten täytäntöönpanosta; 2) vahvistaa yhdistyksen palvelujen käyttöä koskevien maksujen perusteet siltä osin kuin tehtävä ei kuulu valtuuskunnalle tai maksun määrittäminen ole annettu muulle toimielimelle; 3) päättää hallituksen ja työvaliokunnan työjärjestyksestä, toimisäännöistä ja toimiston organisaatorakenteen perusteista; 4) päättää toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan ja ruotsinkielisen toiminnan johtajan ottamisesta ja erottamisesta sekä heidän keskinäisestä vastuualuejaostaan; 5) päättää Kunnallisen työmarkkinalaitoksen johtajan ottamisesta ja erottamisesta;

VOIMASSA OLEVAT SÄÄNNÖT	MUUTOSEHDOTUS
6) päättää henkilöstön palkkauksen, eläkkeiden ja luontaisetujen yleisistä perusteista; 7) päättää kiinteän omaisuuden, kiinteistöjen tai huoneistojen hallintaan oikeuttavien osakkeiden sekä muiden pitkäaikaiseen omistukseen tarkoitettujen osakkeiden tai muiden arvopapereiden sekä muun kuin yhdistyksen toiminnan kannalta huomattavan omaisuuden myymisestä, vaihtamisesta, muusta luovutuksesta, ostamisesta ja kiinnittämisestä sekä panttaamisesta; sekä 8) päättää velan ottamisesta ja antamisesta; 9) päättää takaussitoumuksen antamisesta yhdistyksen tytäryhtiöiden ja -yhteisöjen sitoumuksien suorittamisen vakuudeksi; 10) päättää yhdistyksen sijoitustoiminnan perusteista.	6) päättää henkilöstön palkkauksen, eläkkeiden ja luontaisetujen yleisistä perusteista; 7) päättää kiinteän omaisuuden, kiinteistöjen tai huoneistojen hallintaan oikeuttavien osakkeiden sekä muiden pitkäaikaiseen omistukseen tarkoitettujen osakkeiden tai muiden arvopapereiden sekä muun kuin yhdistyksen toiminnan kannalta huomattavan omaisuuden myymisestä, vaihtamisesta, muusta luovutuksesta, ostamisesta ja kiinnittämisestä sekä panttaamisesta; sekä 8) päättää velan ottamisesta ja antamisesta; 9) päättää takaussitoumuksen antamisesta yhdistyksen tytäryhtiöiden ja -yhteisöjen sitoumuksien suorittamisen vakuudeksi; 10) päättää yhdistyksen sijoitustoiminnan perusteista.
21 § Hallituksen työskentely Hallitus on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet sen jäsenistä on läsnä. Hallitus kokoontuu puheenjohtajan kutsusta. Puheenjohtajan on kutsuttava hallitus koolle, kun vähintään neljä hallituksen jäsentä on ilmoittamansa asian käsittelemistä varten kirjallisesti sitä puheenjohtajalta pyytänyt. Valtuuskunnan puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla, toimitusjohtajalla, varatoimitusjohtajalla ja ruotsinkielisen toiminnan johtajalla sekä yhdistyksen hallituksen määräämillä henkilöillä on oikeus olla läsnä hallituksen kokouksessa ja ottaa osaa keskusteluun.	21 § Hallituksen työskentely Hallitus on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet sen jäsenistä on läsnä. Hallitus kokoontuu puheenjohtajan kutsusta. Puheenjohtajan on kutsuttava hallitus koolle, kun vähintään neljä hallituksen jäsentä on ilmoittamansa asian käsittelemistä varten kirjallisesti sitä puheenjohtajalta pyytänyt. Valtuuskunnan puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla, toimitusjohtajalla, varatoimitusjohtajalla ja ruotsinkielisen toiminnan johtajalla sekä yhdistyksen hallituksen määräämillä henkilöillä on oikeus olla läsnä hallituksen kokouksessa ja ottaa osaa keskusteluun.

VOIMASSA OLEVAT SÄÄNNÖT	MUUTOSEHDOTUS
	Päätökseksi tulee ehdotus, jota on kannattanut yli puolet läsnä olevista jäsenistä. Esteellistä hallituksen jäsentä ei pidetä läsnä olevana. Jos äänet menevät tasan, ratkaisee puheenjohtajan ääni. Vaalissa tulevat valituiksi eniten ääniä saaneet. Kuitenkin jos valittavana on yksi henkilö, vaalissa tulee valituksi enemmän kuin puolet ääniä saanut. Jos ensimmäisellä kerralla kukaan ehdokkaista ei saa yli puolta äänistä, vaali suoritetaan tällöin kahden eniten ääniä saaneen välillä. Jos äänet menevät vaalissa tasan, ratkaistaan vaali arvalla.
22 § Asioiden esittely hallituksen kokouksessa Asiat päätetään hallituksen kokouksessa toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan esittelystä hallituksen hyväksymän vastuualuejaon pohjalta. Toimitusjohtajalla on oikeus ottaa esiteltäväkseen varatoimitusjohtajan vastuualueeseen kuuluva asia, jos hän katsoo asian laadun sitä vaativan sekä siirtää hänelle kuuluvan asian esittely varatoimitusjohtajalle.	22 § Asioiden esittely hallituksen kokouksessa Asiat päätetään hallituksen kokouksessa toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan esittelystä hallituksen hyväksymän vastuualuejaon pohjalta, jollei hallitus päättä yksittäisessä asiassa muuta. Toimitusjohtajalla on oikeus ottaa esiteltäväkseen varatoimitusjohtajan vastuualueeseen kuuluva asia, jos hän katsoo asian laadun sitä vaativan sekä siirtää hänelle kuuluvan asian esittely varatoimitusjohtajalle.
23 § Työvaliokunta Hallitus voi asettaa keskuudestaan työvaliokunnan, jonka tehtävänä on valmistella hallituksen käsiteltäviä asioita sekä huolehtia muista hallituksen sille antamista tehtävistä.	23 § Työvaliokunta Hallitus voi asettaa keskuudestaan työvaliokunnan, jonka tehtävänä on valmistella hallituksen käsiteltäviä asioita sekä huolehtia muista hallituksen sille antamista tehtävistä.
24 § Neuvottelukunnat	24 § Neuvottelukunnat

VOIMASSA OLEVAT SÄÄNNÖT	MUUTOSEHDOTUS
Neuvottelukunnan tehtävänä on hoitaa sille hallituksen hyväksymässä toimisäännössä määrättyt tehtävät. Neuvottelukunnan jäsenten valinnassa huomioon otettavista seikoista määrätään toimisäännössä.	Neuvottelukunnan tehtävänä on hoitaa sille hallituksen hyväksymässä toimisäännössä määrättyt tehtävät. Neuvottelukunnan jäsenten valinnassa huomioon otettavista seikoista määrätään toimisäännössä.
25 § Toimitusjohtaja Toimitusjohtajan tehtävänä on: 1) johtaa hallituksen alaisena yhdistyksen toimistoa yhdessä varatoimitusjohtajien kanssa sekä vastata yhdistyksen konserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjauksesta; 2) seurata kuntia koskevan lainsäädännön ja kunnallishallinnon yleistä kehitystä sekä ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin yhdistyksen ja sen jäsenten etujen valvomiseksi; 3) valvoa yhdistyksen varojen hoitoa sekä antaa tätä koskevat määräykset siltä osin kuin tehtävää ei ole annettu muulle toimihenkilölle; sekä 4) huolehtia muista hallituksen ja sen työvaliokunnan määräämistä tehtävistä.	25 § Toimitusjohtaja Toimitusjohtajan tehtävänä on: 1) johtaa hallituksen alaisena yhdistyksen toimistoa yhdessä varatoimitusjohtajien kanssa sekä vastata yhdistyksen konserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjauksesta; 2) seurata kuntia koskevan lainsäädännön ja kunnallishallinnon yleistä kehitystä sekä ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin yhdistyksen ja sen jäsenten etujen valvomiseksi; 3) valvoa yhdistyksen varojen hoitoa sekä antaa tätä koskevat määräykset siltä osin kuin tehtävää ei ole annettu muulle toimihenkilölle; sekä 4) huolehtia muista hallituksen ja sen työvaliokunnan määräämistä tehtävistä.
26 § Varatoimitusjohtaja Varatoimitusjohtajan tehtävänä on hallituksen hyväksymän vastuualuejaon mukaisesti huolehtia asioiden valmistelusta ja esittelystä hallituksen kokouksessa.	26 § Varatoimitusjohtaja Varatoimitusjohtajan tehtävänä on hallituksen hyväksymän vastuualuejaon mukaisesti huolehtia asioiden valmistelusta ja esittelystä hallituksen kokouksessa.
27 § Yhdistyksen tilit	27 § Yhdistyksen tilit

VOIMASSA OLEVAT SÄÄNNÖT	MUUTOSEHDOTUS
Yhdistyksen tilit päätetään kalenterivuositain. Niiden samoin kuin muiden yhdistyksen hallintoa ja taloudenpitoa koskevien asiakirjojen on oltava valmiina tilintarkastajien tarkastettavaksi huhtikuun 20. päivään mennessä.	Yhdistyksen tilit päätetään kalenterivuositain. Niiden samoin kuin muiden yhdistyksen hallintoa ja taloudenpitoa koskevien asiakirjojen on oltava valmiina tilintarkastajien tarkastettavaksi huhtikuun 20. päivään mennessä.
28 § Aloitteet ja kysymykset Yhdistyksen varsinaisella ja yhteistyöjäsenellä jäsenellä ja valtuuskunnan jäsenellä on oikeus tehdä yhdistyksen toimintaan liittyviä aloitteita ja kysymyksiä. Aloitteen ja kysymyksen tekijälle on ilmoitettava sen johdosta suoritettavat toimenpiteet. Hallituksen on vastattava yhdistyksen varsinaisen jäsenen ja yhteistyöjäsenen ja valtuuskunnan edustajan tekemään kysymykseen viimeistään siinä kokouksessa, joka ensiksi pidetään kolmen kuukauden kuluessa kysymyksen tekemisestä. Hallituksen on vuosittain saatettava valtuuskunnalle tiedoksi tehdyt aloitteet ja kysymykset sekä niiden johdosta suoritettavat toimenpiteet.	28 § Aloitteet ja kysymykset Yhdistyksen varsinaisella ja yhteistyöjäsenellä jäsenellä ja valtuuskunnan jäsenellä on oikeus tehdä yhdistyksen toimintaan liittyviä aloitteita ja kysymyksiä. Aloitteen ja kysymyksen tekijälle on ilmoitettava sen johdosta suoritettavat toimenpiteet. Hallituksen on vastattava yhdistyksen varsinaisen jäsenen ja yhteistyöjäsenen ja valtuuskunnan edustajan tekemään kysymykseen viimeistään siinä kokouksessa, joka ensiksi pidetään kolmen kuukauden kuluessa kysymyksen tekemisestä. Hallituksen on vuosittain saatettava valtuuskunnalle tiedoksi tehdyt aloitteet ja kysymykset sekä niiden johdosta suoritettavat toimenpiteet.
29 § Nimenkirjoitus Yhdistyksen nimen kirjoittaa hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja, kaksi näistä yhdessä tai joku näistä yhdessä hallituksen määräämän yhdistyksen muun toimihenkilön kanssa.	29 § Nimenkirjoitus Yhdistyksen nimen kirjoittaa hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja, kaksi näistä yhdessä tai joku näistä yhdessä hallituksen määräämän yhdistyksen muun toimihenkilön kanssa.
30 § Yhdistyksen purkautuminen	30 § Yhdistyksen purkautuminen

VOIMASSA OLEVAT SÄÄNNÖT	MUUTOSEHDOTUS
Yhdistyksen purkautuessa on sen varat, sen jälkeen kun velat on maksettu, luovutettava käytettäväksi yhdistyksen varsinaisten jäsenten yhteisiä etuja palveleviin tarkoituksiin.	Yhdistyksen purkautuessa on sen varat, sen jälkeen kun velat on maksettu, luovutettava käytettäväksi yhdistyksen varsinaisten jäsenten yhteisiä etuja palveleviin tarkoituksiin.
31 § Siirtymäsäännös Mitä näissä säännöissä määrätään valtuuskunnan tehtävistä sovelletaan valtuuston tehtäviin kunnes valtuuskunta on ensimmäisen kerran valittu.	

VAALIJÄRJESTYKSEN MUUTOSEHDOTUS

VOIMASSA OLEVA VAALIJÄRJESTYS	MUUTOSEHDOTUS
I Luku Yleistä	I Luku Yleistä
1 § SOVELTAMINEN Tämän vaalijärjestyksen määräyksiä noudatetaan sen lisäksi, mitä Suomen Kuntaliitto ry:n säännöissä määrätään valittaessa jäsenet Suomen Kuntaliitto ry:n valtuuskuntaan. Valtuuskunnan vaali suoritetaan kuntavaalien jälkeen samana vuonna vaalijärjestyksen kohdan 8 § mukaisena ajankohtana.	1 § Soveltaminen Tämän vaalijärjestyksen määräyksiä noudatetaan sen lisäksi, mitä Suomen Kuntaliitto ry:n säännöissä määrätään valittaessa jäsenet Suomen Kuntaliitto ry:n valtuuskuntaan. Valtuuskunnan vaali suoritetaan kuntavaalien jälkeen samana vuonna vaalijärjestyksen kohdan 8 § mukaisena ajankohtana.
2 § MÄÄRITTELYT Vaalijärjestyksessä tarkoitetaan <i>valtuuskunnalla</i> Suomen Kuntaliitto ry:n valtuuskuntaa; <i>varsinaisella</i> jäsenellä Suomen Kuntaliitto ry:n jäsenenä olevaa kuntaa; <i>vaalilautakunnalla</i> Suomen Kuntaliitto ry:n valtuuskunnan asettamaa vaalilautakuntaa;	2 § Määrittelyt Vaalijärjestyksessä tarkoitetaan <i>valtuuskunnalla</i> Suomen Kuntaliitto ry:n valtuuskuntaa; <i>varsinaisella</i> jäsenellä Suomen Kuntaliitto ry:n jäsenenä olevaa kuntaa; <i>vaalilautakunnalla</i> Suomen Kuntaliitto ry:n valtuuskunnan asettamaa vaalilautakuntaa.
3 § VALTUUSKUNNAN KOKOONPANO, TOIMIKAUSI JA VALINTA Valtuuskuntaan kuuluu 76 jäsentä.	3 § Valtuuskunnan kokoonpano, toimikausi ja valinta Valtuuskuntaan kuuluu 76 jäsentä. (Sääntöjen 14.1 §)

VOIMASSA OLEVA VAALIJÄRJESTYS	MUUTOSEHDOTUS
Jäsenistä 66 valitaan kuntavaalien jälkeen samana vuonna järjestettävissä vaaleissa jäsenäänestyksessä (vaalipiiripaikat). Lisäksi valtuuskuntaan valitaan yhdeksän jäsentä tasauspaikoilta (tasauspaikat). Ahvenanmaan maakunnasta valitaan lisäksi yksi jäsen. Valtuuskunnan jäsenten toimikausi jatkuu siihen asti kunnes uusi valtuuskunta on järjestäytynyt. Valtuuskunnan jäsenille valitaan varajäseniä jokaisen valtuuskunnan vaalipiirikohtaisessa vaalissa esiintyneen ehdokaslistan ensimmäisistä valitsematta jääneistä ehdokkaista sama määrä kuin ehdokaslistalta on valittuja jäseniä. Varajäsenistä on soveltuvin osin voimassa, mitä jäsenistä määrätään. Jos jäsenen todetaan menettäneen vaalikelpoisuutensa, hänet on vapautettu toimestaan tai hän on kuollut, valtuuskunnan puheenjohtaja kutsuu hänen sijaansa jäljellä olevaksi toimikaudeksi vaalipiirin asianomaisen ehdokaslistan järjestyksessä ensimmäisen varajäsenen. Mikäli varajäsenten määrä jää vajaaksi, vaalilautakunnan on valtuuskunnan puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä uusia varajäseniä. Jollei kaikkia varajäsenten paikkoja saada täytetyksi, jää varajäsenten määrä vajaaksi.	Jäsenistä 66 valitaan kuntavaalien jälkeen samana vuonna järjestettävissä vaaleissa jäsenäänestyksessä (vaalipiiripaikat). (Ks. sääntöjen 14.2 § ja 15.3 §) Lisäksi valtuuskuntaan valitaan yhdeksän jäsentä tasauspaikoilta (tasauspaikat). (Sääntöjen 14.3 §) Ahvenanmaan maakunnasta valitaan lisäksi yksi jäsen. (Sääntöjen 14.4 §) Valtuuskunnan jäsenten toimikausi jatkuu siihen asti, kunnes uusi valtuuskunta on järjestäytynyt. (Sääntöjen 14.5 §) Valtuuskunnan jäsenille valitaan varajäseniä valtuuskunnan vaalipiirikohtaisessa vaalissa mukana olleen ehdokaslistan ensimmäisistä valitsematta jääneistä ehdokkaista sama määrä kuin ehdokaslistalta on valittuja jäseniä. (Sääntöjen 14.6 §) Varajäsenistä on soveltuvin osin voimassa, mitä jäsenistä määrätään. (Sääntöjen 14.8 §) Jos jäsenen todetaan menettäneen vaalikelpoisuutensa, hänet on vapautettu toimestaan tai hän on kuollut, valtuuskunnan puheenjohtaja kutsuu hänen sijaansa jäljellä olevaksi toimikaudeksi vaalipiirin asianomaisen ehdokaslistan järjestyksessä ensimmäisen varajäsenen. Edellä mainitussa tilanteessa vaalilautakunnan on valtuuskunnan puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä jäljellä olevaksi toimikaudeksi uudeksi varajäseneksi asianomaisen ehdokaslistan järjestyksessä ensimmäinen valitsematta jäänyt ehdokas. Jollei kaikkia varajäsenten toimia saada täytetyksi, varajäsenten määrä jää vajaaksi. (Sääntöjen 14.7 §)

VOIMASSA OLEVA VAALIJÄRJESTYS	MUUTOSEHDOTUS
4 § VAALIKELPOISUUS Vaalikelpoisia valtuuskuntaan ovat kuntalaissa tarkoitetut kunnan valtuutetut.	4 § Vaalikelpoisuus Vaalikelpoisia valtuuskuntaan ovat kuntalaissa tarkoitetut kunnan valtuutetut. (Ks. sääntöjen 14.1 §)
5 § VAALIPIIRIT Valtuuskunnan jäsenet valitaan vaalipiireittäin, jotka määräytyvät siten kuin vaalilaissa (714/1998) säädetään maan jakamisesta vaalipiireihin eduskuntavaalia varten.	5 § Vaalipiirit Valtuuskunnan jäsenet valitaan vaalipiireittäin, jotka määräytyvät siten kuin vaalilaissa (714/1998) säädetään maan jakamisesta vaalipiireihin eduskuntavaaleja varten. (Sääntöjen 15.1 §)
6 § VALTUUSKUNNAN JÄSENTEN LUKUMÄÄRÄ VAALIPIIREITTÄIN Kustakin vaalipiiristä valitaan jäseniä vaalipiirin asukasluvun suhteessa. Asukasluku määräytyy kuntavaalivuotta edeltävän vuoden marraskuun 30. päivän päättyessä väestötietojärjestelmässä olevien tietojen mukaan.	6 § Valtuuskunnan jäsenten lukumäärä vaalipiireittäin Valtuuskunnan 66 vaalipiiripaikkaa jaetaan vaalipiirien kesken niiden asukasluvun suhteessa. Asukasluku määräytyy kuntavaalivuotta edeltävän vuoden marraskuun 30. päivän päättyessä väestötietojärjestelmässä olevien tietojen mukaan. (Sääntöjen 15.2 §)
II Luku Jäsenäänestys valtuuskunnan valitsemiseksi	II Luku Jäsenäänestys valtuuskunnan valitsemiseksi
7 § JÄSENÄÄNESTYS Valtuuskunnan jäsenten vaali suoritetaan yhdistyksen jäsenäänestyksenä esisijaisesti tietoliikenneyhteyden tai muun vaalilautakunnan määräämän teknisen apuvälineen avulla. Yhdistyksen vaalilautakunta voi perustellusta syystä päättää myös, että vaali toimitetaan kokonaan tai osittain postitse.	7 § Jäsenäänestys Valtuuskunnan jäsenten vaali suoritetaan yhdistyksen jäsenäänestyksenä esisijaisesti tietoliikenneyhteyden tai muun vaalilautakunnan määräämän teknisen apuvälineen avulla. Yhdistyksen vaalilautakunta voi perustellusta syystä päättää myös, että vaali toimitetaan kokonaan tai osittain postitse. (Vrt. sääntöjen 15.3 §, ks. YhdL 17.3 §)

VOIMASSA OLEVA VAALIJÄRJESTYS	MUUTOSEHDOTUS
Vaalilautakunnan on huolehdittava toimista, joilla turvataan varsinaisen jäsenen oikeus äänioikeuden käyttöön. Vaalilautakunnan tulee huolehtia jäsenäänestyksen tietoturvasta ja tunnistautumismenettelystä sekä siitä, että vaalisalaisuus toteutuu.	Vaalilautakunnan on huolehdittava toimista, joilla turvataan varsinaisen jäsenen oikeus äänioikeuden käyttöön. Vaalilautakunnan tulee huolehtia jäsenäänestyksen tietoturvasta ja tunnistautumismenettelystä sekä siitä, että vaalisalaisuus toteutuu vaalilautakunnan toiminnassa (ks. YhdL 29.4 §) .
8 § VALTUUSKUNNAN JÄSENTEN VAALIN AJANKOHTA Vaalien ajankohta on kuntavaalivuonna 15.11–31.12.	8 § Valtuuskunnan jäsenten vaalin ajankohta Vaalien ajankohta on kuntavaalivuonna 15.11–31.12.
9 § ÄÄNIOIKEUS Valtuuskunnan vaalissa äänioikeutettuja ovat yhdistyksen varsinaiset jäsenet.	9 § Äänioikeus Valtuuskunnan vaalissa äänioikeutettuja ovat yhdistyksen varsinaiset jäsenet. (Ks. sääntöjen 3 §) Eroilmoituksen jättäneellä jäsenellä ei ole läsnäolo- eikä äänioikeutta yhdistyksen kokouksessa, vaalipiirikohtaisilla kuntapäivillä eikä yhdistyksen jäsenäänestyksessä eikä oikeutta asettaa ehdokkaita yhdistyksen toimielimiin. (Ks. sääntöjen 7 §)
10 § VARSINAISEN JÄSENEEN ÄÄNIMÄÄRÄ Yhdistyksen varsinaisella jäsenellä on vaalissa asukaslukuaan vastaava äänimäärä, joka määräytyy kuntavaalivuotta edeltävän vuoden marraskuun 30. päivän päättyessä väestötietojärjestelmässä olevien tietojen mukaan.	10 § Varsinaisen jäsenen äänimäärä Varsinaisella jäsenellä on vaalissa asukaslukuaan vastaava äänimäärä, joka määräytyy kuntavaalivuotta edeltävän vuoden marraskuun 30. päivän päättyessä väestötietojärjestelmässä olevien tietojen mukaan. (Sääntöjen 15.4 §)
11 § VAALIMENETTELY	11 §

VOIMASSA OLEVA VAALIJÄRJESTYS	MUUTOSEHDOTUS
Yhdistyksen varsinaiset jäsenet äänestävät vaalilautakunnan vahvistamien ehdokaslistojen välillä vaalipiirikohtaisesti. Vaali on suljettu suhteellinen listavaali.	Vaalimenettely Vaali on suljettu suhteellinen listavaali.
12 § TASAUSPAIKKOJEN MÄÄRÄYTYMISPERUSTEET Valtuuskunnan yhdeksän (9) taseauspaikkaa määräytyvät ehdokaslistojen saamien äänimäärien perusteella siten, että valtuuskunnan vaalin jäsenäänestyksessä määrätynyt vaalitulos saatetaan vastaamaan ehdokaslistojen vaalipiireissä saamia yhteenlaskettuja äänimääriä. Taseauspaikat jaetaan siten, että kullekin ehdokaslistalle lasketaan valtakunnalliset vertausluvut. Kunkin listan näin saaduista vertausluvuista poistetaan se määrä vertauslukuja jonka ehdokaslista on saanut valtuuskunnan vaalissa vaalipiirikohtaisia paikkoja. Tämän jälkeen todetaan mitkä ovat kaikkien ehdokaslistojen jäljelle jäävistä vertausluvuista suurimmat. Näiden vertauslukujen järjestyksessä jaetaan taseauspaikat ehdokaslistojen kesken. Valtuuskunnan jäsenet valitaan ehdokaslistoilta siten, että kullakin listalla valtuuskunnan vaalissa valitsematta jääneet ehdokkaat laitetään vertauslukujensa mukaiseen paremmuusjärjestykseen ja heistä tulee tässä järjestyksessä valituiksi se määrä minkä ehdokaslista on saanut taseauspaikkoja. Kunkin ehdokaslistan saamat taseauspaikat jaetaan vaalipiirien kesken siten, että valtuuskunnan jäsenet valitaan järjestyksessä niistä vaalipiireistä mistä ehdokaslista on valtuuskunnan vaalissa saanut suurimman ääniosuuden, mutta ei vielä vaalipiiripaikkaa. Ehdokaslista voi saada enintään yhden taseauspaikan samasta vaalipiiristä.	

VOIMASSA OLEVA VAALIJÄRJESTYS	MUUTOSEHDOTUS
13 § VAALILAUTAKUNTA Valtuuskunta asettaa vaalilautakunnan viimeistään vaalivuoden alkupuolella. Vaalilautakuntaan voi jokainen valtuuskunnan ryhmä ehdottaa yhtä jäsentä ja henkilökohtaista varajäsentä. Valtuuskunta nimeää vaalilautakunnan puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa. Vaalilautakunnan jäsen tai varajäsen, joka on asetettu ehdokkaaksi valtuuskunnan vaalissa, ei voi osallistua vaalilautakunnan työskentelyyn kyseisissä vaaleissa. Vaalilautakunta ottaa itselleen sihteerin ja muun tarvittavan henkilöstön. Vaalilautakunnan kokouksissa on läsnäolo- ja puheoikeus yhdistyksen puheenjohtajalla ja toimitusjohtajalla. Lautakunta päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta kokouksissaan. Vaalilautakunta on päätösvaltainen kun enemmän kuin puolet sen jäsenistä on läsnä. Vaalilautakunnan tehtävänä on sen lisäksi mitä muualla vaalijärjestyksessä määrätään: 1. valmistella valtuuskunnan vaali 2. kutsua koolle vaalipiirikohtaiset kuntapäivät	12 § Vaalilautakunta Valtuuskunta asettaa vaalilautakunnan valtuuskunnan järjestäytymiskokouksessa (ks. sääntöjen 18.1 §). Vaalilautakunnan toimikausi jatkuu siihen asti, kun uusi vaalilautakunta on asetettu. Vaalilautakunnassa on yhtä monta jäsentä ja henkilökohtaista varajäsentä kuin valtuuskunnassa on ryhmiä. Vaalilautakuntaan voi jokainen valtuuskunnan ryhmä ehdottaa yhtä jäsentä ja henkilökohtaista varajäsentä (sääntöjen 13.2 §). Valtuuskunta nimeää vaalilautakunnan puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa. Vaalilautakunnan jäsen tai varajäsen, joka on asetettu ehdokkaaksi valtuuskunnan vaalissa, ei voi osallistua vaalilautakunnan työskentelyyn kyseisissä vaaleissa. Vaalilautakunta ottaa itselleen sihteerin ja muun tarvittavan henkilöstön. Vaalilautakunnan kokouksissa on läsnäolo- ja puheoikeus hallituksen puheenjohtajalla ja toimitusjohtajalla (ks. sääntöjen 12.4 §). Lautakunta päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta kokouksissaan. Vaalilautakunta on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet sen jäsenistä on läsnä. Päätökseksi tulee ehdotus, jota on kannattanut yli puolet läsnä olevista jäsenistä. Jos äännet menevät tasan, päätökseksi tulee se mielipide, jota kokouksen puheenjohtaja ilmoittaa kannattavansa.

VOIMASSA OLEVA VAALIJÄRJESTYS	MUUTOSEHDOTUS
3. ohjeistaa valtuuskunnan vaali 4. vahvistaa vaalipiirikohtaiset ehdokaslistat valtuuskunnan vaalia varten 5. päättää valtuuskunnan tasauspaikoista 6. vahvistaa valtuuskunnan vaalin tulos 7. muut tehtävät, jotka liittyvät vaalin järjestämiseen. Vaalilautakunta kokoontuu puheenjohtajan kutsusta. Vaalilautakunta voi pitää sähköisen kokouksen tai sähköpostikokouksen.	Vaalilautakunnan tehtävänä on sen lisäksi mitä muualla vaalijärjestyksessä määrätään: - ohjeistaa valtuuskunnan vaali (ks. sääntöjen 13.1 §) - valmistella valtuuskunnan vaali - tarkastaa ehdokaslistat - kutsua koolle vaalipiirikohtaiset kuntapäivät - vahvistaa vaalipiirikohtaiset ehdokaslistat valtuuskunnan vaalia varten (ks. sääntöjen 13.1 §) - päättää valtuuskunnan tasauspaikoista (ks. sääntöjen 13.1 §) - vahvistaa valtuuskunnan vaalin tulos (ks. sääntöjen 13.1 ja 15.7 §) - muut tehtävät, jotka liittyvät vaalin järjestämiseen. Vaalilautakunta kokoontuu puheenjohtajan kutsusta. Vaalilautakunta voi pitää sähköisen kokouksen tai sähköpostikokouksen.
14 § VALMISTAVAT TOIMENPITEET Vaalilautakunta ylläpitää listaa äänioikeutetuista yhdistyksen varsinaisista jäsenistä. Vaalilautakunta lähettää yhdistyksen varsinaiselle jäsenelle hyvissä ajoin ennen vaalia tiedon varsinaisen jäsenen äänimäärästä ja ohjeistuksen vaalin toimittamista varten.	13 § Valmistavat toimenpiteet Vaalilautakunta julkaisee yhdistyksen verkkosivuilla tai lähettää yhdistyksen varsinaiselle jäsenelle hyvissä ajoin ennen vaalia - tiedon varsinaisen jäsenen äänimäärästä - tiedon kustakin vaalipiiristä valittavien valtuuskunnan varsinaisten jäsenten ja varajäsenten määrästä ja - ohjeistuksen vaalin toimittamista varten.
15 § EHDOKASASETTELU	14 §

VOIMASSA OLEVA VAALIJÄRJESTYS	MUUTOSEHDOTUS
Valtuuskunnan vaalia varten ehdokkaat asetetaan vaalipiireittäin. Vaalipiirikohtaiset kuntapäivät nimeävät ehdokaslistat valtuuskunnan vaalia varten. Kolme yhdistyksen varsinaista jäsentä voi yhdessä ehdottaa yhtä ehdokaslistaa Vaalipiirikohtaisten kuntapäivien käsittelyyn. Tätä määrystä ei sovelleta Helsingin vaalipiirissä. Puoluelaisa (10/1969) tarkoitettu rekisteröity puolue, jolla on edustus vähintään yhdessä vaalipiirin kunnan valtuustossa, voi valmistella vaalipiirikohtaisten kuntapäivien käsittelyyn yhden ehdokaslistan. Ehdokaslistan ehdokasmäärä on enintään 1,5 kertaa vaalipiiristä valittavien valtuuskunnan jäsenten määrä. Ehdokaslistan tulee sisältää ehdokkaat järjestyksessä numeroituna. Ehdokas voi olla vain yhdellä ehdokaslistalla yhdessä vaalipiirissä.	Ehdokasasettelu Valtuuskunnan vaalia varten ehdokkaat asetetaan vaalipiireittäin. Vaalipiirikohtaiset kuntapäivät hyväksyvät vaalipiirikohtaiset ehdokaslistat valtuuskunnan vaalia varten. (Sääntöjen 16.5 §) Vähintään kolme samaan vaalipiiriin kuuluvaa yhdistyksen varsinaista jäsentä voi yhdessä ehdottaa yhtä ehdokaslistaa oman vaalipiirin vaalipiirikohtaisten kuntapäivien käsittelyyn. Tätä määräystä ei sovelleta Helsingin vaalipiirissä. (Ks. YhdL 28 §) Eroilmoituksen jättäneellä jäsenellä ei ole oikeutta asettaa ehdokkaita valtuuskunnan vaalia varten. (Ks. sääntöjen 7 §) Puoluelaisa (10/1969) tarkoitettu rekisteröidyn puolueen, jolla on edustus vähintään yhdessä vaalipiirin kunnan valtuustossa, vaalilautakunnalle ilmoittama taho voi valmistella vaalipiirikohtaisten kuntapäivien käsittelyyn yhden ehdokaslistan. Sitoutumattomien valtakunnallisen rekisteröidyn yhdistyksen (jäljempänä ”sitoutumattomien yhdistys”), jonka jäsenyhdistyksellä on edustus vähintään yhdessä vaalipiirin kunnan valtuustossa, vaalilautakunnalle ilmoittama taho voi valmistella vaalipiirikohtaisten kuntapäivien käsittelyyn yhden ehdokaslistan. Valtuuskunnan vaalissa ei ole sallittua muodostaa vaaliliittoja ja -renkaita. Ehdokkaita voi olla ehdokaslistalla enintään 1,5 kertaa vaalipiirin vaalipiiripaikkojen määrä. Ehdokkaiden enimmäismäärää laskettaessa 0,5 pyöristetään alaspäin. Jokaisessa vaalipiirissä voidaan kuitenkin asettaa vähintään kuusi ehdokasta. Edellä mainitusta poiketen Ahvenanmaan vaalipiirissä voidaan asettaa enintään kolmen ehdokkaan ehdokaslista.

VOIMASSA OLEVA VAALIJÄRJESTYS	MUUTOSEHDOTUS
Ehdokaslistalla tulee olla yhdyshenkilö. Ehdokaslistat tulee toimittaa vaalilautakunnan määräämänä ajankoh- tana vaalilautakunnalle, joka toimittaa ne edelleen nimettäväksi vaa- lipiirikohtaisille kuntapäiville. Vaalilautakunta vahvistaa ehdokaslistat Vaalipiirikohtaisten kunta- päivien jälkeen pidettävässä kokouksessaan.	Ehdokaslistassa on mainittava, mistä vaalista ja vaalipiiristä on kysy- mys sekä ehdokaslistan asettajan (puolueen, sitoutumattomien yhdis- tyksen, vähintään kolmen kunnan) nimi. Ehdokaslistan tulee sisältää ehdokkaat järjestyksessä numeroituna. Ehdokas voi olla vain yhdellä ehdokaslistalla yhdessä vaalipiirissä. Kustakin ehdokkaasta on mai- nittava ehdokkaan nimi, arvo, ammatti tai toimi ja kotikunta sekä jär- jestysnumero. Ehdokaslistassa ei saa olla muita merkintöjä, paitsi jos ne ovat tarpeen ehdokkaan henkilöllisyyden täsmentämiseksi. Eh- dokkaaksi ei saa nimetä henkilöä, joka ei ole antanut siihen kirjallista suostumusta. Ehdokaslistalla tulee olla yhteyshenkilö. Ehdokaslistan yhteyshenki- lön on annettava ehdokaslistan toimittamisen ohessa kirjallinen va- kuutus, että henkilöt ovat vaalikelpoisia ja että ehdokkaat ovat anta- neet ehdokkuuteen kirjallisen suostumuksen. Yksikielisessä vaalipiirissä ehdokaslista on laadittava vaalipiirin kie- lellä. Kaksikielisessä vaalipiirissä ehdokaslista voidaan laatia molem- milla vaalipiirin kielillä. Ehdokaslistat tulee toimittaa vaalilautakunnan määräämänä ajankoh- tana vaalilautakunnalle. Vaalilautakunta toimittaa ehdokaslistat tar- kastamisen jälkeen hyväksyttäväksi vaalipiirikohtaisille kuntapäi- ville. Vaalilautakunta vahvistaa ehdokaslistat vaalipiirikohtaisten kuntapäivien jälkeen pidettävässä kokouksessaan.
	15 § Ehdokaslistojen tarkastaminen Vaalilautakunta tarkastaa ehdokaslistat ennen kuin vaalipiirikohtai- set kuntapäivät hyväksyvät vaalipiirikohtaiset ehdokaslistat. Vaalilautakunta tarkastaa

VOIMASSA OLEVA VAALIJÄRJESTYS	MUUTOSEHDOTUS
	- että ehdokaslistan on toimittanut puolueen tai sitoutumattomien yhdistyksen valtuuttama taho - ehdokkaiden vaalikelpoisuuden ja että ehdokas on vain yhdellä ehdokaslistalla - että ehdokaslistan liitteenä on yhteyshenkilön kirjallinen vakuutus siitä, että ehdokkaat ovat antaneet ehdokkuuteen kirjallisen suostumuksen ja - muut mahdolliset vaalien lain- ja sääntöjen mukaisuuteen liittyvät seikat. Jos ehdokaslistaa ei ole jätetty vaalilautakunnalle määräaikaan mennessä, se jätetään tutkimatta. Vaalilautakunnan on huomautettava ehdokaslistan yhteyshenkilölle ehdokaslistojen puutteista ja pyydettävä tekemään tarvittavat oikaisut, vaalilautakunnan edellyttämät muutokset ehdokasasetteluun ja täydennykset kohtuullisessa vaalilautakunnan määräämässä ajassa. Jos vaalilautakunta on huomauttanut, että - ehdokkaalta puuttuu vaalikelpoisuus - ehdokas on kahdella ehdokaslistalla tai - ehdokas on kuollut ehdokaslistalta voidaan poistaa ehdokkaita ja poistettujen ehdokkaiden tilalle nimetä uusia ehdokkaita vaalilautakunnan määräämään aikaan mennessä. Jos vaalilautakunta on tehnyt ehdokkaasta huomautuksen ja hyväksyttävää ilmoitusta oikaisusta ei ole annettu taikka ilmoitusta ehdokkaan poistamisesta ehdokaslistalta ei ole tehty määräajassa, ehdo-

VOIMASSA OLEVA VAALIJÄRJESTYS	MUUTOSEHDOTUS
	kasta ei oteta ehdokaslistojen yhdistelmään. Vaalilautakunta voi hylätä ehdokaslistan, jos siinä on muu olennainen virhe tai puute, jota ei ole korjattu vaalilautakunnan asettamaan määräaikaan mennessä (esimerkiksi puolue ei ole antanut valtuutusta ehdokaslistan valmisteluun tai yhteyshenkilö ei ole antanut edellä määrättyä kirjallista vakuutusta). Ehdokaslistan yhteyshenkilön on viipymättä ilmoitettava ehdokkaan kuolemasta vaalilautakunnalle. Jos ehdokas on kuollut, hänet voidaan poistaa ehdokaslistalta siihen asti, kun vaalilautakunta on laatinut ehdokaslistojen yhdistelmät.
16 § VAALILIITOT JA -RENKAAT Valtuuskunnan vaalissa ei ole sallittua muodostaa vaaliliittoja ja -renkaita.	
17 § VAALIPRIIKOHTAISET KUNTAPÄIVÄT Vaalipiirikohtaiset kuntapäivät pidetään kuntavaalivuoden 1.9.–20.10 välisenä aikana.	16 § Vaalipiirikohtaiset kuntapäivät Vaalipiirikohtaiset kuntapäivät pidetään kuntavaalivuoden 1.9.–20.10. välisenä aikana. Vaalipiirikohtaisille kuntapäiville voidaan osallistua, jos vaalilautakunta niin päättää, tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla kokouksen aikana tai ennen kokousta (sääntöjen 16.1 §, ks. YhdL 17.2 §). Vaalipiirikohtaiset kuntapäivät voidaan järjestää myös vaalipiirin ulkopuolella. Vaalipiirikohtaiset kuntapäivät kokoontuvat vaalilautakunnan kutsusta.

VOIMASSA OLEVA VAALIJÄRJESTYS	MUUTOSEHDOTUS
Varsinaiset jäsenet valitsevat edustajat vaalipiirikohtaisille kuntapäiville. Edustajien määrä määräytyy kunnan asukasluvun mukaan seuraavasti: • Kunnasta, jonka asukasluku on 10 000 tai vähemmän, valitaan yksi edustaja. • Kunnasta, jonka asukasluku on 10 001–50 000, valitaan kaksi edustajaa. • Kunnasta, jonka asukasluku on 50 001–100 000, valitaan kolme edustajaa. • Kunnasta, jonka asukasluku on yli 100 000, valitaan neljä edustajaa. Asukasluku määräytyy kuntavaalivuotta edeltävän vuoden marraskuun 30. päivän päättyessä väestötietojärjestelmässä olevien tietojen mukaan. Yhdistyksen varsinaisella jäsenellä on kokouksessa kunnan asukaslukua vastaava äänimäärä. Äänimäärä jakautuu tasan paikalla olevien varsinaisen jäsenen edustajien kesken. Vaalipiirikohtaiset kuntapäivät nimeävät vaalipiirikohtaiset ehdokaslistat valtuuskunnan vaalia varten.	Varsinaiset jäsenet valitsevat edustajat vaalipiirikohtaisille kuntapäiville. Edustajien määrä määräytyy kunnan asukasluvun mukaan seuraavasti: • Kunnasta, jonka asukasluku on 10 000 tai vähemmän, valitaan yksi edustaja. • Kunnasta, jonka asukasluku on 10 001–50 000, valitaan kaksi edustajaa. • Kunnasta, jonka asukasluku on 50 001–100 000, valitaan kolme edustajaa. • Kunnasta, jonka asukasluku on yli 100 000, valitaan neljä edustajaa. (Sääntöjen 16.2 §) Asukasluku määräytyy kuntavaalivuotta edeltävän vuoden marraskuun 30. päivän päättyessä väestötietojärjestelmässä olevien tietojen mukaan. (Sääntöjen 16.3 §) Yhdistyksen varsinaisella jäsenellä on kokouksessa kunnan asukaslukua vastaava äänimäärä. Äänimäärä jakautuu tasan paikalla olevien varsinaisen jäsenen edustajien kesken. (Sääntöjen 16.4 §) Eroilmoituksen jättäneellä jäsenellä ei ole läsnäolo- eikä äänioikeutta vaalipiirikohtaisilla kuntapäivillä. (Ks. sääntöjen 7 §) Vaalipiirikohtaisilla kuntapäivillä on läsnäolo- ja puheoikeus yhdistyksen hallituksen puheenjohtajalla, toimitusjohtajalla ja varatoimitusjohtajilla sekä vaalipiirikohtaisten kuntapäivien päättämällä muilla henkilöillä. (Vrt. sääntöjen 12.4 §) Vaalipiirikohtaiset kuntapäivät hyväksyvät vaalipiirin ehdokaslistat valtuuskunnan vaalia varten. (Sääntöjen 16.5 §)

VOIMASSA OLEVA VAALIJÄRJESTYS	MUUTOSEHDOTUS
Vaalipiirikohtaiset kuntapäivät kokoontuvat vaalilautakunnan kutsusta. Vaalipiirikohtaiset kuntapäivät voivat pitää sähköisen kokouksen tai sähköpostikokouksen.	Vaalipiirikohtaisilla kuntapäivillä voidaan ottaa käsiteltäväksi sellainen ehdokaslista, joka on asetettu vaalilautakunnan määräämässä ajassa ja jonka vaalilautakunta on tarkastanut. Vaalipiirikohtaiset kuntapäivät voivat - hyväksyä ehdokaslistan tai - hylätä ehdokaslistan. Vähintään kolmen jäsenen asettamaa ehdokaslistaa ei kuitenkaan voi hylätä (ks. YhdL 28 §).
18 § EHDOKASLISTOJEN TARKASTAMINEN Vaalilautakunta tarkistaa ehdokaslistat. Ehdokaslistoista tarkistetaan ehdokkaiden vaalikelpoisuus ja listojen sääntöjen mukaisuus ja muut mahdolliset vaalien lainmukaisuuteen liittyvät seikat. Jos ehdokaslistaa ei ole jätetty vaalilautakunnalle määrääkaan mennessä, se jätetään tutkimatta. Vaalilautakunnan on huomautettava listan yhdyshenkilölle ehdokaslistojen puutteista ja pyydettyä tekemään tarvittavat oikaisut, muutokset ehdokasasetteluun ja täydennykset kohtuullisessa vaalilautakunnan määräämässä ajassa. Jos vaalilautakunta on tehnyt huomautuksen ja hyväksyttävää ilmoitusta oikaisusta ei ole annettu taikka ilmoitusta ehdokkaan poistamisesta listalta ei ole tehty määrääajassa, ehdokasta ei oteta ehdokaslistojen yhdistelmään. Ehdokaslistan yhteyshenkilön on viipymättä ilmoitettava ehdokkaan kuolemasta vaalilautakunnalle.	

VOIMASSA OLEVA VAALIJÄRJESTYS	MUUTOSEHDOTUS
19 § EHDOKASLISTOJEN YHDISTELMÄN LAATIMINEN Hyväksytyistä ehdokaslistoista vaalilautakunta laatii vaalipiireittäin ehdokaslistojen yhdistelmän sitten kun oikaisuja varten varattu määräaika on päättynyt. Ehdokaslistojen järjestys ehdokaslistojen yhdistelmässä määrätään arvalla. Ehdokaslistoille annetaan numerot alkaen numerosta 2. Ehdokaslistojen yhdistelmä on otsikoitava sen selvittämiseksi, mitä vaaleja varten yhdistelmä on laadittu. Kuhunkin ehdokaslistaan merkitään ehdokkaan kohdalle järjestysnumero, nimi, arvo tai ammatti sekä kotikunta. Yhdistelmään ei merkitä henkilötunnuksia. Vaalilautakunnan tulee toimittaa kunkin vaalipiirin ehdokaslistojen yhdistelmiä tarpeellinen määrä asian- omaisen vaalipiirin varsinaisille jäsenille viimeistään kaksi viikkoa ennen vaaleja.	17 § Ehdokaslistojen yhdistelmän laatiminen Vaalilautakunta vahvistaa vaalipiirikohtaisten kuntapäivien hyväksymät ehdokaslistat. (Ks. sääntöjen 13.1 §) Vahvistetuista ehdokaslistoista vaalilautakunta laatii vaalipiireittäin ehdokaslistojen yhdistelmän. Ehdokaslistojen järjestys ehdokaslistojen yhdistelmässä määrätään arvalla. Ehdokaslistoille annetaan numerot alkaen numerosta 2. Ehdokaslistojen yhdistelmä on otsikoitava sen selvittämiseksi, mitä vaaleja ja mitä vaalipiiriä varten yhdistelmä on laadittu. Vaalilautakunnan tulee toimittaa kunkin vaalipiirin ehdokaslistojen yhdistelmiä tarpeellinen määrä asianomaisen vaalipiirin varsinaisille jäsenille viimeistään kaksi viikkoa ennen vaaleja.
20 § ÄÄNESTYSLIPPU Vaaleissa käytettävä äänestyslippu on vaalilautakunnan päätöksen mukaan sähköinen, joka toimitetaan vaalilautakunnalle sähköisesti tai tietojärjestelmässä taikka mikäli vaalilautakunta päättää paperinen postitse toimitettava äänestyslippu.	18 § Äänestyslippu Vaaleissa käytettävä äänestyslippu on vaalilautakunnan päätöksen mukaan sähköinen, joka toimitetaan vaalilautakunnalle sähköisesti tai tietojärjestelmässä, taikka mikäli vaalilautakunta päättää, paperinen postitse toimitettava äänestyslippu.

VOIMASSA OLEVA VAALIJÄRJESTYS	MUUTOSEHDOTUS
21 § VAALIN TOIMITTAMINEN Suhteellinen vaali suoritetaan ehdokaslistoja käyttäen siten, että varsinainen jäsen voi jakaa äänensä yhdelle tai useammalle ehdokaslistalle. Yhdistyksen varsinainen jäsen toimittaa vaalilautakunnalle äänestyslipun, johon on merkitty selvästi niiden ehdokaslistojen numerot, joille varsinaisen jäsenen äänet on annettu ja kunkin ehdokaslistan saama äänimäärä.	19 § Vaalin toimittaminen Suhteellinen vaali suoritetaan vaalilautakunnan vahvistamia ehdokaslistoja käyttäen siten, että varsinainen jäsen voi jakaa äänensä yhdelle tai useammalle oman vaalipiirin ehdokaslistalle. (Sääntöjen 15.4 §) Yhdistyksen varsinainen jäsen toimittaa vaalilautakunnalle äänestyslipun, johon on merkitty selvästi niiden ehdokaslistojen numerot, joille varsinaisen jäsenen äänet on annettu ja kunkin ehdokaslistan saama äänimäärä. Vaaliala ei tarvitse järjestää, jos vaalipiirissä on asetettu vain yksi vaalilautakunnan hyväksymä ehdokaslista.
22 § VAALIN TULOS Vaalin tulos määräytyy käyttäen laskentamenetelmänä soveltuvien osin vaalilain mukaista suhteellista vaalitapaa. Vaalien tulosta laskettaessa ehdokkaat tulevat valituksi ehdokaslistalta siinä järjestyksessä kuin heidät on asetettu ehdokaslistalle. Kun vaalipiirin ehdokaslistojen äänimäärät on laskettu, määrätään kunkin ehdokkaan listansa äänimäärän perusteella saama vertausluku. Ehdokkaat asetetaan vertauslukujen mukaiseen järjestykseen ja kunkin ehdokkaan nimen kohdalle merkitään hänen vertauslukunsa. Valituksi tulee vertauslukujen suuruusjärjestyksessä niin monta ehdokasta kuin valittavia on vaalipiirissä. Jos ehdokkaiden saamat vertausluvut ovat yhtä suuret, niiden keskinäinen järjestys ratkaistaan arpomalla.	20 § Vaalipiiripaikat Vaalin tulos määräytyy käyttäen laskentamenetelmänä soveltuvien osin vaalilain mukaista suhteellista vaalitapaa. Vaalien tulosta laskettaessa ehdokkaat tulevat valituksi ehdokaslistalta siinä järjestyksessä kuin heidät on asetettu ehdokaslistalle. Kun vaalipiirin ehdokaslistojen äänimäärät on laskettu, määrätään kunkin ehdokkaan ehdokaslistansa äänimäärän perusteella saama vertausluku. Ehdokaslistalla ensimmäisenä oleva saa vertausluvukseen ehdokaslistan saaman koko äänimäärän, toisena oleva puolet äänimäärästä, kolmantena oleva kolmasosan äänimäärästä ja niin edelleen. Kunkin ehdokkaan nimen kohdalle merkitään hänen vertauslukunsa. Valituksi tulee vertauslukujen suuruusjärjestyksessä

VOIMASSA OLEVA VAALIJÄRJESTYS	MUUTOSEHDOTUS
Varajäsenet eivät ole henkilökohtaisia, valituksi tulevat varsinaisiksi jäseniksi valittavien jälkeen seuraavaksi korkeimmat vertailuluvut saaneet ehdokkaat. Sähköisessä äänestyksessä vaalilautakunta saa teknisen apuvälineen ylläpitäjältä tai järjestelmästä tiedot äänimääristä. Vaalien lopullinen tulos saadaan laskemalla yhteen kunkin vaalipiirin vaalipiiripaikat ja tasauspaikat.	niin monta ehdokasta kuin vaalipiirissä on vaalipiiripaikkoja. Jos ehdokkaiden saamat vertausluvut ovat yhtä suuret, niiden keskinäinen järjestys ratkaistaan arpomalla. Varajäsenet eivät ole henkilökohtaisia. Valituksi tulevat varsinaisiksi jäseniksi valittavien jälkeen samalta ehdokaslistalta seuraavaksi korkeimmat vertausluvut saaneet ehdokkaat. Sähköisessä äänestyksessä vaalilautakunta saa teknisen apuvälineen ylläpitäjältä tai järjestelmästä tiedot ehdokaslistojen äänimääristä.
	21 § Tasauspaikat Valtuuskunnan yhdeksän tasauspaikkaa määräytyvät ehdokaslistojen saamien äänimäärien perusteella siten, että valtuuskunnan vaalin jäsenäänestyksessä määräytynyt vaalitulos saatetaan vastaamaan ehdokaslistojen vaalipiireissä saamia yhteenlaskettuja äänimääriä vaalijärjestyksessä tarkemmin määrättävällä tavalla. (Säntöjen 15.5 §) Ensimmäisessä vaiheessa määritellään ehdokaslistojen kaikissa vaalipiireissä saamien yhteenlaskettujen äänimäärien perusteella, miten tasauspaikat jakautuvat puolueiden ja sitoutumattomien yhdistyksen kesken. Kullekin puolueelle ja sitoutumattomien yhdistykselle lasketaan valtakunnallinen äänimäärä laskemalla niiden eri vaalipiireissä saamat äänimäärät yhteen. Valtakunnallisten äänimäärien perusteella lasketaan kullekin puolueelle ja sitoutumattomien yhdistykselle valtakunnalliset vertausluvut siten, että ensimmäinen vertausluku on puolueen tai sitoutumattomien yhdistyksen valtakunnallinen äänimäärä, toinen puolet siitä, kolmas kolmannes ja niin edelleen.

VOIMASSA OLEVA VAALIJÄRJESTYS	MUUTOSEHDOTUS
	Valtakunnallisista vertausluvuista yliviivataan suurimmasta vertausluvusta alkaen se määrä vertauslukuja, jonka puolue ja sitoutumattomien yhdistys on saanut jo vaalipiirikohtaisia paikkoja. Tämän jälkeen todetaan, mitkä ovat yhdeksän suurinta yliviivaamatonta valtakunnallista vertauslukua, joista jokainen tarkoittaa yhtä tasauspaikkaa puolueelle tai sitoutumattomien yhdistykselle. Toisessa vaiheessa määritellään, mihin vaalipiireihin puolueen tai sitoutumattomien yhdistyksen saamat tasauspaikat menevät. Tasauspaikka menee vaalipiiriin, josta asianomaisen puolueen tai sitoutumattomien yhdistyksen ehdokaslista on valtuuskunnan vaalissa saanut suurimman ääniosuuden, mutta ei vielä vaalipiiripaikkaa. Ääniosuutta laskettaessa ei huomioida vaalissa annettuja hylättyjä ja tyhjiä ääniä. Jos puolue tai sitoutumattomien yhdistys on saanut useampia tasauspaikkoja, tasauspaikat menevät ehdokaslistan ääniosuuden mukaisessa järjestyksessä vaalipiireihin, joista ei ole saatu vaalipiiripaikkaa. Ehdokaslista voi saada enintään yhden tasauspaikan samasta vaalipiiristä.
23 § VAALIN TULOKSESTA TIEDOTTAMINEN Vaalilautakunnan on vahvistettava vaalin tulos ja viipymättä ilmoitettava siitä valtuuskuntaan valituille jäsenille, yhdistyksen hallitukselle ja yhdistyksen varsinaisille jäsenille.	22 § Vaalin tuloksesta tiedottaminen Vaalilautakunnan on vahvistettava vaalin tulos ja viipymättä ilmoitettava siitä valtuuskuntaan valituille jäsenille, yhdistyksen hallitukselle ja yhdistyksen varsinaisille jäsenille. Vaalin tulos vahvistetaan suomeksi ja ruotsiksi.

VOIMASSA OLEVA VAALIJÄRJESTYS	MUUTOSEHDOTUS
24 § PÖYTÄKIRJA Vaalilautakunta laatii valtuuskunnan vaaleja koskevan jäsenäänestyksen osalta pöytäkirjan. Pöytäkirjaan otetaan tiedot menettelystä päätöksenteossa, äänten laskennasta ja sen tuloksesta sekä tehdystä päätöksestä. Pöytäkirjan allekirjoittaa hallituksen puheenjohtaja ja vaalilautakunnan puheenjohtaja. Vaalilautakunnan kokouksista pidetään päätöspöytäkirjaa, jonka allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa sihteeri. Pöytäkirjan tarkastaa kaksi kokouksessa valittua henkilöä. Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti. Vaalipiirikohtaisista kuntapäivistä pidetään päätöspöytäkirjaa, jonka allekirjoittaa kokoukselle valittu puheenjohtaja ja varmentaa kokoukselle valittu sihteeri. Pöytäkirjan tarkastaa kaksi kokouksessa valittua henkilöä. Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti.	23 § Pöytäkirja Vaalilautakunta hyväksyy valtuuskunnan vaaleja koskevan jäsenäänestyksen osalta pöytäkirjan. Pöytäkirjaan otetaan tiedot menettelystä vaalissa, äänten laskennasta ja sen tuloksesta sekä tehdystä päätöksestä. Pöytäkirja on päivättävä ja pöytäkirjan allekirjoittaa hallituksen puheenjohtaja ja vaalilautakunnan puheenjohtaja. (Ks. YhdL 31.2 §) Vaalilautakunnan kokouksista pidetään päätöspöytäkirjaa, jonka allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa sihteeri. Pöytäkirjan tarkastaa kaksi kokouksessa valittua henkilöä. Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti. Vaalilautakunnan pöytäkirjakieli on suomi, jollei hallitus päättä toisin (ks. sääntöjen 2 §). Vaalipiirikohtaisista kuntapäivistä pidetään päätöspöytäkirjaa, jonka allekirjoittaa kokoukselle valittu puheenjohtaja ja varmentaa kokoukselle valittu sihteeri. Pöytäkirjan tarkastaa kaksi kokouksessa valittua henkilöä (ks. YhdL 31.1 §). Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti.
	24 § Vaalijärjestyksen muuttaminen Tämän vaalijärjestyksen muuttamisesta päättää valtuuskunta.

VALTUUSKUNNAN TYÖJÄRJESTYKSEN MUUTOSEHDOTUS

VOIMASSA OLEVA TYÖJÄRJESTYS	MUUTOSEHDOTUS
1 § VALTUUSKUNNAN JÄRJESTÄYTYMINEN Valtuuskunnan toimikauden ensimmäisen kokouksen kutsuu koolle hallituksen puheenjohtaja, joka avaa kokouksen ja johtaa puhetta siihen saakka, kun valtuuskunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat on valittu. Valtuuskunnan jäsenet istuvat kokouksissa ryhmittäin puheenjohtajan hyväksymän istumajärjestyksen mukaisesti.	1 § Valtuuskunnan järjestäytyminen Valtuuskunnan toimikauden ensimmäisen kokouksen kutsuu koolle hallituksen puheenjohtaja, joka avaa kokouksen ja johtaa puhetta siihen saakka, kun valtuuskunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat on valittu. Valtuuskunnan jäsenet istuvat kokouksissa ryhmittäin puheenjohtajan hyväksymän istumajärjestyksen mukaisesti.
2 § KOKOUSHUTSU JA ESITYSLISTA Valtuuskunnan kutsuu koolle yhdistyksen hallitus. Kutsu valtuuskunnan kokoukseen on toimitettava kullekin valtuuskunnan jäsenelle tämän ilmoittamaan osoitteeseen lähetetyllä kirjeellä tai sähköisesti vähintään kymmenen päivää ennen kokousta. Kutsuun on mahdollisuuksien mukaan liitettävä esityslista. Esityslista laaditaan suomeksi ja ruotsiksi.	2 § Kokouskutsu ja esityslista Valtuuskunnan kutsuu koolle yhdistyksen hallitus. Kutsu valtuuskunnan kokoukseen on lähetettävä kullekin valtuuskunnan jäsenelle ja läsnäolo-oikeutetulle tämän ilmoittamaan osoitteeseen kirjeellä tai sähköisesti vähintään kymmenen päivää ennen kokousta. Kutsuun on mahdollisuuksien mukaan liitettävä esityslista. (Ks. sääntöjen 18.5 §) Esityslista laaditaan suomeksi ja ruotsiksi. (Ks. sääntöjen 2 §)
3 § ESITYSLISTAN JULKAISEMINEN YLEISESSÄ TIETOVERKOSSA Esityslistat julkaistaan yhdistyksen verkkosivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan yksityisyyden suojan edellyttämät henkilötiedot sekä salassa pidettävät tiedot.	3 § Esityslistan julkaiseminen yleisessä tietoverkossa Esityslistat julkaistaan yhdistyksen verkkosivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan yksityisyyden suojan edellyttämät henkilötiedot sekä salassa pidettävät tiedot.

VOIMASSA OLEVA TYÖJÄRJESTYS	MUUTOSEHDOTUS
4 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS Valtuuskunnan kokous on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet valtuuskunnan jäsenistä on läsnä. Läsnä olevat jäsenet ja varajäsenet todetaan allekirjoitettujen läsnäololistojen mukaisesti tai nimenhuudolla, joka toimitetaan aakkosjärjestyksessä. Todettuaan läsnä olevat jäsenet puheenjohtaja toteaa esteen ilmoittaneet jäsenet ja läsnä olevat varajäsenet. Poistumisesta kesken kokouksen on ilmoitettava puheenjohtajalle tai sihteerille. Puheenjohtaja voi kokouksen kestäessä tai kokoustauon päätyttyä tarvittaessa todeta uudelleen läsnäolijat. Mikäli puheenjohtaja toteaa valtuuskunnan menettäneen päätösvalan, hänen on keskeytettävä kokous.	4 § Kokouksen päätösvaltaisuus ja läsnäolo-oikeus Valtuuskunta on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet valtuuskunnan jäsenistä on läsnä. (Säntöjen 18.4 §) Läsnä olevat jäsenet ja varajäsenet todetaan allekirjoitettujen läsnäololistojen mukaisesti tai nimenhuudolla. Todettuaan läsnä olevat jäsenet puheenjohtaja toteaa esteen ilmoittaneet jäsenet ja läsnä olevat varajäsenet. Poistumisesta kesken kokouksen on ilmoitettava puheenjohtajalle tai sihteerille. Puheenjohtaja voi kokouksen kestäessä tai kokoustauon päätyttyä tarvittaessa todeta uudelleen läsnäolijat. Mikäli puheenjohtaja toteaa valtuuskunnan menettäneen päätösvalan, hänen on keskeytettävä kokous. Hallituksen jäsenellä, toimitusjohtajalla, varatoimitusjohtajalla ja ruotsinkielisen toiminnan johtajalla sekä muilla valtuuskunnan määräämillä henkilöillä on oikeus olla läsnä valtuuskunnan kokouksissa ja ottaa osaa keskusteluun. (Säntöjen 18.6 §)
5 § KÄSITTELYJÄRJESTYS Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei valtuuskunta toisin päättä. Käsittelyn pohjana on hallituksen ehdotus. Jos hallitus on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan ennen kuin valtuuskunta on tehnyt päätöksen asiasta, muutettu ehdotus on	5 § Käsittelyjärjestys Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei valtuuskunta toisin päättä. Käsittelyn pohjana on hallituksen ehdotus. Jos hallitus on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan ennen kuin valtuuskunta on tehnyt päätöksen asiasta, muutettu ehdotus on

VOIMASSA OLEVA TYÖJÄRJESTYS	MUUTOSEHDOTUS
pohjaehdotus. Jos ehdotus on peruutettu ennen kuin valtuuskunta on tehnyt päätöksen asiassa, asia on poistettava esityslistalta.	pohjaehdotus. Jos ehdotus on peruutettu ennen kuin valtuuskunta on tehnyt päätöksen asiassa, asia on poistettava esityslistalta.
6 § PUHEENVUOROT Kokouksen alussa puheenjohtaja voi antaa ryhmäpuheenvuoron kunkin valtuuskunnan ryhmän edustajalle ryhmien suuruuden mukaisessa järjestyksessä. Esityslistan mukaisen asian käsittelyn yhteydessä puheenvuorot annetaan siinä järjestyksessä, kuin ne on pyydetty. Tästä järjestyksestä poiketen puheenjohtaja voi antaa: 1. puheenvuoron hallituksen puheenjohtajalle ja hallituksen jäsenelle, toimitusjohtajalle, varatoimitusjohtajalle, ruotsinkielisen toiminnan johtajalle ja muulle läsnäoloon oikeutetulle; sekä 2. repliikki- ja kannatuspuheenvuoron. Asian käsittelyjärjestystä koskeva työjärjestyspuheenvuoro on annettava ennen muita. Ryhmäpuheenvuoro saa kestää seitsemän minuuttia ja muu puheenvuoro kolme minuuttia, jollei puheenjohtaja toisin päätä.	6 § Puheenvuorot Kokouksen alussa puheenjohtaja voi antaa ryhmäpuheenvuoron kunkin valtuuskunnan ryhmän edustajalle ryhmien suuruuden mukaisessa järjestyksessä. Esityslistan mukaisen asian käsittelyn yhteydessä puheenvuorot annetaan siinä järjestyksessä, kuin ne on pyydetty. Tästä järjestyksestä poiketen puheenjohtaja voi antaa: 1. puheenvuoron hallituksen puheenjohtajalle ja hallituksen jäsenelle, toimitusjohtajalle, varatoimitusjohtajalle, ruotsinkielisen toiminnan johtajalle ja muulle läsnäoloon oikeutetulle; sekä 2. repliikki- ja kannatuspuheenvuoron. Asian käsittelyjärjestystä koskeva työjärjestyspuheenvuoro on annettava ennen muita. Ryhmäpuheenvuoro saa kestää seitsemän minuuttia ja muu puheenvuoro kolme minuuttia, jollei puheenjohtaja toisin päätä.
7 § PÖYDÄLLEPANO JA ASIAN PALAUTTAMINEN VALMISTELTAVAKSI Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta, palauttamisesta valmisteltavaksi tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa	7 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta, palauttamisesta valmisteltavaksi tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa

VOIMASSA OLEVA TYÖJÄRJESTYS	MUUTOSEHDOTUS
koskemaan vain tätä ehdotusta. Jos ehdotus hyväksytään, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ehdotus hylätään, asian käsittely jatkuu.	koskemaan vain tätä ehdotusta. Jos ehdotus hyväksytään, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ehdotus hylätään, asian käsittely jatkuu.
8 § EHDOTUKSET JA KESKUSTELUN PÄÄTTÄMINEN Keskustelun kuluessa tehty ehdotus on annettava kirjallisena, jollei puheenjohtaja toisin päättä. Muussa kuin vaaliasiassa tehty ehdotus, jota ei ole kannatettu, tai ehdotus, joka sisältää vaihtoehtoja, raukeaa. Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja toteaa keskustelun päättyneeksi. Puheenjohtaja toteaa keskustelun kuluessa tehdyt ehdotukset ja onko ehdotuksia kannatettu.	8 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen Keskustelun kuluessa tehty ehdotus on annettava kirjallisena, jollei puheenjohtaja toisin päättä. Muussa kuin vaaliasiassa tehty ehdotus, jota ei ole kannatettu, tai ehdotus, joka sisältää vaihtoehtoja, raukeaa. Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja toteaa keskustelun päättyneeksi. Puheenjohtaja toteaa keskustelun kuluessa tehdyt ehdotukset ja onko ehdotuksia kannatettu.
9 § PÄÄTÖKSEN TOTEAMINEN Jos keskustelun aikana ei ole tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja toteaa pohjaehdotuksen valtuuskunnan päätökseksi. Jos puheenjohtaja toteaa valtuuskunnan yksimielisesti kannattavan kokouksessa tehtyä ehdotusta, puheenjohtaja toteaa ehdotuksen valtuuskunnan päätökseksi. Päätöksen yhteydessä voidaan hyväksyä siihen liittyviä ponsia.	9 § Päätöksen toteaminen Jos keskustelun aikana ei ole tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja toteaa pohjaehdotuksen valtuuskunnan päätökseksi. Jos puheenjohtaja toteaa valtuuskunnan yksimielisesti kannattavan kokouksessa tehtyä ehdotusta, puheenjohtaja toteaa ehdotuksen valtuuskunnan päätökseksi. Päätöksen yhteydessä voidaan hyväksyä siihen liittyviä ponsia.
10 § ÄÄNESTYKSEEN OTETTAVAT EHDOTUKSET	10 § Äänestykseen otettavat ehdotukset

VOIMASSA OLEVA TYÖJÄRJESTYS	MUUTOSEHDOTUS
Äänestykseen otetaan pohjaehdotus ja kannatetut ehdotukset. Ehdotusta, joka on tehty vaihtoehtoisena tai ehdollisena tai menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei kuitenkaan oteta äänestykseen.	Äänestykseen otetaan pohjaehdotus ja kannatetut ehdotukset. Ehdotusta, joka on tehty vaihtoehtoisena tai ehdollisena tai menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei kuitenkaan oteta äänestykseen.
11 § ÄÄNESTYSTAPA Äänestys on toimitettava avoimesti. Tarvittaessa voidaan suorittaa koeäänestys. Puheenjohtaja saattaa äänestystavan valtuuskunnan hyväksyttäväksi.	11 § Äänestystapa Äänestys on toimitettava avoimesti. Tarvittaessa voidaan suorittaa koeäänestys. Puheenjohtaja saattaa äänestystavan valtuuskunnan hyväksyttäväksi.
12 § ÄÄNESTYSJÄRJESTYS Jos äänestykseen otettavia ehdotuksia on enemmän kuin kaksi, puheenjohtaja esittää valtuuskunnan hyväksyttäväksi äänestysjärjestyksen. Äänestysjärjestys määräytyy seuraavien periaatteiden mukaan: 1. Ensin otetaan äänestykseen kaksi eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta. Voittanut ehdotus asetetaan jäljellä olevista ehdotuksista eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta vastaan. Näin jatketaan, kunnes saadaan lopullinen vastaehdotus pohjaehdotukselle. Kuitenkin jos äänestykseen on otettava pohjaehdotuksen kokonaan hylkäämistä tarkoittava ehdotus, se on asetettava viimeisenä äänestettäväksi muista ehdotuksista voittanutta vastaan. 2. Jos ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen on riippumaton muista ehdotuksista, sen hyväksymisestä tai hylkäämisestä on äänestettävä erikseen.	12 § Äänestys- ja päätöksentekojärjestys Jos äänestykseen otettavia ehdotuksia on enemmän kuin kaksi, puheenjohtaja esittää valtuuskunnan hyväksyttäväksi äänestysjärjestyksen. Äänestysjärjestys määräytyy seuraavien periaatteiden mukaan: 1. Ensin otetaan äänestykseen kaksi eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta. Voittanut ehdotus asetetaan jäljellä olevista ehdotuksista eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta vastaan. Näin jatketaan, kunnes saadaan lopullinen vastaehdotus pohjaehdotukselle. Kuitenkin jos äänestykseen on otettava pohjaehdotuksen kokonaan hylkäämistä tarkoittava ehdotus, se on asetettava viimeisenä äänestettäväksi muista ehdotuksista voittanutta vastaan. 2. Jos ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen on riippumaton muista ehdotuksista, sen hyväksymisestä tai hylkäämisestä on äänestettävä erikseen.

VOIMASSA OLEVA TYÖJÄRJESTYS	MUUTOSEHDOTUS
Jos päätöksen tekemiseen vaaditaan yhdistyksen sääntöjen tai yhdistyslain (503/1989) mukaan määräenemmistön kannatus, puheenjohtajan on ilmoitettava siitä ennen äänestyksen toimittamista ja otettava se huomioon äänestyksen tuloksen todetessaan.	Päätökseksi tulee se mielipide, jota on kannattanut yli puolet äänestyksessä annetuista äänistä. Äänten mennessä tasan ratkaisee se mielipide, jota kokouksen puheenjohtaja ilmoittaa kannattavansa. (Ks. YhdL 27.1 §) Edellä mainitusta poiketen yhdistyksen päätökseksi tulee sääntöjen muuttamista, yhdistyksen purkamista tai yhdistyksen omaisuuden pääosan luovuttamista koskevassa asiassa se mielipide, jota on kannattanut vähintään kolme neljäsosaa äänestyksessä annetuista äänistä. (Ks. YhdL 27.1 § 3-kohta, sääntöjen 17.2 §:n 14-kohta) Annettuja ääniä laskettaessa ei huomioida tyhjiä ja hylättyjä ääniä. Jos päätöksen tekemiseen vaaditaan yhdistyksen sääntöjen tai yhdistyslain mukaan määräenemmistön kannatus, puheenjohtajan on ilmoitettava siitä ennen äänestyksen toimittamista ja otettava se huomioon äänestyksen tuloksen todetessaan.
13 § VAALIT Vaalit toimitetaan vaadittaessa suljetuin lipuin.	13 § Vaalit Vaalit toimitetaan vaadittaessa suljetuin lipuin. Vaalissa tulevat valituiksi eniten ääniä saaneet. Tasatulos vaalissa ratkaistaan arvalla. (Ks. YhdL 21 §, 29 § 1 ja 4 mom)
14 § VARAJÄSENEEN KUTSUMINEN Valtuuskunnan jäsenen, joka ei pääse kokoukseen tai on esteellinen käsittelemään esityslistalla olevaa asiaa, on viipymättä ilmoitettava esteestä tai esteellisyydestä valtuuskunnan sihteerille tai kokoushenkilökunnalle.	14 § Varajäsenen kutsuminen Valtuuskunnan jäsenen, joka ei pääse kokoukseen tai on esteellinen käsittelemään esityslistalla olevaa asiaa, on viipymättä ilmoitettava esteestä tai esteellisyydestä valtuuskunnan sihteerille tai kokoushenkilökunnalle. Sama koskee varajäsentä, joka on kutsuttu varsinaisen

VOIMASSA OLEVA TYÖJÄRJESTYS	MUUTOSEHDOTUS
Saatuaan luotettavasti tiedon esteestä tai esteellisyydestä valtuuskunnan jäsenen sijaan on kutsuttava yhdistyksen sääntöjen mukainen varajäsen.	jäsenen tilalle, kun varsinainen jäsen on estynyt tai esteellinen osallistumaan kokoukseen. Saatuaan luotettavasti tiedon esteestä tai esteellisyydestä valtuuskunnan jäsenen sijaan on kutsuttava yhdistyksen sääntöjen mukainen varajäsen. Jos esteestä tai esteellisyydestä on ilmoitettu Kuntaliittoon myöhemmin kuin 48 tuntia ennen valtuuskunnan kokouksen alkamista, kutsu lähetetään varajäsenelle, jos se on mahdollista.
15 § KAKSIKIELISYYS Puheenvuorot voidaan pitää suomeksi tai ruotsiksi. Tehdyt ehdotukset ja päätökset saatetaan tarvittaessa valtuuskunnan jäsenten tietoon molemmilla kielillä.	15 § Kaksikielisyys Puheenvuorot voidaan pitää suomeksi tai ruotsiksi. Tehdyt ehdotukset ja päätökset saatetaan tarvittaessa kokouksessa valtuuskunnan jäsenten tietoon molemmilla kielillä.
16 § PÖYTÄKIRJA Kokouksessa tehdyistä päätöksistä laaditaan pöytäkirja suomeksi ja ruotsiksi. Pöytäkirjan allekirjoittavat puheenjohtaja ja sihteeri sekä tarkastaa kaksi kokouksessa valittua valtuuskunnan jäsentä. Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti. Pöytäkirjat julkaistaan yhdistyksen verkkosivuilla. Ennen julkaisemista pöytäkirjasta poistetaan yksityisyyden suojan edellyttämät henkilötiedot sekä salassa pidettävät tiedot.	16 § Pöytäkirja Kokouksessa tehdyistä päätöksistä laaditaan pöytäkirja suomeksi ja ruotsiksi. (Ks. sääntöjen 2 §) Pöytäkirja on päivättävä ja sen allekirjoittavat kokouksen puheenjohtaja ja sihteeri sekä tarkastaa kaksi kokouksessa valittua valtuuskunnan jäsentä (ks. YhdL 31.1 §). Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti. Pöytäkirjat julkaistaan yhdistyksen verkkosivuilla. Ennen julkaisemista pöytäkirjasta poistetaan yksityisyyden suojan edellyttämät henkilötiedot sekä salassa pidettävät tiedot.

VOIMASSA OLEVA TYÖJÄRJESTYS	MUUTOSEHDOTUS
Voimaantulo ja siirtymäaika Tämän vaali- ja työjärjestyksen hyväksymisestä ja muuttamisesta päättää valtuuskunta. Valtuuskunnan vaali- ja työjärjestys tulee voimaan sen jälkeen kun valtuusto on sen hyväksynyt, ja sitä sovelletaan soveltuvien osien heti voimaantulosta.	17 § Työjärjestyksen muuttaminen Tämän työjärjestyksen muuttamisesta päättää valtuuskunta.

Kuntahankintojen ja Hanselin yhdistyminen, liite 1, 10 §

Suomen Kuntaliitto ry
Valtuuskunta 22.–23.5.2018

Järjestelyn päävaiheet

Toimenpide	Vastuutaho(t)	Aikataulu	Kommentti
Due diligence -tarkastukset	KPMG (taloudellinen) D&I (juridinen ja verotuksellinen)	Huhtikuu 2019	Due diligence -tarkastuksissa ei ole käynyt ilmi mitään Järjestelyyn oleellisesti vaikuttavia havaintoja tai seikkoja, joiden johdosta Järjestelyä ei tulisi toteuttaa.
Järjestelyn ja järjestelyn edellyttämien sopimuksien hyväksyminen	VM, Kuntaliitto, Hansel, Kuntahankinnat	Hansel: hallitus 3.5.2019 Kuntahankinnat: hallitus 7.5.2019 Valtio: RV+VN 9.5.2019 Kuntaliitto: valtuuskunta 22.-23.5.2019	Muut osapuolet (valtio, Hansel, Kuntahankinnat) ovat omalta osaltaan hyväksyneet Järjestelyn ja sen edellyttämät sopimukset
Järjestelysopimuksen allekirjoittaminen	VM, Kuntaliitto, Hansel, Kuntahankinnat	24.5.2019 (arvio)	Jos Kuntaliiton valtuuskunta hyväksyy järjestelyn, järjestelysopimus allekirjoitetaan viipymättä Kuntaliiton valtuuskunnan kokouksen (22.-23.5.2019) jälkeen.
Järjestelyn täytäntöönpano	VM, Kuntaliitto, Hansel	2.9.2019 (arvio)	Osakekaupparajan ja osakassopimuksen allekirjoittaminen, kauppahinnan maksaminen, Hanselin uuden hallituksen valinta, Kuntahankintojen työntekijöiden siirtyminen Hanseliin
Kuntahankintojen yhteishankintatoiminnan alasajo	Kuntaliitto, Kuntahankinnat	31.12.2023 mennessä (arvio)	Kuntaliitto ja Kuntahankinnat huolehtivat Kuntahankintojen yhteishankintatoiminnan hallitusta alasajosta ja lopettamisesta. Suurin osa puitesopimuksista loppuu 31.12.2023 mennessä, tämän jälkeen voimassa on vain yksittäisiä puitesopimuksia ja puitesopimuksien alla tehtyjä asiakaskohtaisia sopimuksia.

Sopimusdokumentaation keskeinen sisältö

1. Omistus- ja yritysjärjestelysopimus ("Järjestelysopimus")

- Osapuolet: Kuntaliitto, Kuntahankinnat, valtio ja Hansel
- Järjestelysopimus on järjestelyn puitesopimus, jolla sovitaan järjestelyn osa-alueista, niiden edellyttämistä toimenpiteistä, niiden toteuttamisesta ja aikataulusta
- Järjestelyn osa-alueet ovat:
 - Hanselin osakkeiden osto: Kuntaliitto ostaa 35% Hanselin osakkeista (osakekauppakirjan ehdoista tarkemmin alla kohdassa 2)
 - Liikkeen luovutus: Kuntahankintojen yhteishankintoihin liittyvä liiketoiminta ja sen palveluksessa oleva henkilöstö siirtyy Hanselille liikkeen luovutuksella. Liikkeen luovutus on vastikkeeton. Kuntahankinnat vastaa siirtyvän henkilöstön ennen täytäntöönpanoa syntyneistä työsuhtesääntävistä. Kuntahankinnat ostaa asiantuntijapalveluna Hanselilta yhteishankintoihin liittyvän liiketoiminnan alasajamiseen tarvittavat henkilöstöresurssit. Kuntahankinnat ostaa Hanselilta asiantuntijapalvelua vähintään kuusi henkilötyövuotta vastaavan määrän täytäntöönpanon ja 31.12.2023 välisenä aikana.
- Kuntahankintojen yhteishankintasopimukset: Kuntahankintojen nykyiset yhteishankintasopimukset jäävät Kuntahankintojen vastuulle ja Kuntahankinnat huolehtii sopimusten hallinnoinnista ja niiden alasajamisesta. Hansel hoitaa tiettyjä yhteisesti sovittuja kuntasektorin puitejärjestelyjen kilpailutuksia jo ennen täytäntöönpanoa.
- Hanselin nettokassa: Valtio ja Hansel sitoutuvat siihen, että Hanselin nettokassa (likvidien rahavarojen (kassa- ja pankkisaamiset) sekä korollisten velkojen erotus) on täytäntöönpanon yhteydessä vähintään 10 miljoonaa euroa.
- Kilpailukiello: Kuntaliitto ja Kuntahankinnat sitoutuu olemaan perustamatta yhteishankintayksikköä tai valmistelematta sellaisen perustamista taikka toimimasta yhteishankintayksikkönä. Kuntaliiton osalta kilpailukiello siirtyy järjestelyn täytäntöönpanon yhteydessä osakassopimuksen alle. Sekä Kuntaliiton että Kuntahankintojen kilpailukiello päättyy, mikäli Kuntaliitto ei enää omista Hanselin osakkeita (ks. alla kohdassa 3).
 - Kilpailevana toimintana ei pidetä Kuntien Tiera Oy:n harjoittamaa liiketoimintaa (edellyttäen, että Kuntaliiton omistus Kuntien Tiera Oy:ssä säilyy alle 10%) tai Kuntahankintojen voimassaolevien sopimusten mukaisten velvoitteiden edellyttämää toimintaa (huomioiden toiminnan alasajon)
- Voimassaolo: Järjestelysopimus on voimassa järjestelyn täytäntöönpanoon saakka (arviolta 2.9.2019). Mikäli osapuolten kohtuullisen näkemyksen mukaan järjestelyä ei kuitenkaan pystytä toteuttamaan 31.12.2019 mennessä, osapuolilla on oikeus purkaa Järjestelysopimus.
- Yhdistymissopimuksen purkaminen: Järjestelysopimuksella sovitaan 22.5.2018 allekirjoitetun ja 21.12.2018 muutetun yhdistymissopimuksen purkamisesta

Sopimusdokumentaation keskeinen sisältö

2. Osakekauppakirja

- Osapuolet: Kuntaliitto ja valtio
- Kauppahinta: Osakekauppakirjan mukaisesti Kuntaliitto ostaa valtiolta 35% Hanselin koko osakekannasta järjestelyn täytäntöönpanopäivänä 3.500.000 euron kauppahinnalla.
 - Omistusoikeus osakkeisiin siirtyy täytäntöönpanon yhteydessä kauppahinnan maksua vastaan
 - Kuntaliitto maksaa osakekaupasta maksettavaksi tulevan varainsiirtovero (1,6% kauppahinnasta)
- Myyjän vakuutukset: Valtio antaa osakekauppakirjassa tavanomaisia myyjän vakuutuksia koskien myytäviä osakkeita sekä Hanselia ja sen toimintaa
- Korvausvastuu: Valtio sitoutuu korvaamaan mahdollisista vakuutusrikkomuksista aiheutuneen vahingon mikäli vahinkojen yhteismäärä ylittää 350.000 euroa (valtion enimmäisvastuu 3,5 miljoonaa euroa)
 - Mahdolliset korvausvaatimukset on esitettävä viimeistään 18 kuukauden kuluttua kaupantekopäivästä
- Osakekauppakirja allekirjoitetaan ja se tulee voimaan järjestelyn täytäntöönpanopäivänä, arviolta 2.9.2019

Sopimusdokumentaation keskeinen sisältö

3. Osakassopimus

- Osapuolet: Valtio, Kuntaliitto ja Hansel
- Osakassopimuksessa sovitaan Hanselin osakkeiden omistuksesta, hallinnosta, liiketoiminnan järjestämisestä sekä valtion ja Kuntaliiton oikeuksista ja velvollisuuksista toisiinsa ja Hanseliin nähden, esimerkiksi:
 - Osakkeiden luovutus- ja siirtokiello ilman toisen osakkeenomistajan etukäteistä suostumusta
 - Hallituksen kokoonpano (3 valtion nimeämää + 2 Kuntaliiton nimeämää hallituksen jäsentä)
- Osakassopimuksella vahvistetaan Hanselin tarkoitukseksi toimia yhteishankintayksikkönä Hansel-laissa säädetyille asiakaskunnalle (valtion ja kuntien hankintayksiköt) ja tuottaa näille Hansel-laissa säädettyjä palveluita (yhteishankintatoimet ja hankintojen tukitoimet sekä näihin liittyviä asiantuntija- ja kehittämispalveluita)
- Osakassopimuksella turvataan kuntakentän asemaa
 - Kuntaliiton ja valtion sopimat Hanselia koskevat omistajastrategiset tavoitteet otetaan kokonaisuudessaan osakassopimuksen liitteeksi ja erät keskeiset kohdat kirjataan sopimustekstiin
 - Hanselin hallituksen tehdessä päätöksiä mm. yhtiöjärjestyksen muuttamisesta, Hanselin osakkeisiin liittyvien oikeuksien muuttamisesta tai näiden antamisesta taikka hankkimisesta, Hanselin liiketoiminnan tai olennaisten varallisuuserien myynnistä tai Hanselin varojen jakamisesta, edellytetään, että päätöstä on kannattanut vähintään 1 Kuntaliiton nimeämä hallituksen jäsen ja vähintään 2 valtion nimeämää hallituksen jäsentä
 - Kuntaliiton myyntioikeus; mikäli Hansel ei kykenisi enää toteuttamaan alkuperäistä tarkoitustaan, Kuntaliitolla on oikeus myydä ja valtiolla velvollisuus lunastaa kaikki Kuntaliiton omistamat Hanselin osakkeet
 - Osakassopimuksen mukaan Kuntaliiton osuus kaikista Hanselin osakkeista ja äänistä tulee kaikissa tilanteissa säilyä yli 1/3 ja valtion osuus yli 50%
 - Kuntahankintojen nykyinen toimitusjohtaja Raili Hilakari toimii täytäntöönpanon jälkeen Hanselin varatoimitusjohtajana (vähintään 31.8.2021 saakka)
- Mikäli Kuntaliitto purkautuu, Kuntaliiton jäsenistö ei enää koostu pääosin tahoista, jotka voivat olla Hanselin asiakkaita, tai Kuntaliiton toiminnassa tapahtuu muu vastaava olennainen muutos, Kuntaliitolla on velvollisuus myydä omistansa Hanselin osakkeet valtiolle
- Osakassopimus allekirjoitetaan ja se tulee voimaan järjestelyn täytäntöönpanopäivänä, arviolta 2.9.2019

OMISTUS- JA YRITYSJÄRJESTELYÄ KOSKEVA SOPIMUS

[24].[5].2019

SUOMEN VALTION,
HANSEL OY:n,
SUOMEN KUNTALIITTO RY:n ja
KL-KUNTAHANKINNAT OY:n
välillä

SISÄLLYSLUETTELO

1	Tausta ja tarkoitus	1
2	Määritelmät	2
3	Järjestely	3
3.1	Allekirjoitusta edeltäneet toimet	3
3.2	Järjestelyn tarkoitus	3
3.3	Järjestelyn osa-alueet ja aikataulu	4
4	Yhtiö Täytäntöönpanon jälkeen	6
4.1	Hanselin hallinto	6
4.2	Hanselin yhtiöjärjestys	6
5	Hanselin Nettokassa	7
6	Täytäntöönpanon edellytykset	7
7	Täytäntöönpano	7
7.2	Toimenpiteet Täytäntöönpanopäivänä	8
7.3	Toimenpiteet Täytäntöönpanopäivän jälkeen	8
8	Kilpaileva toiminta ja Kuntahankintojen toiminta Täytäntöönpanon jälkeen	8
9	Tietyt toimenpiteet ja sitoumukset	10
9.1	Tiedottaminen ja viestintä	10
9.2	Viranomaismenettelyt	10
9.3	Järjestelyn toteuttamista koskevat sitoumukset	10
9.4	Tiedonantovelvollisuus	11
10	Muut ehdot	11
10.1	Voimassaolo	11
10.2	Salassapito ja julkistaminen	11
10.3	Ilmoitukset ja tiedonannot	13
10.4	Yhdistymissopimuksen purkaminen	14
10.5	Tulkinta	14
10.6	Muutokset	14
10.7	Oikeuksien käyttämättä jättäminen	14
10.8	Sopimuksen osittainen pätemättömyys tai mitättömyys	14
10.9	Sopimuksen siirtäminen	14
10.10	Kulut	14
10.11	Sovellettava laki ja riidanratkaisu	14

LIITTEET

Liite 3.3(i)	Osakekauppakirjan luonnos
Liite 3.3(ii)	Osakassopimus koskien Hansel Oy:tä
Liite 3.3(iii)	Hanselin palvelukseen siirtyvä Kuntahankintojen henkilöstö
Liite 3.3(iv)	Kuntahankintojen yhteishankintasopimukset ja yhteishankintatoiminnan alasajon suunniteltu aikataulu
Liite 3.3(v)	Asiantuntijapalvelun ehdot
Liite 4.2	Hanselin uusi yhtiöjärjestys

OMISTUS- JA YRITYSJÄRJESTELYÄ KOSKEVA SOPIMUS

Tämä omistus- ja yritysjärjestelyä koskeva sopimus ("**Sopimus**") on tehty [24].[5].2019 seuraavien osapuolten välillä:

- (i) Suomen valtio, edustajanaan valtionvarainministeriö ("**Valtio**");
- (ii) Hansel Oy (y-tunnus: 0988084-1), Mannerheiminaukio 1a, 00100 Helsinki ("**Hansel**" tai "**Yhtiö**");
- (iii) Suomen Kuntaliitto ry (y-tunnus: 0926151-4), Toinen Linja 14, 00530 Helsinki ("**Kuntaliitto**"); ja
- (iv) KL-Kuntahankinnat Oy (y-tunnus: 2159215-6), Toinen Linja 14, 00530 Helsinki ("**Kuntahankinnat**").

(i)–(iv) jäljempänä yhdessä "**Osapuolet**" ja kukin erikseen "**Osapuoli**".

1 Tausta ja tarkoitus

- 1.1 Hansel on Valtion kokonaan omistama ja sen hallinnassa oleva osakeyhtiö, joka toimii Hansel-laissa säädetyllä tavalla ja julkisia hankintoja koskevassa lainsäädännössä tarkoitettuna yhteishankintayksikkönä Hansel-laissa säädetyille asiakaskunnalle. Hansel tuottaa asiakkailleen kulloinkin voimassaolevassa Hansel-laissa säädetyjä palveluja.
- 1.2 Kuntahankinnat on Suomen Kuntaliiton kokonaan omistama ja sen hallinnassa oleva osakeyhtiö. Kuntahankinnat toimii julkisia hankintoja koskevassa lainsäädännössä tarkoitettuna yhteishankintayksikkönä kuntasektorille.
- 1.3 Hansel ja Kuntahankinnat ovat 22.5.2018 tehneet yhdistymissopimuksen, jossa on sovittu Hanselin ja Kuntahankintojen toimintojen yhdistämisestä osakeyhtiölain (624/2006, muutoksineen) 16 luvun 2 § 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetulla absorptiosulautumisella. Yhdistymissopimusta on muutettu 21.12.2018. ("**Yhdistymissopimus**").
- 1.4 Valtioneuvosto on 27.9.2018 antanut hallituksen esityksen Hansel-lain muutoksesta (HE 147/2018 vp). Eduskunta on hyväksynyt Hansel-lain muutoksen ja antanut suosituksensa Hanselin ja Kuntahankintojen omistus- ja yritysjärjestelyyn, jossa Valtio lakkaa olemasta Hanselin ainoa osakkeenomistaja. Hansel-lain muutos on tullut voimaan 1.1.2019.
- 1.5 Osapuolet ovat Yhdistymissopimuksen tekemisen jälkeen neuvotelleet Yhdistymissopimuksessa sovitun sulautumisen asemesta toteutettavasta omistus- ja yritysjärjestelystä, jossa muun muassa Valtio myy Hanselin osakkeita Kuntaliitolle ja Kuntahankintojen henkilöstöä siirtyy Hanselin palvelukseen. Tämä omistus- ja yritysjärjestely to-

teutetaan tässä Sopimuksessa jäljempänä sovittavalla tavalla. Osapuolten tarkoituksena on tässä Sopimuksessa sopia jäljempänä eritellyn Järjestelyn edellyttämien toimenpiteiden toteuttamisesta ja aikataulusta sekä Yhdistymissopimuksen purkamisesta.

2 Määritelmät

2.1 Seuraavilla ilmaisuilla on tässä Sopimuksessa alla sovittu sisältö, jollei nimenomaisesti ole toisin ilmaistu:

Hansel tai Yhtiö	on määritelty tämän Sopimuksen johdannossa.
Hansel-laki	tarkoittaa Hansel Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annettua lakia (1096/2008, muutoksineen).
Julkisuuslaki	tarkoittaa viranomaisen toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999, muutoksineen).
Järjestely	on määritelty kohdassa 3.2.
Järjestelysopimus	tarkoittaa sopimuksia ja asiakirjoja, jotka Osapuolet tai osa Osapuolista tekevät Täytäntöönpanossa Järjestelyn toteuttamiseksi (mukaan lukien Osakekauppakirja ja Osakassopimus).
Kauppahinta	on määritelty kohdassa 3.2.
Kilpaileva Toiminta	tarkoittaa yhteishankintayksikön perustamista tai perustamisen valmistelemista taikka yhteishankintayksikkönä toimimista.
Kuntahankinnat	on määritelty tämän Sopimuksen johdannossa.
Kuntaliitto	on määritelty tämän Sopimuksen johdannossa.
Luottamuksellinen Tieto	on määritelty kohdassa 10.2.
Nettokassa	on määritelty kohdassa 5.1.
Osakassopimus	on määritelty kohdassa 3.2.
Osakekauppa	on määritelty kohdassa 3.2.
Osakekauppakirja	on määritelty kohdassa 3.2.
Osapuoli tai Osapuolet	on määritelty tämän Sopimuksen johdannossa.

Sopimus	tarkoittaa tätä omistus- ja yritysjärjestelyä koskevaa sopimusta liitteineen.
Täytäntöönpano	tarkoittaa tässä Sopimuksessa sovitun Järjestelyn toteutusta tekemällä Täytäntöönpanopäivänä kaikki kohdassa 7.2 sovitut toimenpiteet.
Täytäntöönpanopäivä	on määritelty kohdassa 7.1.
Valtio	on määritelty tämän Sopimuksen johdannossa.
Yhdistymissopimus	on määritelty kohdassa 1.3.

3 Järjestely

3.1 Allekirjoitusta edeltäneet toimet

Ennen tämän Sopimuksen allekirjoittamista:

- (i) Kuntaliitto on haluumassaan laajuudessa suorittanut Hanselia koskevan due diligence -tarkastuksen.
- (ii) Osakassopimuksen osapuolet ovat päässeet kutakin Osakassopimuksen osapuolta tyydyttävällä tavalla yhteisymmärrykseen Osakassopimuksen lopullisesta muodosta.
- (iii) Valtio on päättänyt Järjestelyn toteuttamisesta ja Osakekauppakirjan sekä Osakassopimuksen tekemisestä.
- (iv) Hanselin hallitus on päättänyt Järjestelyn toteuttamisesta.
- (v) Kuntahankintojen hallitus on päättänyt Järjestelyn toteuttamisesta.
- (vi) Kuntaliiton valtuuskunta on päättänyt Järjestelyn toteuttamisesta ja Osakekauppakirjan sekä Osakassopimuksen tekemisestä.

3.2 Järjestelyn tarkoitus

Järjestelyn tarkoituksena on luoda valtakunnallinen toimija yhteishankintatoimintojen ja hankintojen tukitoimintojen sekä hankintatoimeen liittyvien asiantuntija- ja kehittämispalveluiden tarjoamisessa Valtion ja kuntien hankintayksiköille.

Järjestelyllä on tarkoitus toteuttaa muutos Hanselin omistuksessa siten, että Kuntaliitosta tulee Hanselin vähemmistöosakkeenomistaja. Osana järjestelyä on tarkoitus mahdollistaa Kuntahankintojen liiketoiminnan luovutus Hanselin harjoitettavaksi Hansel-laissa säädetyn asiakaskunnan laajentamiseksi. Osana Järjestelyä Kuntahankintojen henkilöstö siirtyy Hanselin palvelukseen, ja Täytäntöönpanon jälkeen Hanselin

on määrä jatkaa Kuntahankintojen aiemmin harjoittamaa liiketoimintaa toimimalla yhteishankintayksikkönä kuntasektorille.

3.3 Järjestelyn osa-alueet ja aikataulu

Eduskunnan 23.11.2018 antaman suostumuksen mukaisen omistus- ja yritysjärjestelyn toteuttamiseksi Osapuolet sopivat tällä Sopimuksella järjestelystä, joka sisältää tässä kohdassa 3.2 eriteltyt osa-alueet (jäljempänä "**Järjestely**").

Tässä Sopimuksessa Järjestelyn toteuttamisena pidetään tässä Sopimuksessa sovitujen asioiden toteuttamista. Järjestelyn toteuttamisajankohtana pidetään alla kohdassa 7 sovitun Täytäntöönpanon toteuttamishetkeä.

Järjestely koostuu seuraavista osa-alueista:

Hanselin Osakkeiden myynti Kuntaliitolle

Kohdassa 6 sovittujen edellytysten täytyessä Valtio myy Kuntaliitolle yhteensä 25.208 Hanselin osaketta. Osakkeiden myynti toteutetaan olennaisilta osiltaan liitteen 3.3(i) mukaisella osakekauppakirjalla ("**Osakekauppakirja**"). ("**Osakekauppa**")

Hanselin osakkeista maksettava vastike on yhteensä 3.500.000 euroa ("**Kauppahinta**"). Kauppahinta perustuu Hanselin osakkeiden käypään arvoon, ottaen huomioon Yhtiön tarkoitus voittoa tuottamattomana yhtiönä. Hanselin ollessa osakeyhtiö, jonka tehtävät ja omistus on säännelty lailla, eivätkä sen osakkeet ole vapaasti vaihdettavissa, on yritysjärjestelyissä yleisesti käytettävistä arvostusmenetelmistä Järjestelyssä käytettäväksi tarkoituksenmukaisimmaksi katsottu Hanselin tasearvojen mukaiseen nettosubstanssiarvoon ja Osapuolten käymiin neuvotteluihin perustuva osakkeen arvo. Yhtiön tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa osakkeenomistajilleen, joten Kauppahintaa ei ole määritelty Yhtiön tuottoarvon perusteella. Yhtiön arvonmäärityksen on tehnyt ulkopuolinen asiantuntija, joka on antanut Osapuolille lausunnon Yhtiön osakkeen käyvän arvon määrittämisestä.

Osakassopimus

Samanaikaisesti Osakekaupan toteuttamisen yhteydessä Valtio, Kuntaliitto ja Hansel tekevät olennaisilta osiltaan liitteen 3.3(ii) mukaisen Hanselia koskevan osakassopimuksen ("**Osakassopimus**").

Liikkeen luovutus

Liitteessä 3.3(iii) listattu Kuntahankintojen henkilöstö siirtyy osana Järjestelyä Hanselin palvelukseen jäljempänä sovitulla tavalla. Hansel ja Kuntahankinnat sitoutuvat

myötävaikuttamaan Kuntahankintojen henkilöstön siirron toteuttamiseen ja tekemään kaikki toimenpiteet, jotka ovat välttämättömiä henkilöstön siirtämisen toteuttamiseksi.

Osapuolet toteavat, että tässä Sopimuksessa sovittu liitteessä 3.3(iii) listatun Kuntahankintojen yhteishankintoihin liittyvä liiketoiminta ja sen palveluksessa luovutushetkellä olevan henkilöstön siirtyminen Hanselin palvelukseen muodostaa työsopimuslain (55/2010, muutoksineen) 1 luvun 10 §:ssä tarkoitetun liikkeen luovutuksen. Liikkeen luovutus on vastikkeeton. Vastikkeen määrittämisessä on otettu huomioon Yhtiön tarkoitus voittoa tuottamattomana yhtiönä.

Hanselin palvelukseen siirtyvä liitteessä 3.3(iii) listattu Kuntahankintojen henkilöstö siirtyy Hanselin palvelukseen liikkeen luovutuksella Täytäntöönpanopäivänä.

Kuntahankinnat sitoutuu vastaamaan Hanseliin nähden kaikista siirtyvän henkilöstön työsuhteisiin liittyvistä työsuhdesaatavista sivukuluineen, kuten kertyneet lomarahaoikeudet, palkat ansaittujen mutta pitämättömien lomien tai muiden vapaiden ajalta, ylityökorvaukset sekä muut takautuvat palkat ja korvaukset, siltä osin kuin ne ovat syntyneet tai ne on ansaittu ennen Täytäntöönpanopäivää, vaikka ne erääntyisivät maksettavaksi vasta Täytäntöönpanopäivän jälkeen.

Kuntahankinnat sitoutuu maksamaan edellä mainittuja maksuja vastaavan määrän Hanselille viimeistään kahden (2) kuukauden kuluessa Täytäntöönpanosta. Kuntahankinnat laatii kirjallisen selvityksen edellä mainituista maksuista ja toimittaa kirjallisen selvityksen kyseisistä maksuista Hanselille Täytäntöönpanoon mennessä. Hanselin tulee ilmoittaa Kuntahankinnoille kantansa laskelmaan kuukauden kuluessa siitä, kun Kuntahankinnat on toimittanut laskelman. Kuntahankinnat ja Hansel sitoutuvat antamaan toisilleen tilaisuuden tutustua tarvittaviin asiakirjoihin, tilitietoihin sekä kirjanpitoon edellä mainittujen maksujen ja laskelmien tarkastamista varten.

Kuntahankinnat vakuuttaa, että Hanselin palvelukseen siirtyvä Kuntahankintojen henkilöstö on listattu liitteessä 3.3(iii). Lisäksi Kuntahankinnat vakuuttaa, että Kuntahankintojen tiedon mukaan kenellekään muulla kuin liitteessä 3.3(iii) listatuilla henkilöillä ei ole oikeutta siirtyä Hanselin palvelukseen tässä Sopimuksessa sovitun perusteella. Kuntahankinnat sitoutuu vastaamaan täysimääräisesti kaikista Hanselille mahdollisesti aiheutuvasta vahingosta mikäli Hanselin palveluksen siirtyvää Kuntahankintojen henkilöstöä ei olisi listattu tyhjentävästi liitteessä 3.3(iii).

Kuntahankinnat vakuuttaa, että siirtyvää Kuntahankintojen henkilöstöä sekä kaikkia heidän työsuhteidensa ehtoja ja heille annettuja etuja koskevat, liitteessä 3.3(iii) esitetyt tiedot ovat olennaisilta osin oikeita. Kuntahankinnat sitoutuu siihen, ettei se muuta Hanselin palvelukseen siirtyvän henkilöstön työsuhteiden ehtoja tai työntekijöille myöntämiään etuja miltään osin ennen Täytäntöönpanoa, pois lukien työehtosopimusten tai pakottavan lainsäädännön edellyttämät muutokset.

Osapuolet sopivat, että Täytäntöönpanosta lukien Kuntahankintojen toimitusjohtaja ei toimi samanaikaisesti Hanselin palveluksessa.

Kuntahankintojen yhteishankintasopimukset

Kuntahankintojen voimassa olevat yhteishankintasopimukset on listattu liitteessä 3.3(iv). Kyseiset sopimukset jäävät Kuntahankintojen vastuulle ja Kuntahankinnat huolehtii sopimusten hallinnoinnista kohdan 8.5 mukaisesti.

Osapuolet sopivat, että Hansel ja Kuntahankinnat hoitavat ennen Täytäntöönpanoa yhteisesti tiettyjä puitejärjestelyjen kilpailutuksia liitteestä 3.3(iv) ilmenevän mukaisesti.

Asiantuntijapalvelu

Hansel sitoutuu tarjoamaan Kuntahankinnoille Täytäntöönpanosta lukien asiantuntijapalvelun, jonka avulla Kuntahankinnat voi huolehtia sen toiminnoista (mukaan lukien sopimus- ja toimittajahallinta, sopimustoimittajien raportointi ja muu hallinto) sekä alla kohdassa 8 sovitusta Kuntahankintojen yhteishankintoihin liittyvän liiketoiminnan lopettamiseen liittyvistä käytännön toimenpiteistä. Asiantuntijapalvelu toteutetaan liitteessä 3.3(v) ilmenevin ehdoin Kuntahankintojen tarpeiden mukaisesti. Kuntahankinnat sitoutuu ostamaan asiantuntijapalvelua Hanselilta yhteensä vähintään kuusi (6) henkilötyövuotta Täytäntöönpanon ja 31.12.2023 välisenä aikana. Asiantuntijapalvelusta maksettava omakustannusperiaatteeseen perustuva korvaus tämän Sopimuksen allekirjoitushetkellä on 700 euroa päivässä / henkilö (ALV 0 %).

Selvyyden vuoksi todetaan, että osana Järjestelyä Kuntahankinnoista Hanseliin siirtyvät ainoastaan kohdassa 3.3 tarkoitetun liikkeen luovutuksen mukaiset työntekijät ja työntekijöihin liittyvät työnantajan vastuut. Hanselille ei siirry Kuntahankintojen sopimuksia, varoja tai muita vastuita kuin tässä Sopimuksessa sovitut.

4 Yhtiö Täytäntöönpanon jälkeen

4.1 Hanselin hallinto

Valtio, Kuntaliitto ja Hansel sopivat Yhtiön osakkeiden omistuksesta, Yhtiön hallinnosta sekä Yhtiön osakkeenomistajien oikeuksista ja velvollisuuksista toisiinsa ja Yhtiöön nähden Täytäntöönpanon yhteydessä tehtävässä Osakassopimuksessa. Osakassopimuksessa sovittavan mukainen Hanselin hallitus valitaan Täytäntöönpanopäivänä.

4.2 Hanselin yhtiöjärjestys

Valtio ja Kuntaliitto tekevät Täytäntöönpanon yhteydessä erillisen osakkeenomistajien päätöksen muuttaa Yhtiöjärjestys olennaisilta osiltaan liitteessä 4.2 esitetyn mukaiseksi.

5 Hanselin Nettokassa

- 5.1 Hansel ja Valtio sitoutuvat siihen, että Hanselin likvidien rahavarojen (kassa- ja pankkisaamiset) sekä korollisten velkojen erotus ("**Nettokassa**") on Täytäntöönpanopäivänä vähintään 10.000.000 euroa.
- 5.2 Osapuolet toteavat, että Hanselin on tarkoitus jakaa Valtiolle varoja ennen Täytäntöönpanoa siten, että yllä sovittu Nettokassa ei alitu. Vastaavasti Valtio sitoutuu tekemään Hanseliin sijoituksen sen sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon, mikäli Nettokassa ei ole yllä sovitun mukainen.

6 Täytäntöönpanon edellytykset

- 6.1 Kunkin Osapuolen velvollisuus toteuttaa Järjestelyn Täytäntöönpano on riippuvainen kaikkien tässä kohdassa 6 sovittujen edellytysten täyttymisestä viimeistään 2.9.2019, elleivät Osapuolet ole nimenomaisesti yhteisesti luopuneet vaatimasta kyseessä olevan ehdon täyttymistä.
- (i) Hansel-laki on edelleen voimassa siinä muodossa, mihin Hansel-lakia on hallituksen esityksen HE 147/2018 vp johdosta muutettu ja yllä kohdassa 3.2 sovittu Järjestelyn tarkoitus kyetään saavuttamaan toteuttamalla Järjestely.
 - (ii) Hansel ei ole ennen Täytäntöönpanoa ryhtynyt tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeaviin tai merkittäviin, epätavallisiin tai laajakantoisiin toimenpiteisiin ilman muiden Osapuolten kirjallista suostumusta. Hansel on harjoittanut liiketoimintaansa olennaisesti yhtiössä noudatetun tavanomaisen käytännön mukaisesti ja noudattaen hyvää liiketapaa.
 - (iii) Yksikään Osapuoli ei ole olennaisesti rikkonut tämän Sopimuksen ehtoja.
 - (iv) Yhdistyslain (1989/503 muutoksineen) 32 §:n 2 momentissa määritelty määräaika on kulunut umpeen eikä ole vireillä mitään kannetta, jonka johdosta Kuntaliiton valtuuskunnan päätös hyväksyä Järjestely voitaisiin katsoa pätemättömäksi.
 - (v) Asiasta vastaava ministeri hyväksyy Sopimuksen allekirjoituksen.

7 Täytäntöönpano

- 7.1 Järjestelyn Täytäntöönpano toteutetaan yllä kohdassa 6 sovittujen Täytäntöönpanon edellytysten täyttymisen jälkeen Osapuolten erikseen sopimana ajankohtana, kuitenkin viimeistään 2.9.2019 mennessä, elleivät Osapuolet toisin kirjallisesti sovi ("**Täytäntöönpanopäivä**").

7.2 Toimenpiteet Täytäntöönpanopäivänä

Osapuolet toteuttavat Järjestelyn Täytäntöönpanon tekemällä Täytäntöönpanopäivänä seuraavat toimenpiteet:

- (i) Valtio ja Kuntaliitto tekevät Osakekauppakirjassa kirjatut toimenpiteet Osakekaupan toteuttamiseksi, mukaan lukien Osakekauppakirjan ja sen liitteenä olevan siirtokirjan allekirjoittaminen, ja Kuntaliitto maksaa Osakekauppakirjan mukaisen kauppahinnan Valtiolle sen osoittamalle pankkitilille.
- (ii) Valtio, Kuntaliitto ja Hansel allekirjoittavat Osakassopimuksen.
- (iii) Valtio ja Kuntaliitto tekevät Hanselin osakkeenomistajien yksimielisen päätöksen, jolla (i) muutetaan Hanselin yhtiöjärjestys liitteen 4.2 mukaiseksi ja (ii) valitaan Hanselin uusi hallitus Osakassopimuksessa sovittavien hallituksen valintaa koskevien ehtojen mukaisesti.
- (iv) Kuntahankinnat siirtää kohdan 3.3 mukaisella liikkeen luovutuksella Kuntahankintojen työntekijöihin liittyvät työnantajan oikeudet ja velvollisuudet Hanselille ja Hansel ottaa vastattavakseen nämä oikeudet ja velvollisuudet.

Kaikki edellä mainitut toimenpiteet (i)–**Virhe. Viitteen lähdettä ei löytynyt.** suoritetaan Täytäntöönpanopäivänä ja kaikkien toimenpiteiden katsotaan tulleen suoritetuksi samanaikaisesti, eikä mitään edellä mainituista toimenpiteistä katsota suoritetuksi, ellei kaikkia toimenpiteitä ole suoritettu.

7.3 Toimenpiteet Täytäntöönpanopäivän jälkeen

Hansel sitoutuu tekemään Täytäntöönpanopäivänä toteutettuja toimenpiteitä koskevat tarvittavat muutosilmoitukset kaupparekisteriin ja muihin vastaaviin rekistereihin ilman aiheetonta viivästystä.

Kuntaliitto sitoutuu maksamaan Osakekauppakirjan mukaisesta osakkeiden luovutuksesta maksettavaksi tulevan varainsiirtoveron ilman aiheetonta viivästystä sekä toimittamaan Hanselin hallitukselle selvityksen varainsiirtoveron suorittamisesta.

Hansel sitoutuu merkitsemään Kuntaliiton Osakekauppakirjan mukaisen saannon Yhtiön osakasluetteloon ilman aiheetonta viivästystä Yhtiön saatua Kuntaliitolta selvityksen varainsiirtoveron suorittamisesta.

8 Kilpaileva toiminta ja Kuntahankintojen toiminta Täytäntöönpanon jälkeen

- 8.1 Kuntaliitto ja Kuntahankinnat sitoutuvat siihen, että eivät tämän Sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen sen voimassaolon ajan, ilman Valtion etukäteen antamaa kirjallista suostumusta, ryhdy harjoittamaan suoraan tai välillisesti (mukaan lukien omistamansa yhtiön kautta) Hanselin kanssa Kilpailevaa Toimintaa. Kilpailevana Toimintana

ei kuitenkaan pidetä (i) Kuntien Tiera Oy:n (y-tunnus 2362180-3) harjoittamaa toimintaa edellyttäen, että Kuntaliiton omistusosuus Kuntien Tiera Oy:ssä säilyy alle yhden kymmenesosan kaikista yhtiön osakkeista, eikä (ii) Kuntahankintojen osalta sen harjoittamaa toimintaa tämän Sopimuksen voimaantulon jälkeen Kuntahankintojen voimassaolevien sopimusten mukaisten velvoitteiden täyttämiseksi, huomioiden kuitenkin alla sovittu.

8.2 Kuntaliitto ja Kuntahankinnat sitoutuvat Täytäntöönpanon jälkeen huolehtimaan Kuntahankintojen yhteishankintoihin liittyvän liiketoiminnan hallitusta lopettamisesta 31.12.2023 mennessä, huomioiden seuraavat asiat:

- (i) Kuntahankinnat ei Täytäntöönpanon jälkeen kilpailuta uusia yhteishankintasopimuksia.
- (ii) Kuntahankinnat ei sovi tämän Sopimuksen allekirjoituspäivänä voimassaolevien yhteishankintasopimuksiensa voimassaolon pidentämisestä ja irtisanoo tiettyjä voimassa olevia yhteishankintasopimuksiaan niiden ehtojen mukaisesti liitteestä 3.3(iv) ilmenevän mukaisesti.
- (iii) Kuntahankintojen kaikki yhteishankintoihin liittyvän liiketoiminnan sopimukset (mukaan lukien asiakaskohtaiset sopimukset) päättyvät viimeistään 31.12.2023 mennessä (liitteestä 3.3(iv) ilmenevin poikkeuksin), jolloin Kuntahankinnat lopettaa toimintansa julkisia hankintoja koskevassa lainsäädännössä tarkoitettuna yhteyshankintayksikkönä kuntasektorille. 31.12.2023 jälkeen mahdollisesti jatkuvat sopimukset pyritään 31.12.2023 mennessä siirtämään Kuntahankintojen asiakkaille, elleivät Osapuolet toisin sovi.

8.3 Osapuolet toteavat, että tässä kohdassa 8 sovittu kilpailukiello ja Kuntaliiton ja Kuntahankintojen velvollisuus huolehtia Kuntahankintojen yhteishankintatoiminnan lopettamisesta ovat olennaisia ja tärkeitä 1.1.2019 voimaan tulleella Hansel-lain muutoksella säädetyn Hanselin asiakaskunnan laajennuksen sekä Järjestelyn tarkoituksen toteuttamiseksi ja Yhtiön liiketoiminnan menestyksen turvaamiseksi, ja näiden ehtojen rikkominen aiheuttaisi Yhtiölle olennaista taloudellista menetystä.

8.4 Mikäli Kuntaliitto tai Kuntahankinnat rikkoo edellä tässä kohdassa 8 sovittua eikä rikkomusta ole korjattu 30 päivän kuluessa siitä, kun Kuntaliitto tai Kuntahankinnat on saanut asiasta Valtion tai Hanselin kirjallisen ilmoituksen, sitoutuu rikkonut Osapuoli maksamaan ensisijaisesti Yhtiölle, tai tämän vaatimuksesta Valtiolle, 500.000 euron sopimussakon jokaista rikkomusta kohden ja rikkomuksen ollessa jatkuva, lisäksi 100.000 euron sopimussakon jokaista alkavaa kuukautta kohti rikkomuksen jatkumisen ajan. Sopimussakon lisäksi rikkova Osapuoli on velvollinen korvaamaan sopimussakon ylittävän välittömän vahingon määrän.

8.5 Kuntaliitto ja Kuntahankinnat huolehtivat Kuntahankintojen yhteishankintatoiminnan alasajamisesta parhaaksi katsomaksi tavalla kohdassa 8.2 sovittun ja liitteestä 3.3(iv) ilmenevän mukaisesti.

- 8.6 Pois lukien Kuntaliiton osalta kohdan 8.1 mukainen kilpailukiello, joka päättyy Kuntaliiton osalta Täytäntöönpanopäivänä, tässä kohdassa 8 sovitut velvoitteet jatkuvat Kuntaliittoa ja Kuntahankintoja velvoittavina Täytäntöönpanon jälkeenkin. Mikäli Täytäntöönpanon jälkeen Kuntaliitto lakkaa olemasta Hanselin osakkeenomistaja, päättyvät tässä kohdassa 8 sovitut Kuntahankintojen toimintaa koskevat rajoitukset samanaikaisesti Kuntaliiton luovuttaessa omistamansa Hanselin osakkeet Osakassopimuksessa sovitulla tavalla.

9 Tiettyt toimenpiteet ja sitoumukset

9.1 Tiedottaminen ja viestintä

Osapuolet sopivat Järjestelystä tiedottamisesta erillisen viestintäsuunnitelman mukaisesti.

Kaikki Järjestelyä koskevat lehdistötiedotteet ja muut julkistukset sovitaan yhteisesti Osapuolten kesken. Osapuolen lehdistötiedotteiden ja muiden julkistusten sisällölle tulee hankkia muiden Osapuolten etukäteinen kirjallinen hyväksyntä, joskaan tällaisen hyväksynnän antamista ei saa perusteetta viivyttää tai evätä.

9.2 Viranomaismenettelyt

Osapuolet käynnistävät mahdollisesti tarvittavat viranomaismenettelyt eri viranomaisten asettamien määräaikojen mukaisesti sekä hoitavat menettelyjä mahdollisimman tehokkaasti tarvittavien lupien, suostumusten ja hyväksyntöjen saamiseksi. Osapuolet sitoutuvat avustamaan toisiaan näissä menettelyissä tarvittavin osin. Osapuolet sitoutuvat hoitamaan viranomaisten kanssa käytäviä luottamuksellisia keskusteluja, menettelyjen valmistelua sekä itse menettelyjä mahdollisimman tehokkaasti.

9.3 Järjestelyn toteuttamista koskevat sitoumukset

Osapuolet sitoutuvat parhaan kykynsä mukaan myötävaikuttamaan Järjestelyn toteuttamiseen ja tekemään Sopimuksen allekirjoituksen jälkeen kaikki toimenpiteet, jotka ovat välttämättömiä Järjestelyn toteuttamiseksi.

Hansel ja Kuntahankinnat kukin huolehtii yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain (334/2007, muutoksineen) mukaisista velvoitteista tiedottaa henkilöstöään Järjestelystä.

Osapuolet tiedostavat, että Järjestelyn tarkoituksena on osaltaan mahdollistaa 1.1.2019 voimaantulleeseen Hansel-lain muutoksen myötä Hanselin asiakaskunnan laajentaminen Hansel-laissa säädetyllä tavalla. Kuntahankinnat sitoutuu tekemään tämän Sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen kaikki kohtuudella edellytettävät toimenpiteet ja myötävaikuttamaan Hanselin liiketoiminnan ja asiakaskunnan laajennuksessa, mukaan lukien lain pakottavien säännösten sallimissa rajoissa luovuttamalla Hanselille tiedot sen harjoittamasta yhteishankintoja koskevasta liiketoiminnasta (mukaan

lukien tiedot asiakkaista, yhteishankintoja koskevista sopimuksista sekä näiden sopimusten voimassaolosta ja päättymisestä kohdassa 8.2 sovitun mukaisesti) ja avustamalla Hanselia sen kontaktoidessa uutta asiakaskuntaansa.

9.4 Tiedonantovelvollisuus

Osapuolet sitoutuvat, kukin omasta puolestaan, tämän Sopimuksen voimassaolon ajan Täytäntöönpanoon asti pitämään muut Osapuolet tietoisena toiminnastaan Osapuolten erikseen sopimalla tavalla sekä ilman aiheutonta viivästystä ilmoittamaan muille Osapuolille tapahtumista, joilla voisi kohtuullisen näkemyksen mukaan olla merkitystä Järjestelyn toteuttamisen kannalta, mukaan lukien mutta kuitenkin rajoittumatta merkittävistä poikkeamista Hanselin harjoittamassa liiketoiminnassa tai liitteessä 3.3(iii) listatun Kuntahankintojen henkilöstöön liittyen, Osapuolen tietoon tuleista tapahtuneista tai uhkaavista tavanomaisesta poikkeavista taloudellisista vastuista liittyen Hanselin tai Kuntahankintojen liiketoimintaan sekä näiden liiketoimintaan kohdistuvista valituksista, haasteista ja oikeusprosesseista, sekä antamaan toisen Osapuolen pyynnöstä tietoja tällaisten tapahtumien kehityksestä.

Kukin Osapuoli on velvollinen ilmoittamaan viipymättä muille Osapuolille tapahtumista, jotka voivat kohtuullisen näkemyksen mukaan merkittävästi heikentää Järjestelyn toteutumisen edellytyksiä tai Osapuolen nykyistä tai tulevaa kykyä täyttää tämän Sopimuksen mukaiset velvollisuutensa.

10 Muut ehdot

10.1 Voimassaolo

Tämä Sopimus on voimassa sen allekirjoituspäivästä alkaen ja on voimassa Täytäntöönpanopäivään asti, elleivät Osapuolet toisin kirjallisesti sovi tai tämä Sopimus raukea tai sitä pureta tämän kohdan 10.1 mukaisesti.

Mikäli Osapuolten kohtuullisen näkemyksen mukaisesti kohdassa 6 sovittuja Täytäntöönpanon edellytyksiä ei tulla täyttämään 31.12.2019 mennessä, Osapuolilla on oikeus purkaa tämä Sopimus.

Tämän Sopimuksen päättymisestä huolimatta Sopimuksen luonteensa puolesta voimaan jäävät sopimusehdot, mukaan lukien kohdat 10.2 (Salassapito ja julkistaminen), 10.3 (Ilmoitukset ja tiedonannot) ja 10.11 (Sovellettava laki ja riidanratkaisu), jäävät edelleen Osapuolia velvoittavina voimaan.

Selvyyden vuoksi todetaan, että Järjestelysopimusten voimassaolon osalta on sovittu osassa Järjestelysopimuksista erikseen.

10.2 Salassapito ja julkistaminen

10.2.1 Tämä Sopimus on julkinen pois lukien erikseen salassa pidettäviksi merkityt Sopimuksen liitteet.

10.2.2

Edellä kohdassa 10.2.1 sovitusta huolimatta Osapuolet sitoutuvat Järjestelyyn liittyen olemaan ilmaisematta mitään toista Osapuolta koskevaa luottamuksellista ja salassa pidettävää tietoa riippumatta siitä, missä muodossa tiedot annetaan, mukaan lukien Hanselin tai Kuntahankintojen taloudellinen tieto, liikesalaisuudet, ja muu Osapuolta koskeva luottamuksellinen ja salassa pidettävä tieto ("**Luottamuksellinen Tieto**"), kolmannelle osapuolelle ja käyttämättä Luottamuksellista Tietoa toiminnassaan, ellei Luottamuksellisen Tiedon ilmaisemista edellytetä laissa, asetuksessa taikka viranomais määräyksessä. Osapuolet tiedostavat, että Luottamukselliset Tiedot ovat luottamuksellisia riippumatta siitä, onko niitä erikseen luokiteltu luottamuksellisiksi vai ei.

Osapuolet sitoutuvat vastaavasti pitämään tätä Sopimusta ja sen sisältöä Luottamuksellisena Tietona.

Luottamuksellisen Tiedon ilmaisemisena ei pidetä tietoa, joka

- (i) on yleisesti saatavilla tai muuten julkista ilman, että Osapuoli on rikkonut tässä kohdassa 10.2 sovittua salassapitovelvoitettaan,
- (ii) joka on tiedon vastaanottaneella Osapuolella hallussa ilman kyseistä tietoa koskevaa salassapitovelvollisuutta ennen sen saamista tiedon luovuttaneelta Osapuolelta,
- (iii) jonka tiedon vastaanottanut Osapuoli on saanut kolmannelta osapuolelta ilman salassapitovelvollisuuden loukkausta tiedon luovuttanutta Osapuolta kohtaan,
- (iv) jonka Osapuoli on itsenäisesti kehittänyt rikkomatta tämän Sopimuksen ehtoja, tai
- (v) joka pakottavan lain, säädöksen, tuomioistuimen päätöksen tai viranomaisen antaman sitovan määräyksen mukaisesti on luovutettava, edellyttäen kuitenkin, että Osapuolelle, jonka Luottamuksellisen Tiedon luovuttaminen on kyseessä, on ilmoitettu luovutuksesta etukäteen ja tiedon vastaanottanut Osapuoli on ryhtynyt kaikkiin mahdollisiin keinoihin Luottamuksellisen Tiedon suojaamiseksi.

Osapuolet ymmärtävät, että tiedon yllä mainittua ei-luottamuksellista luonnetta koskeva todistustaakka on siihen vetoavalla Osapuolella.

Osapuolet ymmärtävät, että tässä kohdassa 10.2 sovittu salassapitovelvollisuus ei millään tavoin estä tai rajoita Osapuolta soveltamasta Julkisuuslakia ja antamasta tietoja Järjestelysopimuksista Julkisuuslaissa säädetyn niin Osapuolta velvoittaessa.

Tämä salassapitovelvollisuus on voimassa neljä (4) vuotta siitä, kun tämän Sopimuksen voimassaolo on päättynyt.

10.3 Ilmoitukset ja tiedonannot

Kaikki tästä Sopimuksesta johtuvat tiedonannot, vaatimukset ja ilmoitukset tulee ilmoittaa kirjallisesti kirjattuna kirjeenä tai sähköpostitse alla sovituille yhteyshenkilöille seuraaviin osoitteisiin:

Valtiolle
Valtiovarainministeriö
PL 28, 00023 Valtioneuvosto
Sähköposti: valtiovarainministerio@vm.fi

Hanselille
Hansel Oy
Anssi Pihkala
Mannerheiminaukio 1a, 00100 Helsinki
Sähköposti: anssi.pihkala@hansel.fi
(kopio: Antti Säiläkivi, asianajaja, HPP Asianajotoimisto Oy, Bulevardi 1 A, 00100 Helsinki.
antti.sailakivi@hpp.fi)

Kuntaliitolle
Suomen Kuntaliitto ry
Minna Karhunen, toimitusjohtaja
Toinen Linja 14, 00530 Helsinki
Sähköposti: minna.karhunen@kuntaliitto.fi
(kopio: Wilhelm Eklund, asianajaja, Dittmar & Indrenius, Pohjoisesplanadi 25 A, 00100 Helsinki.
wilhelm eklund@dittmar.fi)

Kuntahankinnoille
KL-Kuntahankinnat Oy
Raili Hilakari
Toinen Linja 14, 00530 Helsinki
Sähköposti: raili.hilakari@kuntahankinnat.fi
(kopio: Wilhelm Eklund, asianajaja, Dittmar & Indrenius, Pohjoisesplanadi 25 A, 00100 Helsinki.
wilhelm eklund@dittmar.fi)

Osapuolet sitoutuvat ilmoittamaan yhteystietojensa muutoksista välittömästi muille Osapuolille. Osapuoli on itse vastuussa yhteystietojen ilmoittamisen laiminlyönnin seurauksena mahdollisesti aiheutuneesta vahingosta.

10.4 Yhdistymissopimuksen purkaminen

Hansel ja Kuntahankinnat vahvistavat tämän Sopimuksen allekirjoituksin, että osapuolten 22.5.2018 tekemä ja 21.12.2018 muutettu Yhdistymissopimus katsotaan puretuksi Yhdistymissopimuksen kohdan 8.1 tarkoittamalla tavalla tämän Sopimuksen allekirjoituksesta lukien. Hansel ja Kuntahankinnat vahvistavat, ettei niillä ole toisiaan kohtaan Yhdistymissopimukseen perustuvia vaatimuksia tai saatavia.

10.5 Tulkinta

Tämän Sopimuksen otsikot eivät vaikuta sen sisältöön eivätkä tulkintaan.

10.6 Muutokset

Kaikki muutokset tähän Sopimukseen on tehtävä kirjallisesti ja vahvistettava Osapuolten allekirjoituksin. Muutoin tehdyt muutokset ovat mitättömiä.

10.7 Oikeuksien käyttämättä jättäminen

Mikäli Osapuoli jättää käyttämättä jonkin tämän Sopimuksen tarjoaman oikeuden, ei tämän oikeuden käyttämättä jättäminen millään tavalla vaikuta kyseisen Osapuolen oikeuteen käyttää tuota oikeuttaan myöhemmin niin halutessaan.

10.8 Sopimuksen osittainen pätemättömyys tai mitättömyys

Mikäli tämä Sopimus tai Järjestely katsotaan osittain tai kokonaisuudessaan pätemättömäksi tai mitättömäksi, on tämä Sopimus muilta osiltaan yhä voimassa, ellei Sopimuksen osan pätemättömyys tai mitättömyys johda koko Järjestelyä ajatellen niin merkittävään muutokseen, että Sopimuksen soveltaminen sen johdosta olisi kohtuutonta.

10.9 Sopimuksen siirtäminen

Tämä Sopimus ja siinä mainitut Osapuolten oikeudet ja velvollisuudet ovat sitovia eikä niitä voida siirtää ilman muiden Osapuolten etukäteistä kirjallista suostumusta.

10.10 Kulut

Osapuolet vastaavat omista kuluistaan tämän Sopimuksen ja Järjestelyn neuvotteluun, tekemiseen ja tämän Sopimuksen mukaisten velvoitteidensa toteuttamiseen liittyen, riippumatta siitä, toteutuuko Järjestely vai ei.

10.11 Sovellettava laki ja riidanratkaisu

Tähän Sopimukseen sovelletaan Suomen lakia.

Tästä Sopimuksesta aiheutuvat riidat ratkaistaan Helsingin käräjäoikeudessa.

Allekirjoitukset seuraavalla sivulla

Allekirjoitukset

Tämä Sopimus on laadittu neljänä (4) samasanaisena kappaleena, yksi kullekin Osa-
puolelle.

[ALLEKIRJOITUKSET]

Liite 3.3(i)

Osakekauppakirjan luonnos

Liite 3.3(ii)

Osakassopimus koskien Hansel Oy:tä

Liite 3.3(iii)

**Hanselin palvelukseen siirtyvä Kuntahankintojen henkilöstö
SALASSAPIDETTÄVÄ**

Liite 3.3(iv)

**Kuntahankintojen yhteishankintasopimukset ja yhteishankinta-
toiminnan alasajon suunniteltu aikataulu
SALASSAPIDETTÄVÄ**

Liite 3.3(v)

Asiantuntijapalvelun ehdot

Liite 4.2

Hanselin uusi yhtiöjärjestys

KAUPPAKIRJA

Tämä Hansel Oy:n osakkeiden kauppaa koskeva kauppakirja ("**Kauppakirja**") on tehty [●].[●].2019 ("**Kaupantekopäivä**") seuraavien osapuolten välillä:

- (i) Suomen valtio, edustajanaan valtionvarainministeriö ("**Myyjä**"); ja
- (ii) Suomen Kuntaliitto ry (y-tunnus 0926151-4), Toinen Linja 14, 00530 Helsinki ("**Ostaja**").

Ostaja ja Myyjä jäljempänä yhdessä "**Osapuolet**" ja kumpikin erikseen "**Osapuoli**".

1 Tausta ja tarkoitus

Myyjä, Ostaja, Hansel Oy (y-tunnus 0988084-1) ("**Yhtiö**") ja KL-Kuntahankinnat Oy ovat [●].[●].2019 tehneet omistus- ja yritysjärjestelyä koskevan sopimuksen, jonka ehtojen mukaisesti sopimuksen osapuolet sopineet järjestelystä, jossa muun muassa Myyjä myy Yhtiön osakkeita Ostajalle ("**Järjestelysopimus**").

Järjestelysopimuksessa sovittu Yhtiön osakkeiden kauppa toteutetaan tässä Kauppakirjassa jäljempänä sovittavalla tavalla.

Tämän Kauppakirjan mukaisen Kaupan toteuttaminen katsotaan Järjestelysopimuksen kohdassa 7.2 sovitun Järjestelyn Täytäntöönpanon toteuttamisen osatoimeksi (7.2(i)).

2 Kaupan kohde

Myyjä omistaa 100 % Yhtiön kaikista osakkeista.

Kaupan kohteena ovat Yhtiön osakkeet nro [●]–[●], yhteensä 25.208 kappaletta ("**Osakkeet**"), jotka vastaavat 35 % Yhtiön kaikkien osakkeiden tuottamista oikeuksista ja äänistä. Osakkeista ei ole annettu osakekirjoja.

Ostaja ostaa ja Myyjä myy kaikki Osakkeet tämän Kauppakirjan ehtojen mukaisesti Kaupantekopäivänä. Tämän kauppakirjan tarkoituksena on sopia niistä ehdoista, joilla Myyjä myy Ostajalle ja Ostaja ostaa Myyjältä Osakkeet ("**Kauppa**").

3 Osakkeiden kauppahinta ja maksuehdot

3.1 Kauppahinta ja sen maksu

Osakkeiden kauppahinta on 3.500.000 euroa ("**Kauppahinta**").

Ostaja maksaa Kauppahinnan Myyjän osoittamalle pankkitilille Kaupantekopäivänä.

4 Omistusoikeuden siirtyminen

Omistusoikeus Osakkeisiin siirtyy Myyjältä Ostajalle vapaana kaikista rasitteista Kaupantekopäivänä Kauppahinnan maksua vastaan.

5 Toimenpiteet Kaupantekopäivänä

Osakkeiden Kaupan täytäntöönpano suoritetaan Kaupantekopäivänä seuraavin toimenpitein:

- (i) Myyjä ja Ostaja allekirjoittavat Kauppakirjan;
- (ii) Myyjä ja Ostaja allekirjoittavat liitteen 1 mukaisen Osakkeiden siirtoa koskevan siirtokirjan; ja
- (iii) Ostaja maksaa Kauppahinnan Myyjälle.

Kaikki edellä mainitut toimenpiteet (i)–(iii) suoritetaan Kaupantekopäivänä ja kaikkien toimenpiteiden katsotaan tulleen suoritetuksi samanaikaisesti, eikä mitään edellä mainituista toimenpiteistä katsota suoritetuksi, ellei kaikkia toimenpiteitä ja Järjestelysovimuksen kohdassa 7.2 sovittuja muita Järjestelyn Täytäntöönpanoon liittyviä toimenpiteitä ole kokonaisuudessaan suoritettu.

6 Myyjän vakuutukset

Osapuolet toteavat, että Ostaja on ennen Kauppakirjan allekirjoittamista toteuttanut haluamassaan laajuudessa kaupan kohdetta koskevan due diligence -tarkastuksen ("**Tarkastus**").

Myyjä vakuuttaa, että jäljempänä kirjatut Myyjän antamat vakuutukset ovat oikeita ja totuudenmukaisia Kaupantekopäivänä, pois lukien sellaiset vakuutukset, joiden todetaan nimenomaisesti kohdistuvan johonkin tiettyyn toiseen ajankohtaan.

Myyjän ei kuitenkaan katsota rikkoneen vakuutuksia eikä vakuutuksia katsota paikansapitämättömiksi siltä osin kuin vakuutuksista poikkeava tieto, olosuhde tai seikka käy ilmi Tarkastuksen yhteydessä Ostajalle luovutetusta aineistosta, joka on listattu liitteessä 2 ("**Due Diligence Aineisto**") siten, että huolellisesti toimivan ostajan olisi se tullut havaita tai ymmärtää.

6.1 Päätöksenteko ja myyjän edustaminen; Kauppakirjan sitovuus

Myyjä on tehnyt kaikki tämän Kauppakirjan ja sen mukaisen Kaupan edellyttämät yhteisöoikeudelliset ja muut päätökset.

Kauppakirjan Myyjän puolesta allekirjoittavilla henkilöillä on oikeus edustaa Myyjää.

Tämän Kauppakirjan mukainen Kauppa on ehtojensa mukaisesti sitova ja täytäntöön pantavissa Myyjään nähden.

6.2 Osakkeet

Myyjä omistaa kaikki Osakkeet. Osakkeet on asianmukaisesti annettu ja täysin maksettu. Osakkeet edustavat 35 % Yhtiön osakkeista täysi laimennusvaikutus huomioon otettuna.

Myyjällä on oikeus myydä ja luovuttaa Osakkeet tämän Kauppakirjan mukaisesti pantti- ja vakuusoikeuksista sekä kiinnityksistä, rasitteista ja muista kolmannen oikeuksista tai vaatimuksista vapaana Ostajalle sekä tehdä kaikki muut toimenpiteet, joita Kauppakirjan allekirjoittaminen ja Kaupan toteuttaminen edellyttävät.

Yhtiössä ei ole tehty sellaisia Yhtiön osakkeita koskevia vaihtovelkakirjalainoja, osakeanteja, optio-oikeuksia tai muita vastaavia oikeuksia koskevia päätöksiä, tai muita vastaavia päätöksiä, joita ei olisi ilmoitettu rekisteröitäväksi, eikä Myyjällä tai kenelläkään kolmannelle taholla ole oikeutta saada Yhtiön osakkeita tai niihin oikeuttavia instrumentteja.

Osakkeista ei ole annettu osakekirjoja.

6.3 Yhtiön olemassaolo ja maksukyky

Yhtiö on asianmukaisesti ja laillisesti perustettu ja olemassa, ja sillä on laillinen oikeus ja kelpoisuus omaisuutensa omistamiseen. Yhtiötä ei ole haettu tai asetettu konkurssiin, yrityssaneeraukseen tai muuhun lakisääteiseen tai vapaaehtoiseen maksukyvytömyysmenettelyyn tai selvitystilaan.

6.4 Yhtiön hallinto ja kirjanpitoaineisto

Yhtiön hallintoaineisto on laadittu ja järjestetty osakeyhtiölain säännösten mukaisesti ja kaikki Yhtiötä koskeva olennainen hallintoaineisto on Yhtiön hallussa.

Yhtiön kirjanpidossa on noudatettu Yhtiön johdonmukaisesti soveltamaa kirjanpitokäytäntöä, joka noudattaa Suomessa hyväksyttyä hyvää kirjanpitoa. Yhtiön tilinpäätökset on hyväksytty yhtiökokouksessa ja Yhtiön tilintarkastajat ovat antaneet kaikilta päättyneiltä tilikausilta kertomukset, joihin ei ole sisältynyt poikkeavia huomioita.

6.5 Yhtiön talous ja hallinto

Yhtiön tilinpäätökset on laadittu noudattaen Yhtiön johdonmukaisesti soveltamaa kirjanpitoa, joka noudattaa Suomessa hyväksyttyä hyvää kirjanpitoa, ja ne antavat ajantasaiset, riittävät, oikeat ja totuudenmukaiset tiedot Yhtiön toiminnan tuloksesta, taloudellisesta tilanteesta kehityksestä tarkastelujaksolla sekä veloista ja vastuista.

6.6 Tarkastuksen yhteydessä esitetty Yhtiön viimeisimmän vahvistetun tilinpäätöksen mukaisen tilinpäätöspäivän ("Tilinpäätöspäivä") jälkeistä aikaa koskeva aineisto antaa olennaisesti oikeat ja riittävät tiedot Yhtiön tekemistä liiketoimista Tilinpäätöspäivän jälkeiseltä ajalta.

6.7 Toiminnan lainmukaisuus

Yhtiö on toiminut siihen soveltuvien lainsäädännön, säännösten, viranomaispäätösten ja muiden määräysten mukaisesti.

6.8 Normaali liiketoiminta

Tilinpäätöspäivän ja Kaupantekopäivän välisenä aikana

- (i) Yhtiö on harjoittanut liiketoimintaansa olennaisesti yhtiössä noudatetun tavanomaisen käytännön mukaisesti ja noudattaen hyvää liiketapaa;
- (ii) Yhtiö ei ole ryhtynyt tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeaviin tai merkittäviin, epätavallisiin tai laajakantoisiin toimenpiteisiin; ja
- (iii) Yhtiön taloudellisessa tilanteessa, varoissa, vastuissa, asiakkaissa, liike- tai työsuhteissa ei ole tapahtunut merkittävää haitallista muutosta.

6.9 Sopimusrikkomukset, oikeudenkäynnit ja riita-asiat

Yhtiö tai sen sopimuskumppanit eivät ole olennaisesti rikkoneet olennaisia sopimuksia tai sitoumuksia, joissa Yhtiö on osapuolena, eikä sellaisia rikkomuksia ole Myyjän tiedon mukaan odotettavissakaan.

Yhtiötä vastaan ei ole vireillä eikä Myyjän tiedon mukaan ole odotettavissa mitään merkittäviä Yhtiön normaalista liiketoiminnasta poikkeavia reklamaatiota, oikeudenkäyntiä, väl miesmenettelyä, viranomaistutkimusta tai muuta oikeudellista tai hallinnollista prosessia.

6.10 Työntekijät

Yhtiön johtajien ja työntekijöiden palkat, edut ja muut palvelus- tai työsuhteiden ehdot eivät alita pakottavan lainsäädännön tai Yhtiötä sitovien työehtosopimusten mukaista tasoa.

Kukaan Yhtiön palveluksessa oleva avainhenkilö ei ole irtisanonut tai Myyjän tiedon mukaan uhannut irtisanoa työ- tai palvelusuhdettaan.

Yhtiötä vastaan ei ole esitetty eikä ole Myyjän tiedon mukaan perusteita esittää vaatimuksia minkään työsuhteen päättymisen tai päättämisen perusteella. Yhtiössä ei ole vireillä eikä panna tai ole tarvetta panna vireille yhteistoimintamenettelyä Kaupantekopäivän jälkeen.

Yhtiöllä ei ole lakimääräisen vähimmäistason ylittäviä eläkevastuita eikä sairauskassaa (pois lukien Tarkastuksen yhteydessä esitetty Yhtiön toimitusjohtajan lisäeläkeetuus).

6.11 Verot

Yhtiö on jättänyt vaadittavat veroilmoitukset oikea-aikaisesti ja olennaisilta osin täydellisinä asianmukaisille veroviranomaisille.

Yhtiö on maksanut oikea-aikaisesti ja täysimääräisesti kaikki vaaditut verot ja sosiaaliturvamaksut sekä suorittaneet tarvittavat ennakonpidätykset.

Yhtiötä vastaan ei ole vireillä verotarkastuksia. Yhtiö on suorittanut kaikki aiempien verotarkastusten yhteydessä laadittujen verotarkastuskertomusten edellyttämät toimenpiteet.

6.12 Käyttöomaisuus

Yhtiöllä on omistus- tai käyttöoikeus kaikkeen olennaiseen käyttöomaisuuteen, jota se tarvitsee liiketoimintansa harjoittamiseen ilman merkittäviä lisäinvestointeja tai -kustannuksia.

Yhtiön käyttöomaisuus on olennaisilta osin asianmukaisessa kunnossa ja soveltuu käyttötarkoitukseensa tavanomainen kuluminen huomioon ottaen.

6.13 Toimitilat

Yhtiön toimitiloja koskeva vuokrasopimus on voimassa ehtojensa mukaisesti, ja Yhtiö on suorittanut kaikki vuokrasopimusten mukaiset erääntyneet vuokrat ja muut maksut. Yhtiö tai sen vuokranantaja eivät ole olennaisesti rikkoneet vuokrasopimuksen ehtoja.

Yhtiön toimitilat ovat asianmukaisessa kunnossa tavanomainen kuluminen huomioon ottaen.

6.14 Vakuutusturva

Yhtiöllä on hyvän liiketavan mukainen uusiutuva tai jatkuva vakuutusturva. Yhtiöllä on myös riittävät ja tavanomaiset vastuuvakuutukset.

6.15 Informaation oikeellisuus

Kaikki Yhtiötä koskevat asiakirjat ja tiedot, jotka Myyjä on toimittanut Ostajalle tai sen edustajille tai neuvonantajille ennen tämän Sopimuksen allekirjoitusta kirjallisesti, mukaan lukien Due Diligence Aineisto, ovat oikeita ja todenmukaisia ja, jollei tässä Kauppakirjassa toisin ole ilmoitettu, ajantasaisia, eivätkä ne ole olleet harhaanjohtavia. Myyjä ei kuitenkaan anna mitään vakuutuksia asiakirjoihin ja/tai tietoihin sisältyvistä ennusteista, laskelmista tai mallinnuksista tai suunnitelmien toteutuskelpoisuudesta. Myyjä ei ole jättänyt toimittamatta mitään sellaista tietoa, jolla on olennainen merkitys Yhtiön toiminnan tai Osakkeiden arvon kannalta.

7 Ostajan vakuutukset

Ostaja on tehnyt kaikki tämän Kauppakirjan ja sen mukaisen Kaupan edellyttämät yhteisöoikeudelliset ja muut päätökset.

Kauppakirjan Ostajan puolesta allekirjoittavilla henkilöillä on oikeus edustaa Ostajaa.

8 Osapuolten vastuu ja sen rajoitukset

8.1 Osapuolten vastuu

Mikäli Osapuoli toimii vastoin tämän Kauppakirjan ehtoja tai mikäli osoittautuu, että Myyjän kohdassa 6 antamat vakuutukset eivät osoittaudu oikeiksi, ja siitä aiheutuu välitöntä tai kohtuullisesti ennalta nähtävissä ollutta menetystä, vahinkoa tai kustannuksia (yhteisesti "**Vahinko**") toiselle Osapuolelle tai Yhtiölle, Kauppakirjan ehtojen vastaisesti toiminut Osapuoli on velvollinen, kohdissa 8.2 ja 8.3 sovittu huomioon ottaen, korvaamaan aiheutuneen Vahingon toiselle Osapuolelle, tai tämän vaatimuksesta, Yhtiölle.

Mikäli Vahinko aiheutuu Yhtiölle, Ostajalle aiheutuneeksi Vahingoksi katsotaan enintään 35 % Vahingosta, joka Yhtiölle aiheutuu (eli vastaava osuus, jonka Ostajan omistamat Yhtiön osakkeet muodostavat Yhtiön osakekannasta Täytäntöönpanon jälkeen).

8.2 Myyjän vastuu

Myyjän vahingonkorvausvelvollisuus toteutetaan Kauppahinnan alennuksena.

8.3 Korvausvelvollisuuden rajoitukset

Myyjän tähän Kauppakirjaan perustuvan korvausvelvollisuuden enimmäismäärä on 3.500.000 euroa.

Myyjä on velvollinen korvaamaan Vahingon vain, mikäli tähän Kauppakirjaan perustuvien Vahinkojen yhteismäärä ylittää 350.000 euroa. Tällöin Vahingot on korvattava kokonaisuudessaan, kuitenkin enintään 3.500.000 euroon asti.

Lisäksi Myyjän kohdassa 6 antamien vakuutusten osalta edellä sovittua Myyjän korvausvelvollisuutta koskevat seuraavat rajoitukset:

- (i) Myyjä ei vastaa Vahingosta, jos Myyjän kohdassa 6 antamien vakuutusten rikkomus käy ilmi Due Diligence Aineistosta siten, että huolellisesti toimivan ostajan olisi se tullut havaita tai ymmärtää.
- (ii) Ostaja on velvollinen tekemään kohtuulliset toimet rajoittaakseen Vahingon määrää soveltuvan lainsäädännön mukaisesti.
- (iii) Siltä osin kuin Ostaja on saanut korvauksen Vahingosta vakuutuksen perusteella taikka muuten kolmannelta, ei Myyjällä ole korvausvelvollisuutta.
- (iv) Siltä osin kuin Ostaja on vähentänyt Vahingon verotuksessaan, ei Myyjällä ole korvausvelvollisuutta.

Myyjällä on velvollisuus korvata ainoastaan Ostajan todellinen Vahinko.

Säilyttääkseen oikeutensa Vahingon korvaamiseen Ostajan on kirjallisesti vaadittava korvausta kuuden (6) kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona Ostaja tuli tietoiseksi syntyneestä Vahingosta. Ostajan on edellä sovitusta huolimatta esitettävä vaatimuksensa Myyjälle viimeistään kahdeksantoista (18) kuukauden kuluessa Kaupantekopäivästä. Edellä mainitut aikarajat eivät kuitenkaan rajoita Ostajan oikeutta saada korvausta Vahingosta, joka on ollut ehdollinen ja joka myöhemmin toteutuu edellyttäen, että ilmoitus mahdollisesti Vahingosta on annettu Myyjälle tämän kohdan aikarajojen puitteissa.

Tämän kohdan 8.3 mukaiset Myyjän korvausvelvollisuuden rajoitukset eivät kuitenkaan sovellu, mikäli Vahinko on aiheutunut Myyjän tahallisuuden tai törkeän huolimattomuuden johdosta.

9 Varainsiirtovero

Ostaja vastaa Kaupan johdosta maksettavaksi tulevasta varainsiirtoverosta.

10 Viivästyskorko

Tämän Kauppakirjan mukaisten maksuvelvoitteiden viivästykseen sovelletaan korkolain (633/1982, muutoksineen) mukaista viivästyskorkoa.

11 Muut ehdot

Tämä Sopimus muodostaa olennaisen osan Järjestelysopimuksessa sovittua Järjestelyä.

Järjestelysopimuksessa sovittuja ehtoja koskien tiettyjä toimenpiteitä ja sitoumuksia (kohta 9), salassapitoa ja julkistamista (kohta 10.2), ilmoituksia ja tiedonantoja (kohta 10.3), tulkintaa (kohta 10.5), muutoksia (kohta 10.6), oikeuksien käyttämättä jättämistä (kohta 10.7), Sopimuksen osittaista pätemättömyyttä ja mitättömyyttä (kohta 10.8), sopimuksen siirtämistä (kohta 10.9) ja kuluja (kohta 10.10) sovelletaan *mutatis mutandis* tähän Sopimukseen.

12 Sovellettava laki ja riidanratkaisu

Tähän Kauppakirjaan sovelletaan Suomen lakia pois lukien kauppalain (355/1987, muutoksineen) säännökset.

Tästä Kauppakirjasta aiheutuvat riidat ratkaistaan Helsingin käräjäoikeudessa.

13 Allekirjoitukset

Tämä Kauppakirja on laadittu kahtena (2) samasanaisena kappaleena, yksi kummallakin Osapuolelle.

[ALLEKIRJOITUKSET]

LIITTEET

Liite 1	Osakkeiden siirtokirja
Liite 2	Due Diligence Aineisto

Liite 1 Osakkeiden siirtokirja

Osakkeiden siirtoa koskeva sopimus ("Sopimus")

Osapuolet	Suomen valtio, edustajanaan valtionvarainministeriö (" Myyjä ") Suomen Kuntaliitto ry (y-tunnus 0926151-4), Toinen Linja 14, 00530 Helsinki (" Ostaja ")
Kaupan kohde	Kaupan kohteena ovat Hansel Oy:n (y-tunnus 0988084-1, " Yhtiö ") osakkeet [nro [●]–[●], yhteensä 25.208 kappaletta (" Osakkeet "), jotka vastaavat 35 % Hansel Oy:n kaikkien osakkeiden tuottamista oikeuksista ja äänistä
Kauppahinta	EUR 3.500.000,00
Omistusoikeuden siirtyminen	Omistusoikeus Osakkeisiin merkitään siirtyneen Ostajalle tämän Sopimuksen allekirjoituksin
Varainsiirtovero	Ostaja vastaa Osakkeiden kaupasta suoritettavasta varainsiirtoverosta
Sovellettava laki ja riidanratkaisu	Tähän Sopimukseen sovelletaan Suomen lakia pois lukien kauppalain (355/1987, muutoksineen) säännökset Tästä Sopimuksesta aiheutuvat riidat ratkaistaan Helsingin käräjäoikeudessa
Sopimuskappaleet	Tämä Sopimus on laadittu kahtena (2) samasanaisena kappaleena, yksi kummallekin Osapuolelle

Helsingissä [●].[●]2019

SUOMEN VALTIO

Nimi
Asema:

Nimi
Asema:

SUOMEN KUNTALIITTO RY

Nimi
Asema:

Nimi
Asema:

Liite 2

Due Diligence Aineisto

SALASSAPIDETTÄVÄ

HPP ASIANAJOTOIMISTO

OSAKASSOPIMUS

koskien Hansel Oy:tä

[•].[•].2019

SISÄLLYSLUETTELO

No table of contents entries found.

LIITTEET

Liite 1 Yhtiötä koskevat omistajastrategiset tavoitteet

OSAKASSOPIMUS

Tämä osakassopimus koskien Hansel Oy:tä ("**Sopimus**") on tehty [●].[●].2019 seuraavien osapuolten välillä:

- (i) **Suomen valtio**, edustajanaan valtionvarainministeriö ("**Valtio**");
- (ii) **Suomen Kuntaliitto ry** (y-tunnus: 0926151-4), Toinen Linja 14, 00530 Helsinki ("**Kuntaliitto**"); ja
- (iii) **Hansel Oy** (y-tunnus: 0988084-1), Mannerheiminaukio 1a, 00100 Helsinki ("**Hansel**" tai "**Yhtiö**").

(i)–(ii) jäljempänä yhdessä "**Osakkeenomistajat**" ja kumpikin erikseen "**Osakkeenomistaja**" sekä

(i)–(iii) jäljempänä yhdessä "**Osapuolet**" ja kumpikin erikseen "**Osapuoli**".

1 Tausta ja tarkoitus

- 1) Hansel on Valtion kokonaan omistama ja sen hallinnassa oleva osakeyhtiö, joka toimii Hansel-laissa säädetyllä tavalla ja julkisia hankintoja koskevassa lainsäädännössä tarkoitettuna yhteishankintayksikkönä Hansel-laissa säädetylle asiakaskunnalle. Hansel tuottaa asiakkailleen Hansel-laissa säädettyjä palveluja.
- 2) Osapuolet ja Kuntahankinnat ovat [●].[●].2019 sopineet omistus- ja yritysjärjestelystä eduskunnan 23.11.2018 antaman suostumuksen johdosta. Osana omistus- ja yritysjärjestelyä Valtio on luovuttanut ja Kuntaliitto on ostanut osan Osakkeista (kuten esitetty tarkemmin jäljempänä). Omistus- ja yritysjärjestelyn täytäntöönpano on toteutettu samanaikaisesti tämän Sopimuksen tekemisen yhteydessä.
- 3) Yhtiön tarkoituksena on toimia julkisia hankintoja koskevassa lainsäädännössä tarkoitettuna yhteishankintayksikkönä Hansel-laissa säädetylle asiakaskunnalle ja tuottaa yllä mainittuja palveluja (selvyyden vuoksi todetaan, että tässä Hansel-lailla tarkoitetaan muutettua Hansel-lakia silloin kun kuntien hankintayksiköt on säädetty olevan Hanselin asiakkaita).
- 4) Osapuolten tavoitteena on lisätä Yhtiön toiminnalla julkisen sektorin hankintatoimen tuottavuutta.
- 5) Tässä Sopimuksessa sovitaan Yhtiön osakkeiden omistuksesta, Yhtiön hallinnosta sekä Osakkeenomistajien oikeuksista ja velvollisuuksista toisiinsa ja Yhtiöön nähden.

Määritelmät ja tulkinta

Seuraavilla ilmaisuilla on tässä Sopimuksessa alla sovittu sisältö, jollei nimenomaisesti ole toisin ilmaistu:

Asiantuntija	on määritelty kohdassa 8.5.
Hansel tai Yhtiö	on määritelty tämän Sopimuksen johdannossa.
Hansel-laki	tarkoittaa kulloinkin voimassa olevaa lakia Hansel Oy -nimisestä osakeyhtiöstä (tämän Sopimuksen allekirjoituspäivänä 1096/2008, muutoksineen).
Julkisuuslaki	tarkoittaa kulloinkin voimassa olevaa viranomaisen toiminnan julkisuudesta annettua lakia (tämän Sopimuksen allekirjoituspäivänä 621/1999, muutoksineen).
Järjestelysopimus	tarkoittaa Osapuolten ja Kuntahankintojen [•].[•].2019 tekemää omistus- ja yritysjärjestelyä koskevaa sopimusta.
Kilpaileva Toiminta	tarkoittaa yhteishankintayksikön perustamista tai perustamisen valmistelemista taikka yhteishankintayksikkönä toimimista.
Kuntahankinnat	tarkoittaa KL-Kuntahankinnat Oy:tä (y-tunnus 2159215-6).
Kuntaliitto	on määritelty tämän Sopimuksen johdannossa.
Lisärahoitus	on määritelty kohdassa 3.3.
Lunastusarvo	on määritelty kohdassa 8.5.
Luottamuksellinen Tieto	on määritelty kohdassa 11.2.
Luovutus	on määritelty kohdassa 8.1.
Omistajaohjauslaki	tarkoittaa kulloinkin voimassa olevaa valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta annettua lakia (tämän Sopimuksen allekirjoituspäivänä 1368/2007, muutoksineen).
Omistajastrategiset Tavoitteet	on määritelty kohdassa 7.
Osake	tarkoittaa Yhtiön osakkeita ja yhtiön osakkeisiin oikeuttavia optioita taikka muita erityisiä oikeuksia sekä muita mahdollisia instrumentteja, joiden nojalla instrumentin haltijalla on oikeus saada Yhtiön

osakkeita.

Osakeyhtiölaki

tarkoittaa kulloinkin voimassa olevaa osakeyhtiölakia (tämän Sopimuksen allekirjoituspäivänä 624/2006, muutoksineen).

Osapuoli

on määritelty tämän Sopimuksen johdannossa.

Sopimus

tarkoittaa tätä Sopimusta.

Valtio

on määritelty tämän Sopimuksen johdannossa.

Yhtiöjärjestys

tarkoittaa Yhtiön kulloinkin voimassa olevaa yhtiöjärjestystä.

Yhtiökokous

tarkoittaa Yhtiön varsinaista tai ylimääräistä yhtiökokousta (mukaan lukien Osakeyhtiölain 5 luvun 1 § 2 momentissa säädetyn mukaiset yhtiökokousta pitämättä tehtävät yksimieliset päätökset).

Mikäli Yhtiöjärjestys tai Osakeyhtiölaki on ristiriidassa tämän Sopimuksen kanssa, noudatetaan ensisijaisesti tätä Sopimusta, Osakeyhtiölain pakottavat säädökset huomioiden.

Selvyyden vuoksi todetaan, että Yhtiön hallinnossa ja omistajaohjauksessa on noudatettava Yhtiötä velvoittavaa sääntelyä ja määräyksiä, mukaan lukien (kuitenkaan rajoittumatta) Omistajaohjauslakia ja sen nojalla annettuja määräyksiä. Mikäli tämä Sopimus on ristiriidassa Yhtiötä velvoittavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan kaikilta osin tällaisessa ristiriitatilanteessa tilanteen edellyttämää Yhtiötä velvoittavaa sääntelyä.

3 Yhtiön omistus ja rahoitus

3.1 Osakeomistus

Osakkeenomistajat ovat yhtäaikaaisesti tämän Sopimuksen allekirjoituksen yhteydessä toteuttaneet omistus- ja yritysjärjestelyn, jonka johdosta Yhtiön osakeomistus jakautuu tämän Sopimuksen voimaantulohetkellä seuraavasti:

Osakkeenomistaja	Osakkeita ja ääniä (kappaletta)	Osuus kaikista Osakkeista ja äänistä (prosenttia)
Valtio	46.817	65
Kuntaliitto	25.208	35
Yhteensä	72.025	100

Osapuolet sitoutuvat huolehtimaan siitä, että Valtion osuus kaikista Osakkeista ja äänistä Yhtiössä (selvyyden vuoksi, laskettuna täysin dilutoituineen omistuksen pe-

rusteella) säilyy kaikissa tilanteissa yli 50 prosentin. Vastaavasti Kuntaliiton osuus kaikista Osakkeista ja äänistä Yhtiössä tulee kaikissa tilanteissa kohdissa 8.2 ja 8.3 sovitun mukaista lunastustilannetta ja tämän jälkeistä aikaa lukuun ottamatta, säilyä yli 33 1/3 prosentin.

Yhtiö ei ole antanut eikä anna osakekirjoja. Osakkeenomistajat sitoutuvat olemaan vaatimatta osakekirjoja tai väliaikaistodistuksia. Osakeomistukset todentuvat Yhtiön osakasluettelon perusteella.

Yhtiön uusia Osakkeita ei saa laskea liikkeeseen taholle, joka ei ole tämän Sopimuksen Osapuoli, ellei tällainen taho ole sitoutunut kirjallisesti noudattamaan tätä Sopimusta.

3.2 Yhtiön rahoitus

Yhtiön toteuttaessa järjestelyn, joka johtaa oman pääoman ehtoiseen rahoitukseen, se toteutetaan niin, että Osakkeenomistajilla on mahdollisuus osallistua tällaiseen järjestelyyn *pro rata* osakeomistustensa mukaisessa suhteessa. Osakkeenomistajilla ei kuitenkaan ole tämän Sopimuksen perusteella tai muutoinkaan velvollisuutta osallistua mahdollisiin Yhtiön oman pääoman korotuksiin. Osakkeenomistajalla ei ole velvollisuutta antaa Yhtiölle lainaa tai antaa Yhtiön velvoitteiden puolesta takauksia tai vakuuksia.

Mikäli Yhtiö tarvitsee rahoitusta, pyritään se järjestämään tulevaisuudessa oman pääoman ehdoin tai rahoituslaitoksista normaalein ehdoin ilman vakuutta tai Yhtiön omin vakuuksin.

3.3 Lisärahoitus

Osapuolet ovat tietoisia siitä, että mikäli muuta rahoitusta ei Yhtiölle ole saatavilla, saattaa olla välttämätöntä hankkia Yhtiölle Osakkeenomistajilta oman pääoman ehdoista lisärahoitusta, jotta Yhtiölle turvataan riittävä käyttöpääoma ja voidaan estää Yhtiön joutuminen maksukyvyttömäksi ("**Lisärahoitus**").

Tilanteessa jossa Lisärahoitusta tarvitaan, Yhtiön hallituksen tulee määrittää vaadittavan Lisärahoituksen määrä ja tehdä Osakkeenomistajille ehdotus siihen liittyvistä ehdoista.

Mikäli Osapuolet eivät sovi Lisärahoituksen ehdoista, Lisärahoitus järjestetään merkintäetuoikeusantina, jossa on mahdollisuus toissijaiseen merkintään merkitsemättä jääneiden Osakkeiden osalta.

Osakkeenomistajat sitoutuvat myötävaikuttamaan Lisärahoituksen toteuttamiseen ilman aiheetonta viivytystä.

4 Yhtiön hallinto

4.1 Hallitus

Yhtiöllä on hallitus, johon kuuluu enintään viisi (5) jäsentä.

Valtiolla on oikeus nimetä hallitukseen kolme (3) jäsentä ja Kuntaliitolla on oikeus nimetä hallitukseen kaksi (2) jäsentä.

Hallituksen puheenjohtaja valitaan Valtion nimeämistä hallituksen jäsenistä ja hallituksen varapuheenjohtajana toimii Kuntaliiton nimeämä hallituksen jäsen.

Osapuolella, jolla on oikeus nimetä Yhtiön hallituksen jäseniä, on oikeus itsenäisesti ilman perusteluja vaatia nimeämänsä hallituksen jäsenen erottamista ja nimetä hänelle seuraaja.

Mikäli hallituksen jäsen lakkaa olemasta hallituksen jäsen kesken toimikauden, Osapuolet sitoutuvat kyseisen jäsenen nimenneen tahon vaatimuksesta viivytyksettä tekemään tarvittavat yhtiöoikeudelliset päätökset sekä allekirjoittamaan kaikki tarvittavat asiakirjat kyseisen tahon nimeämän uuden hallituksen jäsenen valitsemiseksi.

Kutsu Yhtiön hallituksen kokoukseen (mukaan lukien kokouksessa käsiteltävistä asioista mahdollisesti laadittava ennakkomateriaali) toimitetaan mahdollisuuksien mukaan kirjallisesti viimeistään viisi (5) päivää ennen kutsun tarkoittamaa hallituksen kokousta.

Osapuolet sopivat, että Yhtiön henkilöstölle annetaan mahdollisuus valita yksi (1) henkilö edustamaan Yhtiön henkilöstöä hallituksen kokouksissa. Henkilöstön edustajalla on läsnäolo- ja puheoikeus hallituksen kokouksissa, jollei hallituksen puheenjohtaja päättä toisin.

4.2 Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja

Yhtiön Hallitus valitsee toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan (31.8.2021 jälkeen mahdollisen varatoimitusjohtajan) ja vapauttaa heidät tehtävästään.

Varatoimitusjohtajan tehtäväalueena on johtaa Yhtiön toimitusjohtajan alaisuudessa Hanselin ja Kuntahankintojen liiketoimintojen yhdistämiseen liittyvää integrointiprosessia sekä Hanselin liiketoiminnan ja asiakaskunnan laajentumista kuntasektorille. Elleivät Osapuolet toisin sovi, Yhtiössä valitaan varatoimitusjohtaja ainakin tämän Sopimuksen voimaantulohetken ja 31.8.2021 väliselle ajalle. Sopimuksen voimaantulon yhteydessä Yhtiön varatoimitusjohtajaksi valitaan Kuntahankintojen toimitusjohtaja.

Varatoimitusjohtajalla on oikeus olla läsnä hallituksen kokouksessa ja käyttää siellä puhevaltaa vastaavalla tavoin kuin Osakeyhtiölaissa säädetään toimitusjohtajan oikeudesta olla läsnä hallituksen kokouksessa ja käyttää siellä puhevaltaa.

5

Päätöksenteko

Elleivät Osapuolet muutoin kirjallisesti sovi, Yhtiötä koskeva päätöksenteko, riippumatta siitä tapahtuuko se Yhtiökokouksessa, Yhtiön hallituksessa tai muussa yhteydessä, tehdään Osakeyhtiölain ja Yhtiöjärjestyksen mukaisessa järjestyksessä.

Selvyyden vuoksi todetaan, että Yhtiön hallituksen päätöksenteon on eräissä asioissa tapahduttava Omistajaohjauslain säännöksiä noudattaen.

Alla mainituissa asioissa Yhtiökokouksessa, asiaa valmisteltaessa Yhtiön hallituksessa taikka Yhtiön hallituksen päättäessä asiasta Yhtiökokouksen antaman valtuutuksen nojalla (sikäli kuin se on mahdollista) päätöstä ei voi tehdä ilman molempien Osakkeenomistajien suostumusta:

- (a) Yhtiöjärjestyksen muuttaminen
- (b) Osakkeisiin liittyvien oikeuksien muuttaminen
- (c) Osakkeiden antaminen, luovuttaminen, hankkiminen, lunastaminen tai vähentäminen tai sopimus edellä mainituista taikka päätös hallitukselle annettavasta valtuutuksesta edellä mainittujen osalta siten, että Osakkeenomistajalla ei ole mahdollisuutta säilyttää suhteellista osakeomistustaan
- (d) Yhtiön sulautuminen tai jakautuminen
- (e) Yhtiön liiketoiminnan myynti tai muu luovutus kokonaisuudessaan tai olennaisilta osin tai Yhtiön toiminnalle olennaisten varallisuuserien myynti tai muu luovutus
- (f) Yhtiön asettaminen selvitystilaan, selvitystilan lopettaminen, yhtiön purkautuminen Osakeyhtiölain 20 luvun menettelyä noudattaen tai yhtiön asettaminen yrityssaneeraukseen
- (g) Yhtiön varojen jakaminen.

Tehtäessä päätöksiä Yhtiökokouksessa edellä kohdissa (a)–(g) mainituista asioista, Osakkeenomistajan suostumukseksi katsotaan se, että Osakkeenomistajan edustaja on äänestänyt päätöksen puolesta Yhtiökokouksessa, ellei kyseinen Osakkeenomistajan edustaja ennen päätöksen tekemistä toisin ilmoita.

Tehtäessä päätöksiä Yhtiön hallituksessa edellä kohdissa (a)–(g) mainituista asioista, molempien Osakkeenomistajien suostumukseksi katsotaan myös se, että vähintään kolme (3) hallituksen jäsentä, joista vähintään kaksi (2) ovat kohdan 4.1 mukai-

sesti Valtion nimeämiä hallituksen jäseniä ja vähintään yksi (1) on kohdan 4.1 mukaisesti Kuntaliiton nimeämä hallituksen jäsen, hyväksyy päätöksen, jonka hyväksynnän antamista ei tule kohtuuttomasti viivyttää tai sitä kohtuuttomasti evätä.

6 Toimintaperiaatteet Yhtiön toiminnassa

Yhtiö harjoittaa liiketoimintaansa voimassaolevan lainsäädännön ja Yhtiön tarkoituksen mukaisesti.

7 Omistajastrategiset tavoitteet

Osakkeenomistajat ovat sopineet Yhtiötä koskevista omistajastrategisista tavoitteista (liite 1) ("**Omistajastrategiset Tavoitteet**"). Osakkeenomistajat sitoutuvat varmistamaan ja edesauttamaan, että nämä omistajastrategiset tavoitteet toteutuvat Yhtiön strategiassa ja toiminnassa. Osakkeenomistajat tarkastavat mahdolliset Omistajastrategisten Tavoitteiden päivitystarpeet tarvittaessa.

Yhtiön yhteishankinnoissa ja muissa palveluissa huomioidaan valtakunnallisuus ja alueellisuus tavoiteltujen hyötyjen aikaansaamiseksi. Kuntahankintojen ja Yhtiön Järjestelysopimuksen allekirjoituspäivänä asiakkailleen tarjoamat palvelut säilyvät ja niitä kehitetään osana Yhtiön palveluvalikoimaa, huomioiden Yhtiön ja Kuntahankintojen Järjestelysopimuksen allekirjoituspäivänä asiakaskunnalleen tarjoamat palvelut ja palvelumuodot. Yhtiö ei toimi asiakkaidensa puolesta hankintayksikkönä. Pitkällä aikavälillä palvelutarjontaa yhdenmukaistetaan kaikille Yhtiön asiakkaille huomioiden, että Yhtiö pystyy jatkossakin vastamaan eri asiakasryhmiensä palvelutarpeisiin Yhtiön tavoitteiden mukaisesti.

8 Osakkeiden luovutus ja siirto

8.1 Luovutuskielto ja Osakkeenomistajien väliset luovutukset

Selvyyden vuoksi todetaan, että tässä kohdassa 8 sovitun estämättä kaikkiin Luovutuksiin, joiden johdosta Valtio luovuttaa tai hankkii Osakkeita tai tekee sellaisia päätöksiä, joiden seurauksena sen omistus- tai äänivaltaisuus Yhtiössä muuttuu, sovelletaan Omistajaohjauslakia.

Osakkeenomistaja sitoutuu olemaan, kokonaan tai osittain, myymättä, muutoin luovuttamatta tai siirtämättä Osakkeita sekä panttaamatta tai asettamatta muutoin Osakkeita vakuudeksi, kokonaan tai osittain ("**Luovutus**"), ilman toisen Osakkeenomistajan etukäteistä kirjallista suostumusta muutoin kuin tässä Sopimuksessa soveltuvaa menettelyä noudattaen.

Osakkeenomistaja voi Luovuttaa Osakkeensa ainoastaan tämän kohdan 8 mukaista menettelyä noudattaen. Osakkeenomistajat voivat Luovuttaa omistamiaan Osakkeita ainoastaan sillä edellytyksellä, että (i) muut Osakkeenomistajat antavat Luovutuk-

selle etukäteisen kirjallisen suostumuksen ja (ii) luovutuksensaajat sitoutuvat tämän Osakassopimuksen mukaisiin ehtoihin ja pystyvät niitä noudattamaan. Osakkeet Luovuttava Osakkeenomistaja on velvollinen huolehtimaan siitä, että Osakkeiden luovutuksensaaja sitoutuu Osakassopimukseen.

Osakkeenomistajat voivat Luovuttaa keskenään Osakkeita toisilleen, jolloin Yhtiöjärjestyksen lunastus- ja/tai suostumuslauseketta ei sovelleta. Mikäli tällaisessa Luovutuksessa ei luovutushintaa ole määritetty, lunastushinta on kohdan 8.5 mukaisesti määritetty Lunastusarvo. Kuntaliiton oikeudesta vaatia omistamiensa Osakkeiden lunastamista on lisäksi sovittu kohdassa 8.2.

Tämän kohdan mukaisista myynneistä on kuitenkin ilmoitettava kirjallisesti hallituksen puheenjohtajalle viimeistään seitsemän (7) päivän kuluessa luovutuksen tapahtumisesta. Ilmoituksen tulee sisältää selvitys saannosta, eli kopio sopimuksesta, jolla Luovutus on tehty, sekä selvitys varainsiirtoveron suorittamisesta.

Osapuolet sitoutuvat huolehtimaan siitä, että Yhtiön hallitus antaa Yhtiöjärjestyksen mukaisen suostumuksen silloin, kun Osakkeiden Luovutus tapahtuu tämän Sopimuksen mukaisesti.

8.2 Kuntaliiton myyntioikeus

Mikäli Yhtiö ei lainsäädäntömuutoksen tai muun olennaisen olosuhteiden muutoksen johdosta pysty Kuntaliiton perustellun harkinnan mukaan toteuttamaan Yhtiölle asetettua tarkoitusta, eivätkä kohdassa 10.2 sovitun mukaiset Valtion ja Kuntaliiton neuvottelut johda Osapuolia tyydyttävään lopputulokseen kuudenkymmenen (60) päivän sisällä neuvottelujen aloittamisesta, Kuntaliitolla on oikeus myydä ja Valtiolla on enemmistöosakkaana velvollisuus ostaa kaikki Kuntaliiton omistamat Osakkeet Kuntaliiton esittämän lunastusvaatimuksen perusteella. Valtiolla on oikeus osoittaa Yhtiö lunastamaan osan tai kaikki Kuntaliiton omistamista Osakkeista Yhtiön jakokelpoisten varojen puitteissa.

8.3 Kuntaliiton myyntivelvollisuus

Mikäli Kuntaliitto purkautuu, Kuntaliiton jäsenistö ei enää koostu pääosin tahoista, jotka voivat olla Yhtiön asiakkaita, tai Kuntaliiton toiminnassa tapahtuu muu vastaava olennainen muutos, Valtiolla on oikeus vaatia Kuntaliittoa myymään ja Kuntaliitolla on velvollisuus myydä kaikki sen omistamat Osakkeet Valtion esittämän lunastusvaatimuksen perusteella. Valtiolla on oikeus osoittaa Yhtiö lunastamaan osan tai kaikki Kuntaliiton omistamista Osakkeista Yhtiön jakokelpoisten varojen puitteissa.

8.4 Lunastusmenettely

Kohdissa 8.2 ja 8.3 sovitun mukaista Luovutusta koskeva lunastusvaatimus on esitettävä kirjallisesti ja ostovaatimuksen mukainen kauppa on toteutettava ja lunastushinta maksettava, elleivät Valtio ja Kuntaliitto muuta sovi, kuudenkymmenen (60) päivän kuluessa lunastusvaatimuksen esittämisestä.

Kohdissa 8.2 ja 8.3 sovitun mukaisessa Luovutuksessa Kuntaliiton omistamien Osakkeiden lunastushinta on kohdan 8.5 mukaisesti määritetty Lunastusarvo.

Omistusoikeus Osakkeisiin siirtyy, kun lunastushinta on maksettu kokonaisuudessaan Kuntaliiton osoittamalle tilille.

8.5 Lunastusarvo

Kohdissa 8.2 ja 8.3 sovitun mukaisessa Luovutuksessa Luovutettavien Osakkeiden lunastusarvo on Osakkeiden käypä arvo, joka määritetään Yhtiön viimeisimmän vahvistetun tilinpäätöksen (tai, Osakkeenomistajan niin edellyttäessä, Yhtiön viimeisimmän vahvistetun tilinpäätöksen jälkeen Osakkeenomistajan pyynnöstä Yhtiön kustannuksella laaditun tilintarkastetun välitilinpäätöksen) tasearvojen mukaiseen nettosubstanssiarvoon perustuen ("**Lunastusarvo**"). Luovutuksen kohteena olevien Osakkeiden Lunastusarvo on suhteellinen osuus Yhtiön kaikista Osakkeista.

Jos Luovutukseen osallistuvat Osapuolet eivät pääse sopimukseen Lunastusarvosta kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa ilmoituksen tai kohdan 8.2 tai 8.3 mukaisen lunastusvaatimuksen esittämisestä, Kuntaliitto nimeää kaksi (2) asiantuntijaa seuraavista tilintarkastusyhteisöistä: Deloitte, PricewaterhouseCoopers, KPMG ja Ernst & Young. Kuntaliiton valitsemista tilintarkastusyhteisöistä ei kuitenkaan yksikään voi olla Osakkeenomistajan tilintarkastaja. Valtion tulee valita Kuntaliiton esittämistä tilintarkastusyhteisöistä kymmenen (10) päivän kuluessa yksi (1) ("**Asiantuntija**") määrittämään Luovutettavien Osakkeiden arvo.

Asiantuntijan tulee määrittää Luovutettavien Osakkeiden arvo kolmenkymmenen (30) päivän sisällä siitä, kun Asiantuntija on valittu tehtävänsä.

Luovutukseen osallistuvat Osapuolet vastaavat kumpikin 50 % Asiantuntijan palkkiosta ja kustannuksista.

9 Osingonjako

Osapuolet toteavat, että Yhtiön tarkoituksena ei ole voiton tuottaminen, ja että Yhtiö ei jaa osakkeenomistajilleen osinkoa.

Osakkeenomistajat luopuvat Osakeyhtiölain mukaisesta oikeudestaan vaatia vähemmistöosingon jakamista.

10 Tietyt sitoumukset

10.1 Yleisvelvoite

Osapuolet sitoutuvat itse, asiamiestensä ja edustajiensa välityksellä äänestämään ja toimimaan Yhtiökokouksessa, hallituksessa ja kaikissa muissa yhteyksissä tavalla, jota tämän Sopimuksen ja sen tarkoituksen noudattaminen edellyttää.

10.2 Neuvotteluvelvoite

Mikäli Yhtiö ei lainsäädäntömuutoksen tai muun olennaisen olosuhteiden muutoksen johdosta pysty Osakkeenomistajien perustellun harkinnan mukaan toteuttamaan Yhtiölle asetettua tarkoitusta, Osakkeenomistajat sitoutuvat neuvottelemaan kaikkia Osapuolia tyydyttävästä järjestelystä tilanteen ratkaisemiseksi. Osapuolet ovat yksimielisiä siitä, että edellä mainittu tavoitteen saavuttaminen voidaan aikaisintaan arvioida kahden (2) vuoden kuluttua tämän Sopimuksen voimaantulosta. Osapuolet sitoutuvat neuvottelemaan vilpittömin mielin sekä tekemään kaikki muut kohtuudella vaadittavat toimenpiteet, jotka ovat välttämättömiä yhteisymmärryksen saavuttamiseksi edellä mainitun ratkaisun toteuttamisessa mukaan lukien kohdassa 8.2 sovitun Kuntaliiton myyntioikeuden toteuttaminen.

10.3 Kilpaileva toiminta

Kuntaliitto sitoutuu siihen, että se ei tämän Sopimuksen voimassaolon ajan, ilman Valtion etukäteen antamaa kirjallista suostumusta, ryhdy harjoittamaan suoraan tai välillisesti (mukaan lukien omistamansa yhtiön kautta) Yhtiön kanssa Kilpailevaa Toimintaa. Kilpailevana Toimintana ei kuitenkaan pidetä (i) Kuntien Tiera Oy:n (y-tunnus 2362180-3) harjoittamaa toimintaa edellyttäen, että Kuntaliiton omistusosuus Kuntien Tiera Oy:ssä säilyy alle yhden kymmenesosan kaikista yhtiön osakkeista, eikä (ii) Kuntahankintojen osalta sen harjoittamaa toimintaa tämän Sopimuksen voimaantulon jälkeen Kuntahankintojen voimassaolevien sopimusten mukaisten velvoitteiden täyttämiseksi.

Osapuolet toteavat, että tässä kohdassa 10.3 sovittu kilpailevan toiminnan rajoitus on olennainen ja tärkeä 1.1.2019 voimaan tulleella Hansel-lain muutoksella säädetyn Hanselin asiakaskunnan laajennuksen toteuttamiseksi ja Yhtiön liiketoiminnan menestyksen turvaamiseksi, ja näiden ehtojen rikkominen aiheuttaisi Yhtiölle olennaista taloudellista menetystä.

Mikäli Kuntaliitto rikkoo tässä kohdassa 10.3 sovittua kilpailukieltoa eikä rikkomusta ole korjattu 30 päivän kuluessa siitä, kun Kuntaliitto on saanut asiasta Valtion tai Hanselin kirjallisen ilmoituksen, sitoutuu Kuntaliitto maksamaan ensisijaisesti Yhtiölle, tai tämän vaatimuksesta Valtiolle, 500.000 euron sopimussakon jokaista rikkomusta kohden ja rikkomuksen ollessa jatkuva, lisäksi 100.000 euron sopimussakon jokaista alkavaa kuukautta kohti rikkomuksen jatkumisen ajan. Sopimussakon lisäksi Kuntaliitto on velvollinen korvaamaan sopimussakon ylittävän välittömän vahingon määrän.

11 Muut ehdot

11.1 Voimassaolo

Tämä Sopimus tulee voimaan kaikkia Osapuolia sitovasti, kun kaikki Osapuolet ovat sen allekirjoittaneet.

Tämä Sopimus on voimassa kunkin Osapuolen osalta niin kauan kuin Yhtiöllä on vähintään kaksi (2) osakkeenomistajaa. Muiden Osapuolten kuin Yhtiön osalta Sopimuksen voimassaolo päättyy myös, jos kyseinen Osapuoli lakkaa olemasta Yhtiön osakkeenomistaja Sopimuksen ehtojen mukaisesti.

Tämän Sopimuksen ehtojen vastainen Osakkeiden luovutus ei vapauta luovuttajaa Sopimuksen mukaisista velvoitteista.

Tämän Sopimuksen päättymisestä tai siitä, että Osapuoli on lakannut olemasta Sopimuksen osapuoli huolimatta kohdat 11.2 (Salassapito), 11.4 (Ilmoitukset ja tiedonannot), ja 11.11 (Sovellettava laki ja riidanratkaisu) samoin kuin muut luonteensa puolesta voimaan jäävät sopimusehdot jäävät edelleen Osapuolia velvoittavina voimaan.

11.2 Julkisuus

Tämä Sopimus on julkinen.

11.3 Luottamuksellisen Tiedon salassapito

Edellä kohdassa 11.2 sovitusta huolimatta Osakkeenomistajat sitoutuvat olemaan ilmaisematta mitään Yhtiötä koskevaa luottamuksellista ja salassa pidettävää tietoa riippumatta siitä, missä muodossa tiedot annetaan, mukaan lukien Yhtiön taloudellinen tieto, liikesalaisuudet, ja muu Yhtiötä koskeva luottamuksellinen ja salassa pidettävä tieto ("**Luottamuksellinen Tieto**"), kolmannelle osapuolelle ja käyttämättä Luottamuksellista Tietoa toiminnassaan, ellei Luottamuksellisen Tiedon ilmaisemista edellytetä laissa, asetuksessa taikka viranomais määräyksessä. Osakkeenomistajat tiedostavat, että Luottamukselliset Tiedot ovat luottamuksellisia riippumatta siitä, onko niitä erikseen luokiteltu luottamuksellisiksi vai ei.

Luottamuksellisen Tiedon ilmaisemisena ei pidetä tietoa, joka

- (i) on yleisesti saatavilla tai muuten julkista ilman, että Osapuoli on rikkonut tässä kohdassa 11.3 sovittua salassapitovelvoitettaan,
- (ii) joka on tiedon vastaanottaneella Osapuolella hallussa ilman kyseistä tietoa koskevaa salassapitovelvollisuutta ennen sen saamista tiedon luovuttaneelta Osapuolelta,

- (iii) jonka tiedon vastaanottanut Osapuoli on saanut kolmannelta osapuolelta ilman salassapitovelvollisuuden loukkausta tiedon luovuttanutta Osapuolta kohtaan,
- (iv) jonka Osapuoli on itsenäisesti kehittänyt rikkomatta tämän Sopimuksen ehtoja, tai
- (v) joka pakottavan lain, säädöksen, tuomioistuimen päätöksen tai viranomaisen antaman sitovan määräyksen mukaisesti on luovutettava, edellyttäen kuitenkin, että toiselle Osapuolelle on ilmoitettu luovutuksesta etukäteen ja tiedon vastaanottanut Osapuoli on ryhtynyt kaikkiin mahdollisiin keinoihin Luottamuksellisen Tiedon suojaamiseksi.

Osapuolet ymmärtävät, että tiedon yllä mainittua ei-luottamuksellista luonnetta koskeva todistustaakka on siihen vetoavalla Osapuolella.

Osapuolet ymmärtävät, että tässä kohdassa 11.3 sovittu salassapitovelvollisuus ei millään tavoin estä tai rajoita Osapuolta soveltamasta Julkisuuslakia ja antamasta tietoja tästä Sopimuksesta Julkisuuslaissa säädetyn niin Osapuolta velvoittaessa.

Tämä salassapitovelvollisuus on voimassa kunkin Osapuolen osalta neljä (4) vuotta siitä, kun tämän Sopimuksen voimassaolo on päättynyt kyseisen Osapuolen osalta ja mikäli Osapuolilla on Yhtiön osakeomistukseen, toimintaan tai tähän Sopimukseen liittyviä riitaisuuksia, kolme (3) vuotta siitä, kun tällaiset riitaisuudet on lainvoimaisesti ratkaistu.

11.4 Ilmoitukset ja tiedonannot

Kaikki tästä Sopimuksesta johtuvat tiedonannot, vaatimukset ja ilmoitukset tulee ilmoittaa kirjallisesti kirjattuna kirjeenä tai sähköpostitse alla sovituille yhteyshenkilöille seuraaviin osoitteisiin:

Valtiolle	Valtiovarainministeriö PL 28, 00023 Valtioneuvosto Sähköposti: valtiovarainministerio@vm.fi
-----------	---

Kuntaliitolle	Suomen Kuntaliitto ry Minna Karhunen, toimitusjohtaja Toinen Linja 14, 00530 Helsinki Sähköposti: minna.karhunen@kuntaliitto.fi
---------------	---

Yhtiölle

Hansel Oy

Anssi Pihkala

Mannerheiminaukio 1a, 00100 Helsinki

Sähköposti: anssi.pihkala@hansel.fi

Osapuolet sitoutuvat kukin ilmoittamaan yhteystietojensa muutoksista välittömästi muille Osapuolille. Osapuoli on itse vastuussa yhteystietojen ilmoittamisen laiminlyönnin seurauksena mahdollisesti aiheutuneesta vahingosta.

11.5 Tulkinta

Tämän Sopimuksen otsikot eivät vaikuta sen sisältöön eivätkä tulkintaan.

11.6 Muutokset

Kaikki muutokset tähän Sopimukseen on tehtävä kirjallisesti ja vahvistettava Osapuolten allekirjoituksin. Muutoin tehdyt muutokset ovat mitättömiä.

11.7 Oikeuksien käyttämättä jättäminen

Mikäli Osapuoli jättää käyttämättä jonkin tämän Sopimuksen tarjoaman oikeuden, ei tämän oikeuden käyttämättä jättäminen millään tavalla vaikuta kyseisen Osapuolen oikeuteen käyttää tuota oikeuttaan myöhemmin niin halutessaan.

11.8 Sopimuksen koostumus

Tämä Sopimus muodostaa Osapuolten koko sopimuksen koskien Osakkeiden omistusta, Yhtiön hallintoa sekä Osakkeenomistajien oikeuksia ja velvollisuuksia toisiinsa ja Yhtiöön nähden. Sopimus korvaa mahdolliset aikaisemmat asiakirjat ja välipuheet.

11.9 Sopimuksen osittainen pätemättömyys tai mitättömyys

Mikäli tämä Sopimus katsotaan osittain tai Sopimuksen kohta katsotaan osittain tai kokonaisuudessaan pätemättömäksi tai mitättömäksi, on tämä Sopimus muilta osiltaan yhä voimassa ja Sopimusta on tällöin tulkittava siten, että se vastaisi mahdollisimman tarkoin sitä tarkoitusta, joka sillä olisi ollut ilman tällaisen ehdon pätemättömyyttä.

11.10 Sopimuksen siirtäminen

Osakkeenomistajalla ei ole oikeutta siirtää tämän Sopimuksen Osakkeenomistajalle antamaa oikeutta kolmannelle ilman toisen Osakkeenomistajan etukäteistä kirjallista suostumusta.

11.11 Sovellettava laki ja riidanratkaisu

Tähän Sopimukseen sovelletaan Suomen lakia lukuun ottamatta sen lainvalintaa koskevia sääntöjä ja periaatteita.

Tästä Sopimuksesta aiheutuvat riidat ratkaistaan Helsingin käräjäoikeudessa.

[Allekirjoitukset seuraavalla sivulla]

12

Allekirjoitukset

Tämä Sopimus on laadittu kolmena (3) samasanaisena kappaleena, yksi kullekin Osapuolelle.

[ALLEKIRJOITUKSET]

Liite 1 Yhtiötä koskevat omistajastrategiset tavoitteet